

Dan, ko so poljubljali slovensko zemljo

Vinica 16. aprila: skupno praznovanje „prekomorcev“ in krajanov

Zgodovina V. prekomorske brigade Irena Turšiča-Iztoka nenavadna. Brigada je združevala borce s skoraj vseh slovenskih ozemljih, bila je ena največjih v sestavi NOV in POJ, obstajala je malo časa, vendar pa je bil njen poseg v narodnoosvobodilni boj pomemben.

Preživeli borci V. prekomorske brigade je danes še nad dva tisoč. Njihova dejavnost, resda drugačna od nekdanje, ni popustila. Pri občinskem odboru ZZB NOV v Celju dela domoljubni odbor, ki mu je doslej po drugih občinskih središčih uspelo organizirati že enajst podoborov.

V aprilu poteče 33 let, kar je V. prekomorska brigada pri Vinici prešla Kolpo in tako stopila na slovenska tla. Ta prihod je bil takrat za borce in domačine nenavadno doživetje. Mladi slovenski fantje, večidel prebežniki iz nemške vojske, italijanskih delovnih bataljonov in taborišč, so po velikem tveganju in prvih borbenih zmagah prišli domov. Eni so si dajali duška s pesmijo in vriski, drugi so poklekali in poljubljali slovensko zemljo.

Ze pred meseci so sklenili, da ta dogodek, eno največjih doživetij v svojem življenju, počaste, in to skupaj z domačini. Vinčani pripravljajo bogat kulturni program.

Tako računamo, da bo 16. aprila – srečanje se bo začelo ob 10. uri – v Vinici zbranih več tisoč ljudi.

Svoj delež bo k slovesnosti prispeval tudi Muzej revolucije iz Celja. Pripravil je razstavo o V. prekomorski brigadi, ki bo teden dni pred srečanjem odprta v Vinici, teden dni po srečanju v Črnomlju, nato pa še v Kopru in Novi Gorici ter verjetno tudi v drugih krajih.

JOŽE ŠMIT

Skozi kongrese

V soboto, 1. aprila, je sekretar občinskega komiteja ZK Franci Borsan odprl v avli Doma JLA v Novem mestu razstavo partijske literature, s katero so v tem kraju počastili VIII. kongres ZKS. Izbor gradiva za razstavo, ki bo odprta še do konca tega tedna, je pripravila Studijska knjižnica Mirana Jarca.

Razstava obsega znane brušure in knjige od Komunističnega manifesta in slovenskih prevodov Marxovega Kapitala do partijskih statutow in drugih dokumentov, ki kažejo razvoj KPJ in KPS oziroma KPS oziroma ZKJ in ZKS od ustanovitve dalje. Poudarek je na partijskih kongresih, plenarnih in zasedanjih najvišjih partijskih teles.

Ob otvoritvi je Franci Borsan dejal, da tudi prihodnja razstava lepo pokaže partijsko avantgardnost skozi stoletja. Posebej se je zaustavil pri opisovanju predvojnega delovanja komunistov, rekoč, da je bilo delo tem težje, ker so morali delati v ilegali. Iz tistih časov je znana tudi novomeška partijska celica, katere ilegalno glasilo Boljševik je že pred vojno pohvalil tovariš Tito.

KOČEVJE: RAZSTAVA ZA KONGRES

Še danes je v sejni dvorani Itasa Kočevje razstava revolucionarne, zgodovinske, samoupravne in druge politične literature, ki jo organizirajo družbenopolitične organizacije Itasa in prodajalna Državne založbe Slovenije v Kočevju. Odprli so jo v soboto. Posvečena je kongresu ZKS. Namenjena ni bila le članom kolektiva Itasa, ampak tudi okoliškim, se pravi Inkopa, Kovinarja in Trikona.

18 PRIZNANJ

Priznanja občine Ribnica, ki so bila podeljena na slavnostni seji skupščine 25. marca v Loškem potoku, so prejeli: Anton Adamič, Jože Bingo, Franc Boje, Milena Borovac, Ciril Grillj, Anton Govže, Annton Hren, Alojz Kersnič, Jože Košmrlj, Franc Levstik, Vinko Mate, Stane Nosan, Janez Novak, Slavka Pucar, Ivan Rovar, Alojz Šega, Franc Zajc in Mladinska delovna brigada „Fran Levstik“.

Nov podlistek

Zofka Kveder: Na kmetih

Trdinove „Rože in trnje“ so se iztekle in za objavljanje v obliki podlistka smo se v uredništvu odločili za povest „Na kmetih“, ki jo je napisala Zofka Kvedrova, pisateljica, publicistka, novinarka in odlična borka za žensko enakopravnost. Njene povesti nismo izbrali naključno, z njo želimo počastiti stoletnico rojstva (22. april 1878) pisateljice, ki je precej let živila tudi v Retjah (Loški potok).

SEVNICA: ZBRANA DRUŽBOSLOVNA LITERATURA

V počastitev VIII. kongresa slovenskih komunistov sta Zavod za kulturo in komite občinske konference ZK v Sevnici v ponedeljek in torek pripravila v sindikalni dvorani razstavo družboslovne literature. Že bežen pregled je pokazal večji izbor od nekdanjih bolj revnih „rdečih kotičkov“ v nekaterih omarah. Komite namerava v kratkem ob novih prostorih eno sobo nameniti študijskemu kotičku, kjer naj bi poleg knjig bile na voljo na enem mestu vse pomembnejše družboslovne revije in tudi nekateri jugoslovanski časniki.

ZDRAVSTVENI DOM NEUPORABEN – Takšno je mnenje novomeških gradbenih inšpektorjev potem, ko so si ogledali razdejanje, ki ga je v noči na ponedeljek okoli polnoči povzročil požar na podstrešju novomeškega zdravstvenega doma v Jenkovi ulici. Natančen vzrok požara še ni ugotovljen, domnevajo pa, da je nastal v bližini sušilnice perila. Tako je pogorelo ostrešje, sušilnica, hodnik, stanovanja, strop kuhinje, uničena pa je električna inštalacija in vsa oprema na podstrešju. Da bo nesreča še večja, je veliko škode nastalo tudi na stropih spodnjih prostorov ob gašenju, tako da jo po prvih podatkih cenijo na kar 700.000,00 din. Zaradi neuporabnosti prostorov se je del zdravstvenega osebja preselil v zdravstveni dom v Ločni, del pa v novomeško bolnišnico. (Foto: J. Pavlin)

Požari-posmeh prizadevanjem

Osem požarov v minulem tednu je prineslo družbeni samozaščiti pravo klofuto

Z osmimi požari v preteklem tednu (podrobneje na strani „Pota in stranpota“), od katerih je kar pri šestih sodelovala človeška malomarnost in neprevidnost, je družbena samozaščita doživela pravi udarec. Kot v posmeh nedavno sprejetim zaključkom s povesa o varstvu gozdov pred požari, kajti če sodimo samo po minulem tednu, bo število gozdnih požarov v lanskem letu (21) letos močno preseženo.

Mogoče temu na rob zanimiva zava med porastom gozdnih požarov in porastom turizma ter izletništva.

Da ima v takih primerih prav preventiva največjo vlogo, pa čvkaže že vrabci po strehah. Posveti in predavanja o preprečevanju tovrstnih požarov se vrste, haska pa je bore malo. Bodo zalegle kazni? Višina ni majhna. Tako bodo vsi, ki bodo navzlic prepovedi ogrožali varnost gozdov in travnikov, krepko udarjeni po žepu. Najvišja kazen znaša namreč kar stari milijon. Seveda bo potrebno dovolj poguma za prijavo. Ne mislimo samo na gozdne delavce, miličnike, gasilce, pač pa tudi na člane taborniških organizacij, lovskih druženj, turističnih druženj in ne nazadnje občane. Kajti škoda, ki nastane pri tovrstnih požarih, je neprecenljiva.

Se požarna prognoza: najnevarnejši mesec zavrca marca je tudi april, kajti z daljšanjem dneva se vlaga v gorljivih snoveh zniža, poveča pa temperatura pod vplivom sončnega sevanja. V takih primerih so najbolj ogroženi gozdovi na južnih in zahodnih legah, zlasti nasadi iglavcev.

B. B.

SOS za delavske kontrole

Še vedno se premalo uveljavljajo – Ker so slabo zasedene, ne obvladajo svoje vloge

Poročilo družbenega pravo-branila samoupravljanja v Krškem za leto 1977 zelo nazorno komentira probleme

varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine v sevniki, krški in brežiški občini, zato sta ga komite občinske konference ZK in predsedstvo sveta Zveze sindikatov v Brezicah na skupni seji 31. marca sprejela kot osnovo za nadaljevanje družbene akcije pri uveljavljanju zakona o združenem delu.

Seji je prisostvoval tudi pravobranilec Branko Pirc in opozoril na nekatere značilne pojave. Število obravnavanih zadev se je lani povečalo od 255 na 315. Približno tretjina jih izvira iz neurejene samoupravne organiziranosti, kar dve tretjini je povezanih s problematiko pravic in obveznosti iz medsebojnih razmerij v združenem delu.

Zanimiv je nadalje podatek, da se je lani podvojilo število primerov, v katerih so bile predlagateljice sindikalne organizacije. To kaže na dobro sodelovanje, medtem ko pravobranilec ni bil zadovoljen z uveljavljanjem delavskih kontrol, saj se je število njihovih pobud celo zmanjšalo. Spet nov dokaz za to, da

(Nadaljevanje na 4. strani)

Življenja uk

Ob VIII. kongresu ZKS

Casopisnega uvodnika se običajno ne piše iz osebnih občutij in čustev, rodi naj se, vsaj tako razumemo, iz kolektivne zavesti tistih, ki časnik pišejo in urejajo. Naj se nam ne šteje v zlo tale izjema.

Naključje je hotelo, da sem nedolgo tega ležal na bolniški postelji in ure dolgo kramljaj z Ivanom Strnadom, 76 let starim upokojenim rudarjem – kopačem s Senovega. Bolje rečeno: poslušal pripoved o njegovem življenjskem križevem potu. V šoli trpljenja in ponižanja se je ta mož učil modrosti. 37 let kopač v jami, za kruhom v Aleksinac, kjer mu je zasulo toliko in toliko kameradov, v Essen, kamor je bilo treba s trebuhom za kruhom, v druge rudnike, ki so krivili njegov hrbet. Stražki, pretepi s stavkokazi... Ob vsem tem pa vsakodnevno suženjstvo, živinski vagoni za prevoz, posebne kantine za delavce, v zraku viseča grožnja z odpustom. „Za knape je dobra čebula s krhom, delajo naj, lenuhi!“

Eden izmed Klopčičevih Drečnikovih Andrejev, ki z gnevom v srcu pričakujejo zmago pravice, boljše čase, saj morajo priti, ni hudič!

Dočakal je Ivan Strnad, da je kopal premog domače zemlje. Težka so bila poveljna leta, še bolj kot prej se je potil v jami. Stalno proglašen za udarnika. Moralna zmaga je bila to zanj. Poslali so ga v Beograd na slavnostni tribuni je ob Titu spremljal prvomajsko parado. Postal je predsednik delavskega sveta.

„Dobil sem prvo stanovanje v bloku na Senovem. Knapu trisobno stanovanje! Še danes živim v njem in zadovoljen sem. Otroci imajo vsi dobre službe: eden je delovodja v Metalni, drugi inštruktor, tretji je gradbeni tehnik v Krškem. Penzija je tolikšna (okoli 450 tisočakov), da je še porabiti ne morem. Jemo, kar si poželimo. Ej, da bi bilo tako vse moje življenje...“

Pa kaj ima opraviti ta življenjska zgodba nekega rudarja s pravkar minulim VIII. kongresom ZKS. Ima, ker je treba priti do najvažnejšega življenjskega spoznanja z lastnimi očmi. Rudar nam, poveljni generaciji, iz odprtega srca lahko dopove več kot referati, bilance, vzneseni govori. V njegovi pripovedi začutiš, da se zaveda, da delavec postaja človek, osebnost, ne le da bolje živi, kot je nekoč.

Pravkar minuli kongres Zveze komunistov Slovenije, ki je bil zaradi stabilnih političnih razmer („nobeno aktualno vprašanje se ne kaže v posebej zaostreni biči“) predvsem kongres akcije in – hoteli ali ne – tudi manifestativnega značaja, je uvrstil izbrano razvojno pot utrjevanja samoupravnega družbenoekonomskega položaja delovnega človeka. Pot, ki bo zahtevala še veliko truda, političnega boja, predanega dela, izostrene družbene zavesti, spopadov z odkloni in napakami, vodi pa zanesljivo k družbi svobodnih, zadovoljnih ljudi. Kakršen je zdaj, v jeseni svojega življenja, knap Ivan Strnad s Senovega.

MARJAN LEGAN

VREME

V drugi polovici tedna bo običajno vreme z občasnimi padavinami in brez večjih temperaturnih razlik.

JEKLO NA PREIZKUŠNJI – Mimoidočim se rahlo naježijo lasje, ko se za hip zaustavijo ob pogledu na več sto ton težko „pošast“, ki počasi kot deževnik drsi čez provizorij ob kandijskem mostu v Novem mestu. Za navadne občane veliko čudo, za strokovnjake novomeške sekcije za vleko in gradbenega podjetja iz Ljubljane pa nič posebnega. S posebnimi dvigali so v dveh dneh brez zastojev postavili 57 ton težka provizorija, ki bosta v času gradnje podvoza za novo cesto, ki bo obšla novomeške bolnišnice, služila za nemoten potek železniških prometnih zvez z Belo krajino. (Foto: J. Pavlin)

17. MEDNARODNI KMETIJSKI KRANJ IN GOZDARSKI SEJEM 7.-16.4.78

NOVOST:
RAZSTAVA
PLEMENSkih
TELIC IN OVAC,
RAZSTAVA
GOZDARSTVA
IN ČEBELARSTVA

Niso nam potrebne splošne deklaracije, marveč družbena akcija — v tem slogu so delegati Komitije za mednarodne odnose začeli kongresno razpravo, v kateri je sicer v predkongresnem obdobju sodelovalo več sto komunistov na vseh področjih družbenopolitičnega delovanja in življenja.

Dragoceno sodelovanje

Pri tem je bila osnovna značilnost sedanega trenutka mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov (spopad med silami, ki teže k novim, demokratičnim, naprednim in enakopravnim odnosom in tistimi, ki skušajo zavirati napredni razvoj... sproža mnogotere krize in krizna žarišča) zgolj izhodišča za poglobljeno razpravo o dejavnosti slovenskih komunistov.

Nekaj ključev iz uvodnega poročila Draga Flisa, ki so ga v razpravi dopolnili:

- politika in gibanje neuvrščeni ob teh krizah in zaostritvah izraža težnjo človeštva za miroljubnim reševanjem spornih vprašanj, opuščanje napetosti pa mora postati pri tem splošno in se razširiti na vsa področja — bistveno vprašanje je odnos med razvitimi in nerazvitimi, — izhod iz krize so temeljite strukturalne spremembe v svetovnem gospodarstvu.

V takšni dejavnosti Jugoslavije ima Slovenija svoj pomemben delež, komunisti pa so spodbujali organizirane akcije glede sodelovanja z neuvrščeni in drugimi deželami v razvoju na vseh področjih ter si prizadevali za regionalno in vsebinsko ustreznejšo mednarodno sodelovanje.

Za slovenske komuniste je uresničevanje načel o odnosih in sodelovanju med komunističnimi partijami in z naprednimi demokratičnimi silami še posebej pomembno, saj se prav na naših mejah srečujemo in sodelujemo s partijami, ki delujejo v zelo različnih in specifičnih pogojih. Sodelovanje z njimi vpliva ne le na medsebojne odnose, marveč ima daljnosežne posledice tako za odnose s sosednjimi državami, kot tudi za položaj

slovenske narodnostne skupnosti v teh državah. Zato se morajo slovenski komunisti zavedati, da pomeni sodelovanje s temi partijami in demokratičnimi silami enega izmed pomembnih dejavnikov pri uveljavljanju boja za mir in enakopravno sodelovanje v Evropi in s tem tudi boja za uveljavljanje politike neuvrčenosti.

In tudi: naši sedanji odnosi s sosedi dokazujejo, da razvoj sodelovanja in prijateljstva med sosednjimi državami prispeva, da postajajo manjšine čedalje močnejši dejavnik povezovanja med narodi.

PREISKAVA V GENOVI

Preiskava, ki naj bi odkrila ugrabitelje Alda Mora, predsednika italijanskih krščanskih demokratov, se je nadaljevala tudi v začetku tega tedna brez posebnega uspeha. Policija je sicer aretirala več deset ljudi, toda med njimi najbrž ni tistih, ki so bili tesneje povezani z ugrabitvijo.

Sporočili so, da se je preiskava razširila na Genovo, kjer je več kot tisoč policajev in vojakov s helikopterji, motornimi čolni in avtomobili prečesalo mesto ter okolice.

V Torinu pa se je medtem nadaljevalo sojenje petnajsterici pripadnikov tako imenovanih Rdečih brigad.

ZAPLETI V LIBANONU

Premirje v Libanonu sicer še vedno traja, vendar pa je bilo občasno prekinjeno s strelji. Modre čelade Združenih narodov so imele več mrtvih in ranjenih, ko so skušale pomiriti nasprotnike.

Ker še vedno ni povsem jasno določena naloga Modrih čelad, so nekateri opazovalci zaskrbljeni. Menijo namreč, da utegne prisotnost mirovnih sil Združenih narodov v Libanonu zapletati položaj, ker si njihovo vlogo predstavljajo različno.

Egiptovski predsednik Sadat pa je izjavil, da se ne bo pogajal z Izraelom toliko časa, dokler bodo izraelske okupacijske sile ostale v Libanonu.

JANEZ ČUČEK

KENNEDY NA SMUČEH — Sezona smučanja še vedno traja tako pri nas kot drugod, denimo v Združenih državah Amerike. In ker je smučanje zelo priljubljen šport, se z njimi ukvarjajo tudi ugledni ljudje. Na naši sliki je družina znanega ameriškega politika Edwarda Kennedyja (skrajno desni), ki se je te dni vneto smučala v Aspenu, v ameriški zvezni državi Kolorado. (Telefoto UPI).

Najlaže je reči: ne spleča se

Slovenski kmetijski zemlji slabo kaže, ker računamo le na najboljšo

V nekaterih republiških načrtih predvidevajo, da bodo veliko kmetijske zemlje prepustili gozdarjem. Najbolj črnogledi menijo, da kar celo tretjino, češ da pridelovanje ni donosno. Na Dolenjskem so kmetijsko zemljo ocenili še veliko slabše. Ugotavljajo — menda tisti, ki načrtujejo razvoj kmetijstva — da je od sedanjih 166.000 ha pripravnih za kmetijstvo le nekaj več kot 30 %. V prihodnjih letih naj bi je torej odpisali več kot dve tretjini.

V Sloveniji so že več kot polovico zemlje gozdovi. V Evropi smo najbolj gozdnata dežela, razen skrajnega severa. Čez 10 ali 20 let naj bi z dvema tretjinama vse zemlje pod gozdovi prehiteli tudi tiste. Lesa sicer ne bo preveč — toda ali ne potrebujemo tudi kruha in mesa?

Pravijo, da tista kmetijska zemlja, ki naj bi jo pogozdili, ne daje dovolj dohodka. Ali ga tudi pri boljšem gospodarjenju ne bi dajala? S tem se menda ne marajo ubadati ne lastniki ne strokovnjaki. Laže je reči: naj bodo gozdovi! Kdo pa jih bo zasadil? Tega ne vedo. Tako kmetijska zemlja ne prehaja v gozdarstvo, temveč v nerodoviten svet, kot je gmčevje.

To je le ena plat te stvari. Enako pomembna ali še bolj je druga. Ali so se naši pradedje naselili na najslabšem svetu, kjer kmetijstvo ne uspeva več? Ali naši sedanji kmetovalci ne znajo dovolj koristno obdelovati te zemlje, ker so zaostali za razvojem?

Na to naj bi odgovorili strokovnjaki in tisti, ki krojijo kmetijsko politiko. Spodbudne

pripravljeni staviti, da niso uresničljive.

Zakaj se po takih kmetih ne zgleduje več sosedov? Vzrokov je več. Mala posestva z razdrobljeno zemljo. Poprečna velikost je premajhna, da bi se večina lastnikov lahko odločila za tako zasebno proizvodnjo. Premalo je bilo strokovne in gmočne pomoči, da bi se kmet z majhnimi dohodki lahko odločil za ureditev posestva. Mnogi kmetje so si laže pomagali — ne kot kmetje, temveč le kot občani — če so se zaposlili v drugih dejavnostih, ko da bi izboljševali svoje kmetovanje.

Na kmete močno vplivajo taki načrti in ocene, kot smo jih navedli v začetku. Zakaj bi trošili denar za izboljšave, zakaj združevali delo in zemljo, če njihova zemlja ne ustreza za kmetijsko, oziroma sodobno kmetijsko proizvodnjo? Izhodišča za tako oceno kmetijske zemlje so gotovo zagrešena. Posameznih parcel in malih kmetij res ni moč usposobiti za donosno pridelovanje, z združevanjem pa se njihova pridelovalna vrednost lahko pomnoži in ne le sešteje. Načrtovalci bi to morali upoštevati še bolj kot kmetje.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

LAGOS — Predsednik ZDA Jimmy Carter je končal dvodnevni uradni obisk v Nigeriji in odpotoval iz Lagosu v Liberijo, kjer je bila njegova „afriška turneja“ tudi formalno pri kraju. Po postanku v Liberiji, ki je bil le kurtoazne narave, je odpotoval nazaj v Washington.

MOSKVA — Sovjetsko-jugoslovanski odnosi postajajo vse bolj razvejeni in obsegajo različna področja kot so gospodarstvo, zunanja politika in kultura. To piše nocoj glasilo sovjetske vlade „Izvestija“ v posebnem komentarju ob obisku podpredsednika ZIS in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića v Moskvi.

BEOGRAD — Podpredsednik predsedstva SFRJ Stevan Doronjski je sprejel Lalita Atulmudalia, ministra za trgovino republike Sri Lanke, ki je na uradnem obisku v Jugoslaviji. Minister Atulmudali je podpredsedniku Doronjskemu izročil osebno poslanico predsednika Sri Lanke Džajavordena za predsednika Tita.

BONN — Bonnska vlada je sporočila, da bo sovjetski predsednik Leonid Brežnev v začetku prihodnjega meseca obiskal Zvezno republiko Nemčijo. V sporočilu za tisk je rečeno, da ga je na obisk povabil Kancler Helmut Schmidt. Datum obiska Brežneva še ni določen.

MOSKVA — Hua Kuo-Feng je poslal brzojavko sovjetskemu premieru Alekseju Kosiginu, v kateri se mu zahvaljuje za čestitke, ki jih je dobil ob izvolitvi za kitajskega premiera. Sovjetska agencija je že pred tem sporočila, da se je tudi kitajski maršal Cien Jing zahvalil predsedniku Brežnevu za čestitke, ki jih je dobil ob izvolitvi za predsednika stalnega komiteja narodnega kongresa LR Kitajske.

PARIZ — Nedavno izvoljeni francoski parlament je dobil novega predsednika Jacquesa Chabana Delmasa. Po dolgotrajni seji in dvakratnem glasovanju je Jacques Chaban Delmas dobil 276 glasov, socialist Pierre Mauroy 112 in komunist Maurice Andrieux 68.

BEOGRAD — Na povabilo zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave Ivana Franka je prispel v Beograd minister za pravosodje demokratične republike Alžirije Abdelmalek Benhabiles s sodelavci.

VSAKDO SE LAHKO ČIM POHVALI, toda ne teri bi raje videli, da bi lahko tiho — tako si nekateri razlagajo rekorde mesečni zunanjetrgovinski primanjkljaj Združenih držav Amerike, ki je februarja letos dosegel že 4,5 milijarde dolarjev. In da bi nesreča še večja, je to enaindvajseti zaporedni mesec, da imajo Združene države Amerike primanjkljaj svoji zunanjetrgovinski lanci... Prevelike žalje ve...

MEDTEM PA SE ZNA NORVEŠKI RAZISKOVLEC Thor Heyerdhal mu Džibutiju, kjer se pripravljajo na še enega izmed svojih podvigov, s katerimi se proslavi. Thor Heyerdhal, kot je znano, že pred kot tridesetimi leti na sple preplul Pacifiški ocean. S daj pa pripravljajo drugo podvig: dokazati hoče, da lahko stari Sumerijci na prostih splavih prečkali Indijski ocean in tako pri v Afrika. Thor Heyerdhal star že 63 let... Ampak leta, kot je videti, niso ovi za podvige...

VSI TISTI PA, KI SI TKEGA POTOVANJA (podviga) ne morejo privesti zaradi tega, ker nimajo denarja, bodo nemara prišli hnuili novici, da je moglo do denarja priti razmeroma lahko — pod nekaterimi pogoji seveda. Eden izmed bližnjih je, da moraš biti takem primeru... britanski kraljica. Zakladnik britanske vlade je namreč pravkar pritril novico, da bodo britanski kraljici Elizabeti dviglo letno zagotovljeno plačilo, jo prejemajo, za razlog pa navedli inflacijo in dodali, da kraljica ne more več štati z dosedanjimi rednimi letnimi dohodki. Zdaž do kraljica okoli 3,5 milijon dolarjev letno (dolar okoli 18 dinarjev), od tlesneska pa ji ni treba plačati nobenih davkov. Po tem predlogu ji bodo vsoto odstotkov za okrog deset odstotkov... Lahko življenje...

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Spomin ni ravno najbolj zanesljiv vodič po stezah dela. Toda najbolj se ga poslužujemo, kajti statistiko je včasih težko brati. Pa še časa nimamo ravno na pretek.

Ljubljana se je odela v praznično oblačilo. Neverjetno lepo ji pristoji. In zdi se, kot bi po njenih ulicah spet planila tista čudovita majska zmaga, še se sliši korak utrjenega, vendar vedrega partizana, ki je povedel dolgo partizansko kolono v osvobodeno mesto.

Odsihdob se utrip novega ni več polegel. Morda se je upočasnil, se umiril, kot pri dolgotravnem, ki je prebrodil začetno krizo

Vse v naših rokah

in teče naprej z zanesljivim, umirjenim korakom.

Kongres slovenskih komunistov zagotovo ni poetičen dogodek, a vendar budi v človeku, človeku vseh dob, različne spomine. Na koncu koncev res ni malo tistega, na kar smo lahko ponosni.

S cestnim omrežjem še nismo povsem zadovoljni, toda kdo lahko zanika, da nismo naredili ničesar, da bi promet stekel hitreje?

Nekdaj močno obremenjene stare tovarne prelaga breme na nove, sodobnejše, tehnološko razvitejš.

Kmetijstvo se bliža v naši republik tisti stopnji, ko bo sposobno prehraniti dober del prebivalstva.

Cisto natanko se zavedamo, kaj je energija: odskrnili smo dver v atomistiko.

Še nam primanjkuje stanovanj, bolnišnic, zdravstvenih domov, vrtcev, servisev, toda po drugi strani je spet res, da rastejo pred nami kot gobe po dobri noči.

Napovedali smo vojno onesnaženju okolja, torej tudi sebi in svoji miselnosti.

In knjige: zaplet za zapletom, a je vendar le res, da bralna kultura nezadržno raste.

Kdo bi se spomnil vsega, kar smo naredili, kdo lahko zanika veliko delo, ki je naslojeno na bogato dediščino misli in akcije?

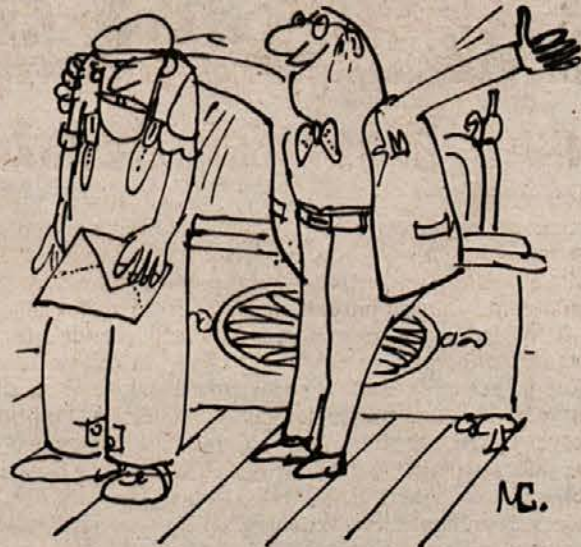
Vse naše delo je v znaku samoodločbe. Samoodločba je na splošno vsebina vseh naših hotenj. Včerajšnjih, današnjih in jutrišnjih.

Stanje delovne mobilizacije ni bilo še nikoli preklicano, kajti še nas čakajo številne naloge, ki smo jih komajda načeli in še zdaleč ne razrešili. Čaka nas boj za uveljavitev dohodkovnih odnosov, čaka trdo delo, preden bomo uveljavili svobodno menjavo dela, nenehno moramo skrbeti za višjo kulturno-politično raven samoupravnega dogovarjanja ter sporazumevanja.

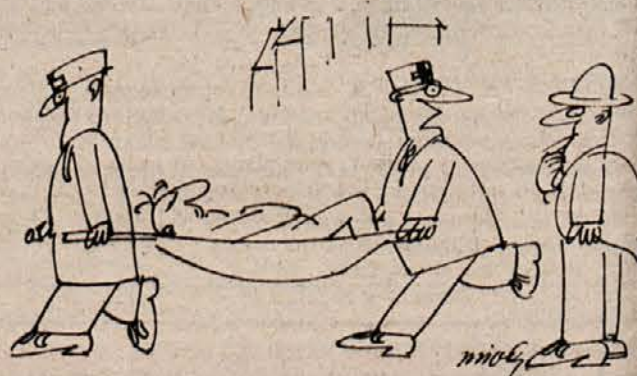
Usoda je v naših rokah.

Kar je doseženega, kar je dobrega, ni lovorika, ob kateri bi zasnuli, kajti na koncu je tista znamenita, mirna misel Žveze komunistov, misel, v kateri je vtakano vse naše dozdajšnje in prihodnje hotenje: nič, kar je bilo ostvarjenega, nam ne sme biti tako sveto, da bi ne moglo biti preseženo in da se ne bi moglo umakniti tistemu, kar je še bolj napredno, še bolj svobodno še bolj človeško.

MILAN MEDEN

— Glavo pokonci, Janez, saj denar tudi ni vse!

— Poškodba na delovnem mestu, izgubil je dar govora. Predsednik delavske kontrole je...

TUDI KINOOPERATERJI – Člani foto kino krožka osnovne šole Kočevje se ne ukvarjajo le s fotografiranjem in s snemanjem amaterskih filmov. Prva njihova skupina je pred kratkim uspešno končala tečaj za upravljanje z 8- in s 16-milimetrskim kinoprojektorjem. (Foto: France Brus)

ZBIRAJO DENAR ZA EKSURZIJO – Dela na novi stavbi Ljubljanske banke ob Ljubljanski cesti v Novem mestu gredo h koncu. V nedeljo so okna in notranje prostore čistili dijaki 2.b. razreda šole za zdravstvene delavce in 3. letnika srednje tehniške šole. (Foto: Janez Pavlin)

SKRB ZA DRST – Dokaz o trdoživosti letošnje zime je tudi dokaj zapoznela drst podusti v Mirni pri Boštanju. Čuvajska služba ima tokrat radijsko zvezo z miličniki. Začetek je minil brez hude krvi. Na sliki: brestaniška „izmena“, ki je v nedeljo zvečer na straži zamenjala Sevnicačane. (Foto: Železnik)

VIŽE S PLOŠČ – Najbolj poznani slovenski narodnozabavni ansambel Ayseniki s pevci je preteklo sredo zvečer pričaral svoje viže s plošč številnim obiskovalcem v novomeški športni dvorani. Program je domiselno povezoval Janez Hočvar-Rifle. (Foto: J. P.)

ZALOŽEN VIRMAN

Na predzadnji občinski seji v Ribnici so enemu izmed delegatov odgovorili, da občinske ceste ob poldnici niso bile peskane in soljene zato, ker Eurotrans ni poravnal svojih obveznosti in torej za te namene ni bilo denarja. Delegat Eurotransa (ki je bil na tisti seji tiho) se je nato doma prepričal, kako je s to zadevo in je nato na zadnji seji sporočil, da je Eurotrans dal občini virman za plačilo obveznosti, a ga niso vnovčili, ker so ga nekam – založili.

Sejmišča

NOVO MESTO: Cene pujskom, pa tudi goveje živini so že dlje časa nespremenjene. Tokrat je bilo napredaj 339 pujskov in 38 starejših prašičev, prodanih pa skupno 265. Prvi so bili po 680 do 920 din, drugi po 930 do 1.400 din. Kmetje so na ponedeljekov semem pripeljali tudi 68 glav goveje živine, prodali pa le 28. Cene: voli 21,50 do 23,50 din, krave 16,50 do 19,50 din, mlada živina pa 17 do 20 dinarjev kilogram žive teže.

BREŽICE: Med 532 pujski in le 17 starejšimi prašiči je lahko kupec izbral na sobotnem sejmu. Prašičkov so lastniki prodali 395, starejših prašičev pa 9. Cena za prve se je vrtela nad 35 in 37 din.

Usoda Dominvesta trasirana

Ustanovljena bo delovna skupnost skupnih služb stanovanjskega in komunalnega gospodarstva ter zavod za družbeno planiranje in projektiranje

Po dobrih dveh mesecih, odkar začasni organ družbenega varstva opravlja v Dominvestu posle vseh razpuščenih in odstavljenih organov, je že znano, kaj bo z „dominvestovci“ v bodoče.

Iz dela kolektiva bo ustanovljena delovna skupnost skupnih služb stanovanjskega in komunalnega gospodarstva. Ta delovna skupnost bo imela na skrbi vsa opravila v

zvezi z usmerjeno gradnjo stanovanj, dogovarjanjem za cene stanovanj in nadzorom nad usmerjeno gradnjo. V delovni skupnosti bodo še: enoti za komunalno in kmetijsko zemljiško skupnost, splošna služba in računovodstvo. Delovna skupnost naj bi po predlogu vodil sekretar SIS, v pomoč pa mu bodo trije pomočniki. Ta delovna skupnost naj bi štela 38 ljudi v prvi fazi organiziranja, predvidevajo pa, da bo potrebno že čez leto dni združiti strokovna opravila: planiranje, analitiko, gradbeni nadzor in administracijo. Računajo, da bi ta delovna skupnost formalno začela letos aprila.

Se bolj zahtevna pa je ustanovitev Zavoda za družbeno planiranje in projektiranje. V zavodu je potrebnih 76 zaposlenih, da bo lahko uspešno opravljal naloge.

Ker trenutno ni na razpolago niti petina potrebnih strokovnih kadrov, da bi tak zavod lahko uspešno deloval, bosta minili najmanj dve vmesni leti. Medtem se bo delovna skupnost kadrovske in organizacijske udrila, opravljala pa bo lahko le toliko poslov, kolikor jih bo zmogla. Ne gre pričakovati, da bo s samo spremembo „firme“ in z novo organiziranostjo mogoče urediti v kratkem času to, kar je šlo več let narobe. Glavno pri vsej stvari so sposobni kadri. Dobiti jih pa pomeni tudi plačati tako, da ne bodo sproti uhajali drugam.

R. B.

Kruh že ostaja

V občinah Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje je bilo ob začetku leta 1978 122.201 prebivalcev, med njimi 43.255 zapo-

slenih. Zaposlenost je lani najbolj naraščala v Trebnjem, najmanj pa v novomeški občini.

Po podatkih samoupravne skupnosti za zaposlovanje je bilo ob koncu leta 1977 med vsemi zaposlenimi 42,1 odstotka žensk. Najbolj so bile zastopane v zdravstveno-socialni dejavnosti, kjer predstavljajo preko 80 odst. vseh zaposlenih, nato pa v izobraževanju, kulturi, v finančno tehničnih poslovnih storitvah, v gostinstvu in turizmu.

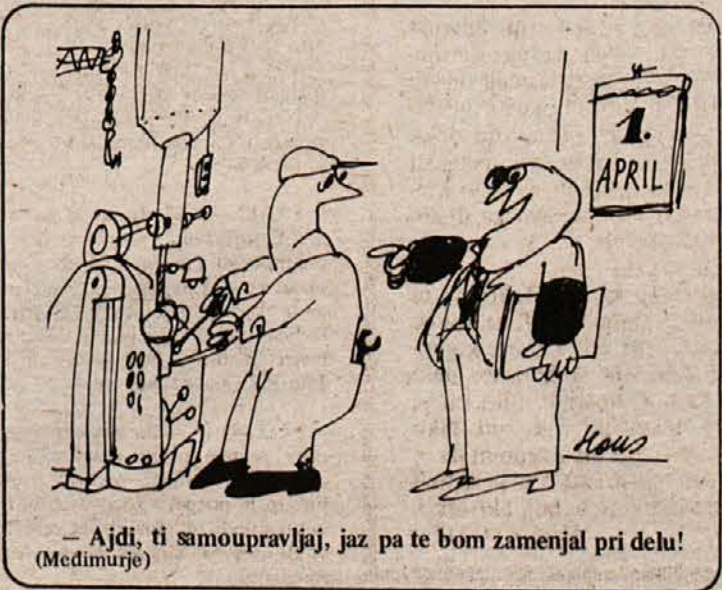
Očitno je, da je industrija daleč največji vir zaslužka občanov, saj je v tej panogi zaposlenih nad polovico vseh. Za industrijo je najštevilnejše zastopano gradbeništvo, trgovina, nato pa družbenopolitične skupnosti in SIS. Zelo različno je med občinami število aktivnega prebivalstva. Medtem ko je na trebanjskem koncu lani znašalo samo 20,1 odstotka, je v novomeški občini 42,6 odstotka aktivnih.

Pri skupnosti je bilo ob začetku letošnjega leta prijavljenih 660 iskalcev zaposlitve, med katerimi je bilo 50,9 odst. žensk. Glede na število že zaposlenih in prijavljenih za delo je najmanj iskalcev zaposlitve v novomeški občini, največ pa v občini Krško. Če pa upoštevamo samo žensko razpoložljivo delovno silo, lahko spet ugotovimo, da je največ brezposelnih žensk v krški občini.

Izobrazbena struktura brezposelnih po svoje govori o vzrokih za to, da za nekatere ni lahko najti službe. Med 660 iskalci zaposlitve je namreč 334 nekvalificiranih, 209 priučenih, 87 s poklicno šolo, 25 srednješolcev, 2 z višjo in 3 z visoko izobrazbo. Vštete so tudi težko zaposljive osebe; takih je 31 odstotkov od skupnega števila brezposelnih. Težje zaposljivi so iz zdravstvenih in psihofizioloških razlogov, zaradi ostarelosti oziroma je zraven kategorizirana mladina.

Ob vsem tem pa je bilo pri skupnosti za zaposlovanje lani prijavljenih blizu 8.500 potreb po delavcih in pripravnikih, kar pomeni 10-odstoten porast od prejšnjega leta. Dejstvo je, da je priliv strokovnega kadra veliko manjši od povpraševanja.

R. B.

– Ajdi, ti samoupravljaš, jaz pa te bom zamenjal pri delu! (Medimurje)

Inž. M. L.

Na podlagi 33. in 34. člena zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem (Uradni list SRS št. 7/77) in odloka SO Krško (Skupščinski Dolenjski list 25/74) ter pooblastila SO Krško

RAZPISUJE

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško – svet enote za pridobivanje in oddajanje stavbnih zemljišč

JAVNI NATEČAJ za oddajo stavbnih zemljišč

A. STANOVANJSKO NASELJE RAKA

1. lokacija št. 1, parc. št. 996/4 m2	814
2. lokacija št. 2, parc. št. 966/13 m2	743
3. lokacija št. 3, parc. št. 996/14 m2	734
4. lokacija št. 4, parc. št. 996/15 m2	828
5. lokacija št. 5, parc. št. 996/16 m2	656

B. STANOVANJSKO NASELJE BRESTANICA – DORC

6. lokacija št. 2, parc. št. 379/1 m2	620
7. lokacija št. 3, parc. št. 379/14 m2	609
8. lokacija št. 4, parc. št. 379/15 m2	599
9. lokacija št. 5, parc. št. 389/8 m2	582
10. lokacija št. 6, parc. št. 389/1 m2	598
11. lokacija št. 7, parc. št. 394/8 m2	667
12. lokacija št. 8, parc. št. 395 m2	789
13. lokacija št. 9, parc. št. 386/2 m2	708
14. lokacija št. 10, parc. št. 379/3 m2	699
15. lokacija št. 11, parc. št. 378/2 m2	688
16. lokacija št. 12, parc. št. 378/1 m2	676
17. lokacija št. 13, parc. št. 377/1 m2	672
18. lokacija št. 14, parc. št. 377/2 m2	643

C. STANOVANJSKO NASELJE LESKOVEC – GRIC

19. lokacija št. 1, parc. št. 968/15 m2	615
20. lokacija št. 2, parc. št. 968/48 m2	601

D. STANOVANJSKO NASELJE STARA VAS

21. lokacija št. 1, parc. št. 474/7 m2	714
--	-----

POGOJI

- Zlicirano ceno za zemljišče in pripravo zemljišča plača najugodnejši ponudnik v 15 dneh po pravomočnosti pogodbe.
- Izključna cena za zemljišče znaša pod točko:
 - A – 37,70 din/m2
 - B – 36,85 din/m2
 - C – 40,00 din/m2
 - D – 40,00 din/m2
- Stroške delovne komunalne ureditve plača ponudnik po pogodbi in znašajo pod točko:
 - A – 83.950,00 din za vsako parcelo
 - B – 84.640,00 din za vsako parcelo
 - C – 84.640,00 din za vsako parcelo
 - D – 78.441,50 din za parcelo
- V stroških delne komunalne ureditve za posamezna naselja je vračunano pod točko:
 - A, C in D: priključek elektrike, vodovoda, kanalizacije, telefona, cest, vključno s soglasji;
 - B: izgradnja komunalnih naprav: vodovoda, kanalizacije, cest, priključek elektrike.
 Soglasja pridobi in plača dodatno kupec sam.
- V odškodnini za zemljišče ni vračunan davek za spremembo namembnosti zemljišča, kot tudi ne prispevek za vodni sklad.
- Fizično posest pridobi ponudnik po pravomočnosti pogodbe in plačilo stroškov za zemljišče in komunalno opremo.
- Varščino v znesku 5.000,00 din je treba nakazati na TR št. 51600–781–86015, izkazilo o plačani varščini pa mora biti priloženo ponudbi.
- Rok za dostavo ponudb je 15 dni po uradni objavi v Dolenjskem listu.
- Odpiranje ponudb bo 20 dni po objavi.
- Ponudbe morajo biti zapečatene ter označene z oznako „Javni natečaj“. Ponudbe pošljite na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško, CKŽ 12, Krško.
- Vsa pojasnila in dokumentacija se dobe pri SSS občine Krško.

Kmetijski nasveti

Krmni ohrovt dela čudeže

Kdorkoli je doslej poskušal, mu ni bilo žal. Krmni ohrovt – za mnoge neznana novost med krmnimi rastlinami – prekaša dobesedno vse, kar za krmno raste na njivi. Rekorder je po pridelku surovih beljakovin in škrobnih enot. Nič izjemnega ni, če s pomočjo krmnega ohrovtja najboljše sorte zeleni angeliter, ki se je naglo razširil že v sosednji Hrvaški, pridelamo nad 10.000 škrobnih enot na hektar površine. Za tolikšno krmno vrednost je potrebna dvakrat večja površina koruze za silažo, trikrat večja površina travno-deteljne mešanice itd. Po pridelku beljakovin se lahko z njim primerja le soja, niti lucerna ne.

Brez nič seveda ni nič. Krmnem ohrovту je treba izdatno pognojiti in sploh ukreniti vse, da bo dobro uspeval. Sejati ga je mogoče v različnem času, vendar je od tega marsikaj odvisno. Čim zgodnejša je setev (marec, april), tem manj je treba semena in tem večji je pridelek, vendar je delež beljakovin manjši ter prebavljivost slabša. Za setev v maju je namesto običajnih 1,5 do 2 kg semena potrebno do 4 kg in malo večja medvrstna razdalja. Pomembno je, da je v naših rastnih razmerah mogoče sejati krmni ohrovt tudi na strnišče in da je mogoče krmiti s svežim ohrovtom globoko v jesen, skoraj v zimo.

Za ohrovt je najbolje pognojiti s hlevskim gnojem njivo že jeseni, spomladi pa dodati le – prerečunano v čista hranila – nad 200 kg dušika, nad 120 kg fosforja in do 200 kg kalija. Strošek gnojenja je precejšen, toda plačilo še večje. Z nobeno drugo krmno ni mogoče prehraniti odraslega goveda tri mesece s pridelkom z 200 površinskih metrov velike njive. Krmni ohrovt je tudi sorazmerno lahko silirati, in to celo v novembru, ko je za to delo mnogo več časa.

Posebno skrb zahteva le v začetku rasti, ko je nevarno, da ga duši plevel. Zoper to nadlevo se dobro obnese herbicid treflan ali trefloranil, uporabljen pred setvijo, po setvi pa mežoranil ali ramrod. Listne uši ali kapusovega belina zatira athyon ali labaycid, seme pa najbolje razkuži elocron ali sevin. In še to: krmni ohrovt je najbolje sejati blizu hleva, saj s tem pocenimo prevoz neverjetno velikih količin krme.

Inž. M. L.

Znižajmo visok krvni pritisk!

Ob letošnjem 7. aprilu, svetovnem dnevu zdravja

Leto je okoli in spet praznujemo svetovni dan zdravja. Letošnje geslo je: „Znižajmo visok krvni pritisk!“

Visok krvni pritisk ali hipertenzija je tiha, skrita grožnja ljudem vsega sveta. Približno 10 do 15 % prebivalstva po vseh celinah trpi za zvišanim krvnim pritiskom in samo ena tretjina poišče zdravniško pomoč. Tudi od teh jih je samo majhno število, ki jim uspe znižati pritisk na normalo. Ker so posledice visokega krvnega pritiska zelo nevarne, saj vodijo v prezgodnjo invalidnost ali celo smrt, je organiziran boj proti tej bolezni lahko zelo uspešen in zato potreben. Tu ima preventiva ali preprečevanje največjo in najbolj dramatično vlogo.

Zaradi visokega krvnega pritiska se razvije poapnjenje žil, udari pa tudi srčna ali možganska kap. K razvoju visokega pritiska pripomore kajenje, pretravanje v hrani in predvsem živčna napetost. Zato ga imajo največ ljudje, ki imajo dosti skrbi in duševnih naporov, npr. politiki, zdravniki, finančniki in podobni.

Visok krvni pritisk ima tri stopnje. Najprej se pojavi stopnja kolebanja pritiska krvi. Krvni pritisk je nestalen in vsako telesno ali duševno delo ga nenormalno zviša, pozneje se v mirovanju vrne na normalo. Pri drugi stopnji visokega pritiska že opazimo, da je pritisk krvi stalno zvišan nad normalo in da se ne vrača več nazaj, čeprav bolnik tudi dalj časa miruje. V tretjem stadiju se razvijejo vsi znaki poapnjenja utripa.

Visok krvni pritisk ima bolnik lahko že več let, ne da bi kazal kakšne vznemirljive znake, zato bolnik ne poišče zdravnika. Začetni znaki so: glavobol, utrujenost, šumenje v ušesih, slabo spanje, razdražljivost. Večkrat bole tudi mišice v hrbtu in okončinah zaradi krčev žil, bolnik pa misli, da ga tare revma. Čuti bitje srca, težko diha, včasih krvavi iz nosu.

Danes ima vsakdo možnost, da si kupi osebni aparat za merjenje krvnega pritiska in si ga sam kontrolira. Tega se ni težko naučiti.

Mgr. dr. BOŽO OBLAK

PRIZOR S TEKMOVANJA – Pod pokroviteljstvom OK ZKS je bilo 4. aprila v avli kočevske osnovne šole občinsko tekmovanje „Deset kongresov partije“, ki se ga je udeležilo 15 tekmovalcev. Presenetljivo je zmagal učenec šestega razreda Janez Kovač, ki je zbral 54 do 63 možnih točk, v nadaljnje tekmovanje pa so se uvrstili še osmošolci Vlado Muhvič, Andreja Obratovič, Andreja Seko in Franci Štefanič. (Foto: France Brus)

Škodljivo polovičarstvo

Komisija za varnost in preventivo v cestnem prometu v sevnici občini ugotavlja za minulo obdobje precejšnjo osamljenost v svojih prizadevanjih. V minulem tednu izvedeni posvet o varnosti v cestnem prometu v Sevnici je združil za enim omizjem v glavnem vse, ki se vsakodnevno ukvarjajo s prometom. Statistika letošnjih žrtv v prometu na območju celjske UJV po lanskem vrhu ponovno opozarja: – v istem obdobju je bilo namreč v začetku minulega tedna že pet smrtnih primerov več kot lani!

K manjšemu krvnemu davku lahko največ prispeva ravnanje slehernega udeleženca v prometu, pa tudi urejene ceste. V tem smo še dostikrat žrtve nedoslednosti in polovičarstva. Novi me-

tri asfalta ne pomenijo večje varnosti sami po sebi, dostikrat, kot ugotavlja posavski cestni inšpektor, celo nasprotno. V sicer hvalevredni skrbi krajevnih skupnosti in krajanov za modernizacijo lokalnih cest v večini primerov zmanjka za prometne znake, varnostne ograje in bankne. Sam asfalt ponavadi samo spodbuja k večjim hitrostim. V krški občini je tako dobilo asfalt na desetine kilometrov lokalnih cest, brez omenjenih drobnjarij, kot to še vedno ocenjujejo nekateri. Tudi cesta Radeče – Drnovo je bila pred časom modernizirana kot regionalna cesta; čez noč je postala magistralna. Kje resnično dovoljuje hitrost 100 km na uro, je uganka.

A. Z.

PRED KINOM NA RAZSTAVO – V avli novomeškega doma JLA imajo v tem tednu kar dve razstavi. Prvo so pripravile novomeške gospodinjice s svojimi ročnimi deli – vezeninami in pleteninami, drugo, z naslovom „Sprehod skozi kongrese ZK“ (o tem več poročamo na prvi strani), pa je v sodelovanju s študijsko knjižnico pripravil komite OK ZKS Novo mesto in je posvečena VIII. kongresu ZKS. Razstavi bosta odprti do 10. aprila. (Foto: J. Pavlin)

SOS za delavske...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne obvladajo svoje vloge, da predolgo čakajo in se prepozno ali pa sploh ne vključujejo v reševanje spornih zadev.

Takšno stanje je posledica slabe kadrovske zasedbe in nezadostne usposobljenosti teh organov. Med izjemami zasledimo na primer delavske kontrole v organizacijah združenega dela Celulozi in Kovinarški in v tozidih Metalne na Senovem in Zdravstvenega doma v Sevnici. Bili so celo primeri, ko so poskušali razvrednotiti osebnost predsednika DK, da bi tako onemogočili delo tega organa.

Udeleženci brežiške seje so priporočili osnovnim sindikalnim in drugim organizacijam v kolektivih, naj nudijo delavskim kontrolam več pomoči. Ne sme jim biti vseeno, kakšne ljudi bodo predlagali v te organe.

V brežiški občini se je namreč pokazalo, da seminarji zanje niso imeli prav nobenega učinka zaradi podpoprečne družbenoekonomske in družbenopolitične razgledanosti članov. Oboje, izobraževanje in kadrovanje, so sklenili poslej drugače zastaviti. Osnovnim organizacijam sindikata so udeleženci skupne seje priporočili, naj spodbudijo urejanje aktov s področja delovnih razmerij, da jih ne bo spet povozil čas.

Glede na to, da en sam strokovni delavec ne bo mogel obvladovati številnih spornih problemov v regiji, sta se sindikalni svet in komite izrekla za okrepitev družbenega pravobranilstva samoupravljanja v Posavju.

JOŽICA TEPPEY

„LABOD“ tovarna oblačil
NOVO MESTO
TOZD Ločna

Objavlja prosta dela
in naloge

1. za industrijske šivilje – potrebujemo jih večje število
2. za dekleta, ki imajo veselje za priučitev za industrijske šivilje

Pogoji pod 1:

- poklicna šola konfekcijske smeri ali interno pridobljena KV industrijske šivilje
- vsaj eno leto delovnih izkušenj na delovnem mestu industrijske šivilje

Pogoji pod 2:

- uspešno zaključenih vsaj 7 razredov OŠ
- starost do 25 let
- veselje do priučitve za industrijsko šiviljo

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na „Labod“, TOZD Ločna najkasneje 15 dni po objavi.

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA, p.o.
Sevnica, Glavni trg 25

Razpisna komisija
razpisuje prosta dela in naloge

1. komercialista

Pogoji:

- visoka ali višja šola komercialne ali ekonomske smeri z najmanj 6 leti delovnih izkušenj na področju komercialnega poslovanja.

Delavec bo izbran za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pismo vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po dnevu objave na naslov:

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA, Sevnica, Glavni trg 25, z navedbo: „Za razpisno komisijo“. O izidu izbire bomo kandidate obvestili v tridesetih dneh po izteku razpisnega roka.

Občinsko sodišče v Krškem
razglašuje proste delovne naloge in opravila
vodje kazenskega vpisnika
(delovno razmerje za nedoločen čas)

Pogoji:

- srednja strokovna izobrazba
- 3 leta delovnih izkušenj
- znanje strojepisja

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi, prijavljeni kandidati pa bodo o izidu izbire obveščeni v 8 dneh.

OKROŽNO SODIŠČE NOVO MESTO
razpisuje za nedoločen čas prosto delo

strojepiske

Pogoji: 250 čistih udarcev v minuti

Rok prijave 15 dni po objavi.

Prijave sprejema Predsedništvo okrožnega sodišča v Novem mestu.

POPRAVEK IN DOPOLNILO

V 11. številki Dolenjskega lista z dne 16. marca je v oglasu Splošnega mizarstva Krško prišlo do napake. Pomotoma sta izpadla dva stavka:

Pismene prijave je treba poslati v 10 dneh po objavi na naslov „Splošno mizarstvo“ Krško. Kandidati bodo o izidu izbire obveščeni v roku 15 dni po dnevu zaključka razpisa.

Razpisna komisija delavskega sveta
OPEKARNE ZALOG – NOVO MESTO p.o.

razpisuje
na podlagi statuta in sklepa delavskega sveta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA
ORGANA – DIREKTORJA
(ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo dovršeno najmanj 4-letno tehniško šolo in 8 let izkušenj v gospodarstvu, predvsem v gradbeništvu ali industriji gradbenega materiala;
- moralnopolitične vrline;
- organizacijsko vodstvene sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev o šolski izobrazbi in potrdila o nekaznovanju pošljite na naslov: Opekarna Zalog – Novo mesto, p.o., s pripisom „Za razpisno komisijo“.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.

Malo prapreško okno v svet

Prapreče, kraj z okoli 30 gospodinjstvi pod Ljubensko goro so tako rekoč čez noč vstopile v klub bolj razvitih vasi v krajevni skupnosti Straža – Od tod je Dušan Krštinc, delegat na VIII. kongresu ZKS

Prapreče imajo vodovod, kanalizacijo, asfalt, kakih sedemnajst osebnih avtomobilov, traktorje, nove ali obnovljene hiše pa čedalje manj domacij, odvisnih samo od rodnoti zemlje. Vas, kjer je skoraj od vsake hiše kdo zaposlen, je v tem desetletju zelo napredovala.

Kilometer in pol dolgo cesto od Potoka v Prapreče, ki je bila dolgo ena najslabših v novomeški občini, so asfaltirali prejšnji teden. Na to zadnje dejanje posodobitve pra-

preške povezave s svetom so krajanje čakali kakšno leto in pol. Priprave so se začele 1976, ko je vas že imela pitno vodo. 24. aprila lani so s 73-odstotno udeležbo na referendumu izglasovali samoprispevek za asfaltiranje: vsaka hiša v Praprečah je dala po 8.000, vsaka hiša na Potoku – delu vasi ob tej cesti – pa po 3.000 dinarjev. Vaščani Mraševca so prostovoljno prispevali po 1.000 do 2.000 dinarjev. Od predračunske vrednosti 1,51 milijona dinarjev so Praprečani prispevali 216.000, Potočani 54.000 in Mraševčani 11.600 dinarjev, 560.000 je dal občinski komunalni sklad, okoli 100.000 GG Straža in 20.000 podjetje Gorjanci, medtem ko bo dal Novoles svoj prispevek letos.

Pred asfaltiranjem ceste so Prapreče dobile kanalizacijo. Predračun zanjo je bil 170.000 dinarjev, izvajalca pa so dela stala le 50.000. Krajevna skupnost Straža je prispevala material. Zemljišča in druga dela so pretežno opravili krajanje z brezplačnim delom. Tako je bilo tudi pri cesti, za katero so vaščani dali poleg denarja tudi zemljišča. Njihov skupni prispevek v prostovoljnem delu presega 400.000 dinarjev.

Vas je v zadnjem času dobila močnejši električni tok, računa pa

tudi na telefonsko napeljavo. Telefon bo v vasi zapel, ko bo dobila Straža z novo pošto tudi novo avtomatsko telefonsko centralo z dovolj priključki. V Prapreče naj bi začel prihajati tudi delavski avto, šolski kombi pa naj bi od tod vozil učence, ki morajo zdaj hoditi v šolo uro daleč. „Takah in podobnih javnih del najbrž nikoli ne bo zmanjkalo,“ pravi Dušan Krštinc, predsednik gradbenega odbora za ceste. Probleme vasi dobro pozna, saj mora nemalokrat govoriti o njih tudi v skupščini krajevne skupnosti, kjer je podpredsednik, stališča straške KS pa prenaša kot njen delegat v zbor krajevnih skupnosti občinske

skupščine v Novem mestu. Še posebno je vidno njegovo delo na družbenopolitičnem področju, saj je v Novolesovem tozidu TES, kjer je zaposlen kot strojnik parne turbine, tudi sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov. Lani je končal srednjo politično šolo CK ZKS, občinska konferenca ZKS v Novem mestu pa ga je izvolila za enega svojih delegatov na pravkar končanem VIII. kongresu ZKS. Na kongresu je delal v komisiji za razvoj in statut Zveze komunistov Slovenije.

„Boljši časi prihajajo tudi za kmetijstvo,“ pravi Dušan, ki po delu v Novolesu tudi rad kmetuje. „To se mora zgoditi, saj navezadnje nekaj kmetov mora ostati tudi v naši vasi, čeprav so oči večine zagledane v podjetja. Od temeljne kmetijske enote veliko pričakujemo, predvsem pomoč pospeševalne službe in organiziran odkup pridelkov. Mislim, da bi se morali tudi tu odločiti za nekaj usmerjenih kmetij, ker samo take lahko pridelujejo tudi za trg.“

I. Z.

VČERAJ PRAH IN JAME, DANES ASFALT – Takale je posodobljena in asfaltirana cesta, ki je Prapreče zblížala s svetom.

Dušan Krštinc: „Prapreče napredujejo.“

DOBILI SMO BRALNE ZNAČKE

Letošnje tekmovanje za Kajuhovo bralno značko smo senovski šolarji zaključili prejšnji petek, ko smo se pomenili tudi v znanju „Vesele šole“. Tekmovalo nas je 144, recitatu Kajuhove in Zupančičeve poezije pa so prisostvovali tudi gosti iz občin: skupščine in krajevne skupnosti. Po sprejetju kurirčkov pošte smo poslali čestitko tov. Titu, nato pa je tov. Karel Šterban, sekretar sveta ZK v KS, podelil značke in znake partizanskih enot. Odličja in priznanja so dobili tudi prizadevni športniki in „veseli šolarji“.

METKA MACUR
nov. krožek
OŠ XIV. divizije
Senovo

UČENCI DELUJEMO SAMOUPRAVNO

Na oglasni deski v šolskem hodniku visi veliko programov razrednih skupnosti, obvestil, spisov in podobnega. Tega v stari šoli nismo mogli imeti, zato smo pomislili na novo, prostorno šolsko stavbo. Zdaj imamo več možnosti za delo v krožkih. Plodne so tudi razredne ure, pri katerih se med drugim pogovarjamo o učnem uspehu. Ze smo uvedli pomoč slabim učencem. Na sestanku razredne skupnosti smo se pred kratkim dogovorili, da bomo polepšali šolsko okolico. Dela smo se lotili z veliko vneto, sadimo cvetice in grmičevje. Uspehe na vseh področjih smo dosegli zato, ker delamo z zavestjo, da smo tudi šolarji lahko samoupravljali.

MOJCA SERNE
OŠ Milke Kerin
Leskovec

IZPIT IZ PRVE POMOČI

30. marca smo učenci osmih razredov žužemberške osnovne šole opravili izpit iz prve pomoči za pomožne bolničarje, hkrati pa je 44 učencev delalo izpit iz prve pomoči za voznike motornih vozil. Izpraševala sta dr. Struhar in dr. Kocutar, izpit pa smo opravili vsi.

NEVA KOSMINA
lit.-nov. krožek
OŠ Žužemberk

LETNO POROČILO NOVOMEŠKIH GIMNAZIJEV

Pred kratkim je izšlo letno poročilo novomeške gimnazije za šolsko leto 1976/77. V poročilu je podrobno prikazana šolska in izvenšolska dejavnost in uspehi, ki smo jih dosegli na mnogih področjih. Uvodoma je objavljen intervju s prof. Marjanom Dobovškom, ki na naši gimnaziji uči že več kot štiri desetletja. Letno poročilo zaključuje literarna priloga.

ELI RUSTJA
nov. krožek

DRAGATUŠ: „PTIČKI BREZ GNEZDA“

Mladinci iz Dragatuša so 4. marca v domačem kraju pripravili uprizoritev dramatiziranih „Ptičkov brez gnezda“ F. Milčinskega. Z igrjo so gostovali že v Starem trgu, v načrtu pa imajo še predstave v drugih krajih Bele krajine. Udeležili se bodo tudi republiškega tekmovanja „Klub 78“. Sploh je OO ZSMS Dragatuš že nekaj let zelo dejavna na kulturnem, športnem in podobnih področjih. Ob 100-letnici rojstva O. Zupančiča so mladi iz Dragatuša pripravili proslavo za krajane, skupaj s šolo pa s kulturnimi prireditvami počastijo priložnostne praznike. Za njimi je že več uspešnih kulturnih večerov, oklestili so Dobroč, za O. Zupančiča najtišjo drago sveta, za kar so porabili okoli 750 delovnih ur. Pripravili so tudi več spominskih pohodov.

F. T.
Dragatuš

Borci so nam povedali

Sodelovanje domske mladine iz Novega mesta z borci

Dom Majde Silc v Novem mestu že vrsto let sodeluje z borci X. SNOUB, ljubljanske. Tudi letos smo imeli več srečanj, zadnje ob obletnici rojstva narodne herojinje Majde Silc. Na nekaj vprašanj sta odgovarjala Savo Vilhar – Sine in Franc Bambič.

Na vprašanje, ali borci radi sodelujejo z mladimi, sta povedala,

ČE BI PISALI, BI...

Ob 2. aprilu, dnevu mladinskega tiska, so učenci OŠ Šentrupert takole nadaljevali satek: „Če bi bil(a) pisatelj(ica) ...“:

„... bi pisal o vsakdanjem življenju“. (Andrej Podlogar).

„... bi pisala samo za otroke“. (Branka Lukek).

„... bi napisala knjigo o svojem življenju“. (Mimi Lamovšek).

„... bi pisala samo pravljice, ker jih zvečer in jutraj rada poslušam po radiu“. (Polonca Berk).

„... bi pisala zanimive knjige, v katerih bi bilo veliko moje domišljije“. (Damjana Zupan).

„... bi pisala le napete knjige, ker take tudi sama rada prebiram“. (Mojca Lokar).

KVIZ O ŽUPANČIČU IN PREŠERNU

Mladinska organizacija OŠ Briljin je 17. marca pripravila literarni kviz o Otonu Zupančiču in Francetu Prešernu. Nastopile so ekipe iz OŠ Grm, OŠ Milke Šobar-Nataše in seveda domačini. Ekipe so pokazale precej znanja, kar je koristilo tudi številnim gledalcem. Program so spremljale učenke na klavirju in kitari, poslušali pa smo tudi spis naše učenke „Razmišljanje ob 100-letnici rojstva Otona Zupančiča“.

Vzroki imajo globlje korenine

Pojasnili in dodatne misli k članku „Abeceda se začne pri kadrih“

V Dolenjskem listu sem prebral članek „Abeceda se začne pri kadrih“. Kot član delovne organizacije Dominvest in kot strokovni delavec z nalogo izdelovati temeljno urbanistično dokumentacijo bi rad pojasnil nekatere stvari, katerih se je članek dotaknil morda le preveč mimogrede.

Skoraj vse urbane sredine tožijo zaradi pomanjkanja lokacij. Pogled na središče in okolico mesta vzbuja dostikrat vtis, da bi bilo na marsikaterem mestu še možno sezidati to ali ono zgradbo. Posamezniki in cele skupine ljudi torej smatrajo da imajo urbanisti lokacije v nekem „loncu“ in jih iz nesposobnosti, lenobe ali pa poklicne preobremenjenosti ne potegnejo iz njega. Vendar vtis vara. Zidava in še posebej zidava družbenih zgradb je vezana na celo vrsto osnovnih pogojev. Če se omejimo samo na tiste, ki se prav povsod pojavljajo, so to opremljenost s ko-

munalnimi napravami vseh vrst ter preprosti, ki izvirajo iz nadrejenih interesov.

Stopnja komunalne opremljenosti je odvisna od finančnih sredstev, ki so za to na razpolago, in od koordinacije vseh služb, ki se ukvarjajo z načrtovanjem v urbanem prostoru.

Tudi z razmeroma skromnimi sredstvi se da veliko storiti, če so ta sredstva uporabljena na prvem mestu. Take koordinacije, ki po svoji kompleksnosti presega mejo ozko pojmovanega urbanizma, pa v preteklosti ni bilo.

O NARODNOZABAVNIH GLASBENIKIH

Rada poslušam narodnozabavne melodije, zato želim čimveč izvedeti o ansamblih, katerih glasba me navdušuje. Tako sem že pobliže spoznala ansambel „Veseli Martini“, ki je do srede marca igral vsako soboto v novomeškem Domu JLA. Ansambel vodi Martin Hrstovski, ki igra na harmoniko in orgle, Milan in Tine sta kitarista, Lojze bobnar, za ubrano petje pa skrbi Dušan, ki bo morala kmalu dobiti zamenjavo, ker bo postala mama. Kje in kdaj bodo spet igrali „Veseli Martini“, o tem nas bodo obvestili plakati. Kdor ima rad tako glasbo, jih bo prišel poslušat; ne bodo ga razočarali, saj bo od njihovih višah lahko tudi zaplesal. Pred kratkim pa sem se pogovarjala tudi z Rudim Vandalom, članom ansambla „Planšarij“. Povedal mi je, da v tej skupini igra že od 1960. leta, da se člani pogosto menjajo, a da kljub temu nič ne pada kakovost glasbe, ki jo izvajajo. On sam se z igranjem ne ukvarja poklicno, pač pa zaradi veselja, razvedrila. Po takih srečanjih mi je narodnozabavna glasba še bolj všeč.

KRISTINA T.
Novo mesto

Prav gotovo pa je, da bi se dalo pridobiti dosti več lokacij in s tem tudi več stanovanjskega prostora, če bi bilo na razpolago več sredstev za osnovno komunalno opremo. Potrebno bi bilo, da se združijo sredstva tistih, ki so uporabniki prostora, in tistih, ki so za gradnjo družbenih stanovanj zainteresirani. Tu mislim predvsem na to, da bi pri stroških gradnje komunalnih naprav upoštevali prav vse graditelje, tudi tiste, ki npr. kanala ali urejene ceste še nimajo. Nadalje mislim na to, da bi se v financiranje komunalnih ureditev vključile tudi tiste delovne organizacije, ki načrtujejo svoj razvoj dostikrat celo preko okvirov, podanih v že sprejetih urbanističnih dokumentih.

Podobna je situacija glede rezervatov za ceste in naprave. Taki rezervati spadajo praviloma v kategorijo omejitve zaradi nadrejenih interesov. Prav verjetno je, da bi se dalo z nekaj napora in z dogovori koncentrirati različne vode na enotne trase in bi morda potekali celo vzporedno s cestnimi rezervati. Korist, ki bi jo imeli vsi porabniki prostora, bi prav gotovo presegala stroške, ki bi s tem nastali.

Bistvo uspešne rešitve vseh omejenih problemov pa je v dovolj močni načrtovalni organizaciji, ki bo glede na podane potrebe kompleksno načrtovala prostor in spremljala ter upoštevala dogajanje v njem. Prav to hočemo doseči tisti, ki se v Dominvestu bavimo s prostorsko problematiko.

FEDOR UMEK, dipl. ing. arh.

Berite »Dolenjski list«

ZLATA POROKA BRULČEVIH – V soboto, 1. aprila, se je izteklo 50. skupnih let za zakonca Franciško in Jožeta Brulca iz Gabrja pod Gorjanci. V zakonu se jima je rodilo devet otrok, ki danes z vnuki prinašajo v hišo več veselja, kot ga je bilo vsa leta nazaj. Sledovi vojne in garanja po kamnitih gabskih goricah pa se ne dajo izbrisati. Med vojno se je Jože priključil prvim partizanom-domaćinom in bil odlikovan z dvema medaljama za hrabrost. Za svoje povojno uspešno delo v domačem gasilnem društvu je prejel številna odličja. (Foto: J. P.)

povzročil ogorčenje. Če so ljudje do neke mere razumeli spore med sorodniki, pa mu tega zadnjega dejanja ne morejo odpustiti.

Vsak izgovor, da je bil o pokopu tete Johance drugače obveščen, oziroma da sploh ni bil obveščen, je privlečen za lase. Saj je bila njegova mrtva teta pred njegovim domom, pa jo je odslovil.

Zgodba tete Johance je zgodba zapostavljene podeželske tete, ki je naredila edino napako, da je predlog živela. Za dolgoletno delo na kmetiji so ji vračali z nevaležnostjo, s sovraštvom, ki pa mrtvi Johanci ne more več do živga. Na pokopališču pri Sv. Marku je našla zadnji dom, ki ji ga ne more nihče odvzeti. Primer tete Johance pa naj bo starejšim in mlajšim v opomin, da je med sorodniki potrebno medsebojno spoštovanje in razumevanje, saj bomo prej ali slej šli vsi za teto Johanco.

KAREL ORAZEM.

ČLANARINA PO POŠTI

Zveza borcev prostovoljcev za severno mejo Novo mesto prosi člane, naj nakažejo članarino za leto 1978 v znesku 20 dinarjev na naslov: Šegova ulica 11, Novo mesto.

pisma in odmevi

ŠLI SMO K SPOMENIKU

Učenci nižjih razredov so 23. marca, ko smo imeli športni dan, obiskali spomenik v Rorah, višješolci pa smo se odpravili k spomeniku v Močniku. Hodili smo po gozdni poti, ki je dokaj strma, in spotoma peli partizanske pesmi. Pri spomeniku v Močniku nas je pričakal tov. Jože Preskar-Ilija. Opisal nam je, kako je med vojno komaj pobegnil Nemcem, ki so v Močniku pripravili zasado. Njegovemu tovarišu ni uspelo uiti, padel je na mestu, kjer stoji spomenik. Po zanimivem pripovedovanju smo učenci izvedli krajši kulturni program, nastopili so recitatorji, pevski zbor in folklorna skupina. Na poti domov smo bili precej utrujeni, toda bogatejši za živo predstavo o dogodku iz NOB.

STANKA RADIČ
novinarski krožek
OŠ Jurij Dalmatin
Krško

LETOŠNJE RAZSTAVE

Letos bo na območju Dolenjske več filatelističnih razstav ob raznih praznikih in prireditvah. V Brezicah bo celo mladinska in pionirska zvezna razstava in pionirsko srečanje. V drugih krajih pa bodo društvene in meddruštvene razstave, med njimi tudi razstave šolskih filatelističnih krožkov. Ker vsi računamo na sodelovanje dolenjskih društev, bi bilo prav, da bi uskladjili dneve in trajanje razstav. Le tako bomo lahko smotrno razporedili razstavne zbirke, skladno z namenom in značajem proslave ali prireditve.

Koristno bi bilo, če bi se zastopniki Filatelističnih društev Dolenjske sestali v Novem mestu in uskladjili vsa ta in še druga vprašanja. Sploh bi bilo zelo koristno za razvoj filatelije, če bi prišli zastopniki filatelističnih društev Dolenjske vsaj dvakrat na leto skupaj in izmenjali izkušnje. Posebno bi bili koristni osebni stiki mentorjev pionirskih in mladinskih sekcij kakor tudi krožkov. Morda bi se sestali vsakič v drugem kraju oz. na sedežu društva ali šolskega krožka.

MILAN GUTMAN

Po dolgi in težki bolezni je v 42. letu preminil Milan Gutman iz Novega mesta. Čeprav mu je zadnji dve leti življenja zagrenila bolezen, je v spominu vseh, ki so ga poznali in imeli radi, ostal kot vder človek. Svojo življenjsko vrednino je znal deliti tudi drugim v krogu sodelavcev ali v krogu pevcev, kjer je gojil slovensko pesem in so njegovi doneči svetli glas cenili.

Petje je bilo Miku kot so ga pevci klicali, nekaj najlepšega na svetu,

zato je veselim ali žalostnim, šegavim ali otožnim pesmim na koncertu, prireditvah in praznikih z ljubeznijo daroval svoj glas. V srcu je nosil globoko ljubezen do slovenske pesmi in prav ta ljubezen mu je najgloblje prežela in osmislila življenje.

RIBNICI NOVA CISTERNA?

SIS za varstvo pred požari je na nedavni skupščini sprejela delovni program za letos, izvolili so strokovno komisijo in sprejeli finančni program za letos, ki predvideva 650.000 din (lani 520.000 din) dohodkov in izdatkov. Največ denarja bodo porabili za odplačilo obrovkov posojil za gasilsko domova v Ribnici in Sodražici, za pomoč gasilskim društvom in za vzgojo gasilcev. Sklenili so, da bodo pri zavarovalni skupnosti Triglav zaprosili za 500.000 din posojila, ki ga bodo porabili za nakup sodobne avtocisterne.

Odmevi na „Neprijetno romanje mrtve Johance“

Nadaljevanje iz prejšnje številke: še pismo Karla Oražma, dolgoletnega skrbnika pokojne Johance

„Kdo bi si mislil, da bom moral biti še po smrti tete Johane njen skrbnik in jo braniti pred obrekovanjem nečaka in njegove žene. Jože Nosan, nečak pokojne tete Johance, trdi, da njega, njegove sestre in brata teta Johanca ni gor spravila, temveč ima zasluge za to samo pokojni oče. Nihče ne zanika očetove skrbi za otroke, toda gospodinjila, prala in druge ženske posle je opravljala teta Johanca. Tudi garala je na kmetiji od zore do mraka. To vedo sosedje in sorodniki iz bližnje in daljne okolice.“

Gotovo bi se teta Johanca v grobu obrnila, če bi vedela, da jo dožijo slabih namenov z domačijo. Njen nečak izjavlja, da je bila ona tista, ki je želela razprodati domačijo. To je obrekovanje pokojne Johance, ki je bila z dušo in srcem navezana na domačijo in ji še na misel ni prišlo kaj takega.

Po izjavi njenega nečaka je imela teta Johanca za preživljanje vsega na razpolago. In ta nevaležnica ni bila zadovoljna z bogato pogrnjeno mizo. Tožarila je in s tem grdila svojega nečaka! No, mi, ki živimo v isti vasi, vemo, kako je bilo z nečakovo darežljivostjo. Teta

Johanca je bila po prihodu neveste k hiši postopoma odrinjena od mize,

POKOPALIŠČE PRI SV. MARKU: zad nje pribežališče zapostavljene podeželske tete Johance

kakor se temu po domače reče. Ker so postajale zadeve čedalje bolj nevdružne, me je skrbstveni organ občinske skupščine Ribnica imenoval za njenega skrbnika. Hotel sem stvari urediti na miren način. Ker mi ni uspelo, smo spor urejevali na krajevni skupnosti Sodražica. Prišlo je do neklih dogovorov, ki pa niso bili uresničeni. Tako se je spor prenesel na občinsko sodišče v Kočevje. Po mučni obravnavi je prišlo do poravnave, v kateri se je Jože Nosan zavezal, kaj vse bo nudil teti Johanci za preživljanje in oskrbo ves čas njenega življenja.

Vse je kazalo, da je s tem spor končan. Toda ni bilo tako. Teta Johanca je hodila k meni in se pritoževala, da domači pred njo zaklepajo hrano, oziroma jo hranijo na takem mestu, da ne more do nje, da ne prejema redno določenega denarnega zneska itd. Zaradi neizpolnjevanja dogovora, sklenjenega na občinskem sodišču, sem posredoval, da je bil nečaku začasno odvzet potni list. Tov. Nosan je namreč že vrsto let na začasnem delu v tujini, domov pa se je vračal ob večjih poljskih delih in v zimskem času. Prišel me je prosit, naj posredujem

na pristojnem mestu, da bo dobil potni list nazaj. Na obljubo, da bo teti Johanci vse povrnil (šlo je predvsem za obvezo v denarju), sem res sporočil pristojnemu organu njegovo prošnjo in njegovo zagotovilo, da bo redno urejeval vse sprejete obveznosti do tete Johance. To je zadostovalo, da je dobil potni list vrnjen. Vendar je bil učinek kratkotrajen. Ker je teta Johanca morala živeti, sem v njenem imenu naslovil na skrbstveni organ občine Ribnica prošnjo za denarno podporo. Skrbstveni organ, ki je dobro poznal razmere v Lužarjevi družini, ji je odobril denarno pomoč, ki jo je prejela vse do smrti. Seveda pa se ima teta Johanca za svoj življenjski obstoj zahvaliti tudi ostalim nečakim in nečakam.

Glede prevažanja mrtve Johance naj povem, da so bili sosedje priča ostrim besedam med Jožetom Nosanom in njegovim ženo ter šoferjem Komunalnega podjetja Zale-Ljubljana, ki je hotel pokopajo teto Johanco odložiti v njeni rojstni hiši. Toda Nosana sta to odločno odklonila. Prav ta gesta, da je bil teti Johanci prepovedan poslednji postanek v rojstni hiši, je med ljudmi

ZORENJE Z JAGODAMI

SREČANJE Z UMETNIKOM – V filmu je tudi prizor, v katerem nastopa priljubljeni operni pevec Ladko Korošec. Glavna igralka Jagoda in njena sošolka sta prišli po avtogram, umetnik pa ju je presenetil s čisto „zasebno“ arijo.

Med pomladjo in poletjem je tisti čudoviti čas, ko življenje živahneje utripne v vsej naravi: listje se razbohoti in razvije v senčnate krošnje dreves, rože se razcveto v vsem svojem razkošju, na vročem asfaltu mest se človeška množica zgane v slutnji nečesa lepega. To je čas, ko zorijo jagode, z njimi pa leto za letom nova generacija fantov in deklet, ki zapuščajo klopi osemletne šole in se odločajo o novih življenjskih poteh. Dogodi se, da je med osmošolkami tudi takšna Jagoda, pa naključje igre pomenov pripravi slovensko pisateljico Branko Jurca, da napiše roman o tej deklici. Po njenem romanu nato pisatelj Ivan Potrč pripravi filmski scenarij, po katerem Viba film posname nov slovenski celovečerni film „Ko zorijo jagode“. Prav ta film smo si slovenski novinarji ogledali teden dni pred uradno premiero, ki je bila prvi ponedeljek v aprilu.

Film pripoveduje o mladih v tistih najbolj „nerodnih“ letih dozorevanja.

Osrednji lik filmske pripovedi je Jagoda Kopriva (igra jo Irena Kranjc), dekle, katere telesno dozorelost dohiteva že tudi vse bolj preskušena in vse bolj izoblikujoča se duševnost. Jagoda je brez zavrtosti, poskuša zrelo in umirjeno slediti spremembam v svoji bližnji okolici. Zaradi večje razsodnosti je dobra prijateljica nesrečnemu sošolcu Nejcu (Roman Goršič), ki si prizadeva najti očeta in zapolniti čustveno praznino, ki jo čuti v sebi. Istočasno, ko pomaga prijatelju brodirati skozi duševno krizo, odkriva slasti prve zaljubljenosti. Da je njeno življenje še bolj razgibano, se vse to dogaja v zadnjih dneh pouka osmega razreda osemletke. Morda bi se zgodba še nekako srečno razpletla, ko bi odrasli ne vnesli svojih težav v svet mladih. Nejc sicer z Jagodino pomočjo najde očeta, celo srečata se, a to svidenje je hkrati zelo boleče, saj mu oče pove, naj se ne vmešava v njegovo življenje. Fantu se tako podro vsa upanja; težko duševno krizo poskuša preboleti, toda namesto da bi ob nji jeklenil in se zbral v celovitejšo osebnost, klone. Poskuša narediti samomor s plinom. Zadnji hip ga rešijo.

Podobno se tudi Jagodina vzbrstela čustva kmalu opečejo na slani lažnjivih obljub. Ker se fantu noče dovolj hitro predati, ga kmalu lahko vidi v prav tako prisrčnih odnosih z drugim dekletom. Zgodba se torej konča z dvojnimi polomom. Ta dvojni polom pomiri, oziroma mu da optimistični poudarek verz iz znane pesmi ameriškega pesnika Walta Whitmana „Vse se razvija naprej in navzven, nič se ne zruši...“, s katerim se film zaključuje.

V celoti je prvi vtis, da je filmska zgodba nedorečena, vendar je ta vtis le trenuten, saj se gledalec hitro zave, da je navsezadnje sledil samo vmesnemu obdobju v nekem življenju, da je zajel le trenutek, ko mladi zorijo, niso pa še dozoreli in jih resnične življenjske odločitve, mnogo bolj usodnejše, šele čakajo. Nedorečenost je torej osnovni zamisli pripovedi primerna.

Pisateljica B. Jurca, scenarist J. Potrč in režiser Filma Rajko Ranfl so se, kot stoji zapisano v Vibi in Bilte-

nu, našli na skupni valovni dolžini in skupnem hotenju so ustvarili film, „ki bi naj bil tako živ, kot bi naj bil tudi vsakdanji, da se bo naš današnji mladi svet začutil v njem.“ So to le želje?

Mladi se bodo verjetno lahko videli v filmu, še posebno ko gre za drobne rijske, iz katerih pa je navsezadnje sestavljeno vsako življenje (žargon, navade, okolje, moda), gotovo pa jim ne bo najbolj blizu osebnost Jagode, ki deluje preveč zrelo. V pristnosti je daleč prekaša njena mlajša sestra Marinka (Ksenija Temimovič). Nepričljivo deluje tudi Jagodin oče (Sandi Krošl) s preveč stereotipnim značajem v vojni preskušene, uspešnega predstavnika srednjega sloja z obvezno pipo v ustih. Slaba stran filma so prav zato posamezni igrani prizori, ki mestoma celo zvišujejo nasmeh zaradi naivnosti ali preveč očitne zaigranosti (prepir v razredu).

V filmu bo gledalca najbolj pritegnila vrsta vmesnih kadrov, v katerih je prišla do veljave vsa spretnost in talentiranost direktorja fotografije Tomislava Pinterja. Film postaja prav v njih izredno poetičen, nevsljiv in prepričljiv. Mestoma se gledalcu celo zadi, da bi bilo mogoče cel film narediti iz teh prizorov, kjer ni besede, ne igre, kjer govori le slika, se pravi film v svojem osnovnem elementu. K dobri fotografiji prispeva pomemben delež tudi filmska glasba, delo znanega slovenskega ustvarjalca zabavne glasbe Jožeta Privška.

Kaj smo torej s filmom „Ko zorijo jagode“ dobili? Ali le novo filmsko preureditev literarnega teksta, kar je dokaj pogost pojav v slovenski kinematografiji, ali zares sodoben filmski izraz delčka naše sodobnosti? Lahko bi dejali, da oboje, hkrati pa tudi, da si film v okviru literarnih predlog išče lastno pot. Morda bodo filmske „jagode“ še največ pomenile mladim obiskovalcem filmskih predstav, saj bodo s tem novim slovenskim filmom imeli rekdo priložnost videti sami sebe. Kako bodo zadovoljni s to podobo, pa je seveda stvar, o kateri bi bilo narobe prehitro soditi.

M. MARKELJ

Želite graditi hitreje, ceneje in kakovostno?

Gradbeni material EFE ustreza vašim željam!

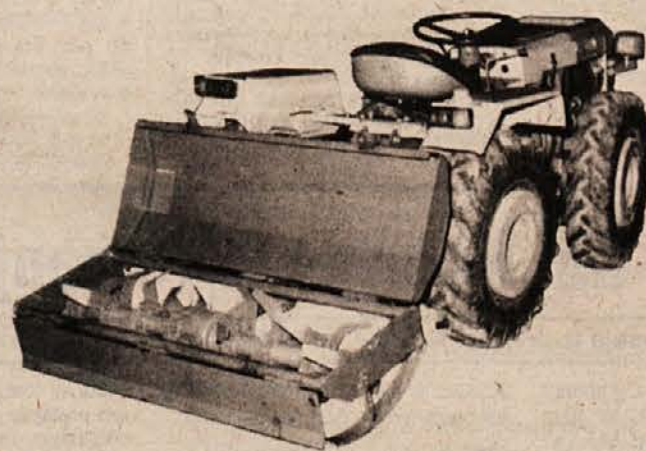
Za vaše potrebe smo pripravili:

- **NOVO MALTO EFELIT**
za strojno ometavanje vseh vrst zidov
- **ZIDAKE EFE**
 - modularni blok M 1, M 100, M 150 in M 200
 - blok za predelne stene M 2, M 100, M 150 in M 200
- **MALTE EFE**
 - M 100, M 150 in M 200

**Rudarsko energetski kombinat
Velenje,
DO Elektrofilitrski elementi EFE
Šoštanj,
tel. št. (063) 851 100**

KMETOVALCI

- Na Mednarodnem kmetijskem in gozdarskem sejmu v Kranju od 7. do 16. aprila 1978
vam bomo predstavili celoten prodajni in proizvodni program kmetijske mehanizacije.
- Posebej opozarjamo na priključke lastne proizvodnje, škropilnice AG 300, AG 200 in kultivatorje z drobilci.
- Iz proizvodnje TOMO VINKOVIČ pa vam nudimo celoten program traktorjev in priključkov, za katerega odobrimo ugoden kredit (do 70 odstotkov).

Traktor 730 KM s frezo 120 cm

- Na zalogi imamo tudi sadilec krompirja in več vrst izkopalnikov za krompir.
- Naša servisna služba skrbi za brezhibno delo z nabavljenimi stroji. Kupcem, ki so se odločili, da kupijo traktor TOMO VINKOVIČ z več konjskimi silami, servisna služba odkupi rabljeni traktor. Informacije na tel. 23-485, servis 22-737 Kranj.
- v Trgovini rezervnih delov v Kranju, Koroška cesta 25 let. 24-786, pa lahko nabavite rezervne dele za zgoraj navedeni program.

VABI

Kmetijsko-živilski kombinat Kranj,
TOZD AGROMECHANIKA, KRANJ, Cesta JLA 2/I, tel. 23-485

Na slikarskem „tiru“

Upokojeni progovni delavec Anton Ameršek iz Sevnice je prve črte s čopičem potegnil po transparentu

Pred kratkim se je s prvo slikarsko razstavo predstavil javnosti 67-letni Anton Ameršek, upokojeni progovni delavec iz Sevnice. Razstavo mu je pripravila v Ljubljani sekcija za vzdrževanje prog pri ZTP, jeseni pa bo svoja dela pokazal tudi v domačem kraju.

Ameršek je začel slikati šele po upokojitvi 1971. Zaradi bolezni ni mogel več opravljati težkih del in je nekaj, kot sam pravi, moral početi. Sicer je za čopič prvič prijel nekaj let pred upokojitvijo, ko je na transparent napisal opozorilo za delo na progi.

Njegove prve slike so bile črno-bele. Šele pozneje, ko se je naučil mešati barve, je začel slikati tudi v barvah. Dela na lesenit, ker je cenejši od platna. Največkrat je slikal Sevnico, prav te slike pa so njegovo ime ponesle v svet — ena je šla v Nemčijo, ena celo čez „veliko lužo.“

Ameršek je bil med NOB v Kozjanskem in Belokranjskem odredu, zato ima precej slik s partizanskimi motivi. V načrtu ima tudi večje število slik s proge, kjer je preživel pretežni del svojega življenja.

SLIKARSKA RADOST: Anton Ameršek med svojimi slikami, s čopičem „zaplojenimi otroki“.

Skupni klobčič se odvija

Naslednja prireditev medrepubliške kulturne zveze Bratstvo in enotnost bo literarni večer odraslih ustvarjalcev maja v Novem mestu, zatem bo v raznih krajih še šest srečanj skupin

Klobčič prireditev v organizaciji medrepubliške kulturne zveze Bratstvo in enotnost, ki ima kakšne dve leti sedež in predsednika v Novem mestu, se odvija po načrtu. Razstavi likovnih del amaterjev v Dugi Resi, reviji pevskih zborov v Črnomlju in literarnemu večeru mladim v Sevnici bo maja sledil literarni večer odraslih ustvarjalcev v Novem mestu.

Na letošnjem sporedu te zveze, v kateri povezujejo kulturna snovanja ZKO iz devetnajstih slovenskih, hrvaških in bosenskih občin, je še šest skupnih nastopov, vrstili pa se bodo do septembra. Prihodnji mesec bo srečanje mladinskih in pionirskih folklornih skupin v Mokronogu, junija pa: v Ogulinu srečanje gledaliških skupin, v Slunju srečanje folklornih (odraslih) skupin, v Krškem srečanje pihalnih orkestrorov in v Veliki Kladuši srečanje mladinskih in pionirskih pevskih zborov. V Samoboru bodo septembra nastopili tamburaši in harmonikarji.

Medrepubliška kulturna zveza, ki načrtuje tudi več srečanj in pogov-

orov organizacijske in izkustveno-izmenjalne narave, namerava pripraviti še posebno delovno srečanje za

ŠENTJAKOBČANI Z „VERONIKO“

V ponedeljek, 3. aprila, je v Novem mestu gostovalo Šentjasko gledališče iz Ljubljane z Župančičevo tragedijo „Veronika Deseniška“. V Domu kulture je bila popoldne predstava za mladinski abonma, zvečer pa za abonma odraslih. Z uvrstitvijo tega dela v gledališki spored te sezone so Novomeščani še enkrat počastili 100-letnico rojstva njegovega avtorja Otona Župančiča.

TRIJER DOMAČINI V GALERIJ — Na nedavni prvi letošnji likovni razstavi v Petkovi galeriji v Ribnici so se predstavili s svojimi deli domači likovniki Matoh, Čirović in Felicijan. (Foto: Milan Glavonjić)

PEDAGOŠKI KOTIČEK

ČLOVEK SE NAJBOLJE UČI PRI PRAKTIČNEM DELU

Najvažnejša naloga šole je, da otroka nauči živeti med ljudmi. Vsi šolski predmeti so zgolj sredstvo za doseg tega cilja. Včasih so mislili, da je določena šola ta, da nauči otroke brati, pisati in računati ter si zapomniti nekaj suhoparnih dejstev. Neki zelo dober učitelj mi je nekoč povedal, da se je moral, ko je še sam hodil v šolo, med drugim na pamet naučiti definicijo, kaj je to predlog. Tista definicija se je glasila nekako takole: „Predlog je beseda, ki v splošnem nakazuje položaj, smer, čas ali kak drug abstrakten pojem in ki povezuje pridevniško ali prislovno rabljen samostalni ali zaimski s kakšno drugo besedo v stavku.“ S tem, da si je zapomnil to definicijo, se ni seveda še ničesar naučil. Nekaj se naučiš samo takrat, kadar vidiš v stvari pomen. Ena izmed nalog šole je tudi ta,

da poskrbi, da so šolski predmeti tako zanimivi in življenjski, da se jih otroci z veseljem učijo in si zapomnijo, kar so se učili.

Iz knjig in predavanj se ne da vsega naučiti. Človek se najbolje uči pri praktičnem delu. Če delajo otroci v šolski trgovini, menjavajo tam kupčev denar in vodijo knjigovodstvo, se v enem samem tednu naučijo več računstva, kot bi se ga zgolj iz knjige v enem mesecu.

Dr. B. Spock: Nega in vzgoja otroka, str. 361

SAMO ZNANJE NI DOVOLJ

Samo znanje človeku kaj malo koristi, če pa ne zna biti srečen, če se ne razume z ljudmi, če ni zmožen za delo, ki si ga želi... Otroku, ki mu manjka samozavesti, je treba dati priložnost, da se izkaže. Otroku, ki hoče neprestano blesteti s poceni uspehi, se mora naučiti, kako si s temeljitim delom zaslužiti priznanje, po katerem tako zelo hrepeni. Otroku, ki si ne zna pridobiti prijateljev, je treba pomagati, da bo postal družaben in privlačen. V lenem otroku je treba predramiti speča zanimanja.

Isti avtor v navedenem delu

SEDEM MLADIH V NOVEM MESTU — Marko Butina, Franci Gruden, Zdenko Huzjan, Mladen Jernejec, Erik Lovko, Lujo Vodopivec in Žarko Vrežec razstavljajo svoja dela v Dolenjski galeriji od četrta, 30. marca. Skupina, ki v tej sestavi razstavlja od lanskega oktobra, bo svoja dela pokazala v devetih galerijah, Dolenjska galerija je sedma v tej vrsti. Posnetek je s četrtkovne otvoritve. (Foto: J. Pavlin)

Zakaj je revija propadla?

Poskus novomeške ZKO, da bi z revijo gledaliških skupin predramila amaterizem, je obtičal že pri propadlem razpisu — Tudi Novo mesto to sezono ni stopilo na oder

Gledališki amaterizem v novomeški občini je zašel v mrtvilo, kakršnega pomnimo le iz kulturno najsiromašnejših let po vojni. Ničesar ni ne v mestu ne na podeželju. Pričakovali smo, da se bodo z odra oglašali vsaj Novomeščani, še posebej, ker so dali svoje ime natisniti med tiste slovenske gledališke hiše, ki v Domu kulture gostujejo za obiskovalce abonmajskih predstav. Tega pa nismo in v tej sezoni tudi zanesljivo ne bomo dočakali. Tu in tam se je utrnula komaj opazna iskrica na podeželju, vendar je bilo tega premalo, da bi mogli govoriti o prebujanju.

Ob takem stanju je Zveza kulturnih organizacij razpisala občinsko

revijo gledaliških skupin. Revija, ki bi naj trajala od 1. do 26. marca, naj bi — povzemamo iz razpisa — spodbudila novo rast gledališkega amaterizma v novomeški občini in hkrati vplivala na izboljšanje vsebinske in umetniške ravni uprizoritev. Iz vsega tega ni bilo nič, saj se je razpis, četudi je vabil tudi mladinske in šolske skupine, povsem ponesrečil. Po izteku prijavnega roka so imeli prireditelji na seznamu le eno samo ime — soteško „Zarjo“.

Količjak dobremu poznavalcu razmer ni treba biti začuden, zakaj se je zgodilo, kakor se je. Pravzaprav bi moralo biti to jasno tudi samim prirediteljem, ki so tedaj, ko bi se morala revija že začeti, šele izvajali režiserski seminar. To pa ni edini razlog za neuspeh. Slednjega bi morali iskati v samih družtvih, v zanimanju in pripravljenosti ljudi za delo na odru in seveda v povezanosti Zveze kulturnih organizacij in društev. Stiki te zveze s podeželjem niso bili ravno zgledni, prej bi rekli, da so bili razrahljani, če že ne natrgani in ponekod tudi pretrgani. Če bi imela Zveza kulturnih organizacij vsaj približen vpogled v stanje, da ne govorimo o analizi, se ji tak

Tokrat rekordno

Vsi odri so oživeli

Posavska amaterska kulturna dejavnost stopa ta čas v enega svojih vrhov. Področno združenje slovenskih gledaliških skupin se pripravlja na tradicionalno regionalno revijo amaterskih skupin, ki bo potekala v znamenju doslej rekordnega števila pripravljenih predstav. Republiški selektor si je medtem ogledal tri predstave, ki so jih skupine prijavile v ocenjevanje v okviru „Naslednje 78“. Krška osnovna šola se je pokazala z Brenkove Modro vrtinco, senovski osnovnošolci z Ambrosio krače čas, Podbočani pa z delom Strip, strup, denarja kup.

Medobčinski selektor si je že ali si še bo ogledal dela, ki so jih pripravile odrasle igralske skupine. Sevnški oder mladim je pripravil Zlato mladino, Senovčani Razvalino življenja, v Sromljah so stopili na oder s Sumljivo osebo, brežiški amaterski oder pripravlja Večna lovišča, nastopile pa bodo še skupine iz brežiške gimnazije, z Blance in iz Boštjanja. Pet najboljših predstav bodo med 24. in 30. aprilom uvrstili na področno revijo.

Ž. S.

kultura in izobraževanje

Kupivna razstava

Založba Savremena administracija gostovala v Novem mestu

V sodelovanju z Mladinsko knjigo iz Ljubljane je priredila beograjska založba Savremena administracija v Sloveniji od 27. marca do 1. aprila svoj teden. V tem času so bile v sedmih krajih v knjigarnah Mladinske knjige prodajne razstave knjig te srbske založniške hiše. Na razstavi v Novem mestu je bilo več kot 180 naslovov literature, ki jo izdaja Savremena administracija. Kupivna literatura je obsegala vrsto najrazličnejših del s pravnega, ekonomskega, medicinskega in z drugih področij, med njimi več priročnikov in leksikonov. Vodja knjigarne Janez Brulc je povedal, da so kupci kupili precej del, razstava pa je pritegnila tudi obiskovalce, ki se sicer niso zanimali za nakup. To je bila že druga letošnja razstava te vrste v Novem mestu, Mladinska knjiga pa jih ima v načrtu še nekaj.

RAZPRODAJA „RASPRODAJE“

Nič nimamo proti temu, če trgovine vabijo kupce na nakup blaga, ki se je pocenilo. Moti pa to, kako oglašajo razprodaje. Te dni se je namreč v izloženem oknu Varteksove prodajalne v Novem mestu spet pojavila že nič kolikokrat preganjana „rasprodaja“. Za pravilno slovenščino izostreni čut mora protestirati: če se že pojavlja blago z napako, ni treba, da se tudi jezik. Letošnja vseslovenska akcija za pravilno slovenščino v javni rabi bi morala tudi takemu maličnemu jeziku stopiti na prste.

Kakšni bodo dnevi kulture

Trebanjci že dobili okvirni načrt letošnjih dnevov kulture in umetnosti

Tradicionalni dnevi kulture in umetnosti v trebanjski občini se bodo letos začeli 27. maja z malim Taborom in končali 8. julija z zaključkom 11. Tabora likovnih samorastnikov.

Posebna komisija za pripravo teh dni, ki deluje pri občinski kulturni

Šentrupert ima novo knjižnico

Odprli so jo v nedeljo

V Šentrupertu je zanimanje za branje kar precejšnje, vendar je bila v zadnjem času zaradi neprimernih prostorov za prosvetno knjižnico odprta samo šolarska knjižnica. Ob 2. aprilu, svetovnem dnevu mladinske književnosti, je knjižnica prosvetnega društva „Franci Lunaček“ ponovno zaživel. Dopolne ta dan jo je izročil namenu Stane Prijatelj, predsednik skupščine trebanjske kulturne skupnosti.

Prostor za to knjižnico je dala KZ Trebnje, za opremo in knjige je poskrbela kulturna skupnost, pomagali pa so tudi drugi: krajevna skupnost, mirenski tozd IMV (z delom) in samo prosvetno društvo z denarjem.

Nova knjižnica bo v pomoč številnim šolarjem na osnovni in srednji šoli, namen pa bo dosežen, če bodo po knjigah segali vsi občani krajevnih skupnosti Šentrupert. Knjižnica bo odprta vsako nedeljo od 9. do 10. ure, če pa se bo pokazala potreba, tudi večkrat.

J. Z.

Proti iztirjenosti

Franc Šali, član IK predsedstva CK ZKS, v komisiji za idejna vprašanja vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture na 8. kongresu ZKS (med drugimi):

„Po kakšnih principih se danes ustvarja velik del kulturnih dobrin? Mar nismo na del tega vprašanja že nešteto odgovarjali s kritiko vsega, kar sodi na področje banalnosti, estetske plitkosti in nedovršenosti, idejne in etične iztirjenosti, kar pretvarja zgodovinsko usodne trenutke, polne heroizma in človeške veličine, pa tudi današnja prizadevanja v ideološko burko, njihove nosilce pa prepušča posmehu in ironiji meščanske in klerikalne reakcije? Mar ni vse to tisto, kar zapušča človeka, kar izirva delavski razred in njegov boj ter njegovo vrednotno vizijo iz motivacijskega polja umetnikove zavesti in njegove ustvarjalne nje? Na vse to smo že opozarjali, hkrati pa smo se zavzeli in se še zavzemamo za pozitivno alternativo, za umetnost, ki bo izraz človeškega nemira in upora zoper vsak konformizem in vse nečloveško v osvobodilnih naporih delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter vsakega posameznika med njimi. Človekost kot osrednji problem umetnikove ustvarjalne preokupacije je tema z idejno, estetsko in moralno razsežnostjo.“

DOLENJSKI LIST

IN
INTEREXPORT LJUBLJANA
TOZD

POTOVALNA AGENCIJA **INEX** LJUBLJANA
TITOVA 25

Organizirata
Prvomajski družinski rally
Otočec – Ljubljana – Rabac

od 29. aprila do 2. maja 1978
START: 29. aprila 1978 ob 7. uri zjutraj pri bazi Avto-moto zveze Slovenije na Otočcu.

CENA: za bralce Dolenjskega lista, ki bodo ob prijavi predložili za vsakega udeleženca po 1 kupon, je 550 din, za ostale občane pa 600 din.

V ceni je všteto: 3 polni pensioni, turistična taksa, organizacija in vodenje rallyja in servisna služba AMZS. Želimo vas opozoriti, da prvomajski družinski rally ni nikakršna hitrostna dirka, ampak vožnja po cestnoprometnih predpisih, saj se ga bodo udeležili poleg voznikov tudi njihovi družinski člani. Izpolnjene kupone oddajte osebno ali pošljite po pošti najkasneje do 15. aprila v Inexovo poslovalnico v Novem mestu. Ob prijavi je potrebno vplačati 300 din akontacije, razliko pa do 15. aprila 1978.

Udeleženci rallyja bodo bivali v Rabcu v hotelu Girandella (A kat.), ki se nahaja na izredno lepem položaju ob morju, odkoder je prelep razgled na Kvarnerski zaliv in otok Cres. Gostom pa so na razpolago gostinski in družabni prostori ter športni objekti.

ČE ŠE NISTE NAROČNIK DOLENJSKEGA LISTA, STOPITE K NAJBЛИŽJEMU PRODAJALCU ALI PA V NAROČNIŠKI ODDELEK NA GLAVNEM TRGU ŠT. 3. ČAKA VAS VAŠ PRIJATELJ – DOLENJSKI LIST.

DOLENJSKI LIST Kupon št.4

Priimek in ime

stanovanje:

tip vozila:

Nepreklicno se prijavljam za prvomajski družinski rally pod pogoji, navedenimi v razpisu.

(podpis)

PRIJAVE IN INFORMACIJE:
INEX poslovalnica, NOVO MESTO, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555
INEX, Ljubljana, Titova 25, tel. (061) 312-995
INEX, Maribor, Volkmerjev prehod 4, tel. (062) 24-571

trgovska hiša maximarket
LJUBLJANA, Trg revolucije 1

STE SE ODLOČILI, DA BOSTE SODELOVALI NA PRVOMAJSKEM DRUŽINSKEM RALLYJU? STE! PRIPOROČAMO VAM, DA SE OGLASITE V TRGOVSKI HIŠI MAXIMARKET V AVTODDELKU (V KLETNI ETAŽI), KJER BOSTE DOBILI VSE POTREBNO ZA VAŠ AVTO. NE MISLITE SAMO NASE, AMPAK TUDI NA SVOJ AVTO!

mlp MLADINSKA TURISTIČNA POSLOVALNICA NOVO MESTO
Srečanje mladih v POREČU

od 28. APRILA do 2. MAJA 1978
prevoz, športna tekmovanja, piknik v naravi, „Plavi večer“, ples, izlet in 4 polni pensioni
VSE ZA 850 dinarjev
Prijave in informacije:
Mladinska turistična poslovalnica, Novo mesto, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555

INTEREXPORT Ljubljana
TOZD „INEX“ Potovalna agencija
61000 Ljubljana, Titova 25
Telefon: (061) 312-995

TUNIZIJA
od 20. aprila naprej
ATENE, ATENE – KRETA, april – maj
OTOK ELBA, odhod 27. aprila
ISTANBUL, od 20. aprila naprej
MADRID – TOLEDO, odhod 17. aprila in 12. maja
ANDALUZIJA – MADRID, odhod 8. maja
SVETOVNI KONGRES ESPERANTISTOV, Varna, odhod 26. julija

DRUŽINSKI PRVOMAJSKI RALLY,
Rabac od 29. aprila do 2. maja, cena 550 din
DOPUSTI NA JADRANSKI OBALI
DOPUSTI V GRČIJI IN TUNIZIJI po lanskoletnih cenah
TEČAJI ANGLEŠČINE v Veliki Britaniji
LONDON 3-krat na teden za posameznike
UPOKOJENCI!
Za vas 10-odstotni popust, če letujete z nami v Tuniziji meseca maja.

PRIJAVE IN INFORMACIJE:
INEX, poslovalnica Novo mesto, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555
INEX Ljubljana, Titova 25, tel. (061) 312-995, 327-947
INEX Maribor, Volkmerjev prehod 4, tel. (062) 24-571

M metalna

METALNA, strojegradnja, konstrukcije in montaža, n. sol. o., Maribor, Zagrebška 20, TOZD Tovarna lahkih konstrukcij, n. sol. o., Krmelj

Razpisna komisija za izvedbo razpisa del oziroma nalog delavcev, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti v TOZD Tovarna lahkih konstrukcij,

razpisuje
v skladu s statutom prosto delovno področje:

VODENJE TOZD
Za uspešno opravljanje razpisanega delovnega področja morajo kandidati poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom ter drugimi predpisi, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba tehnične, ekonomske ali druge ustrezne smeri
- večletne ustrezne delovne izkušnje, vendar najmanj 2-letne
- moralno-politična neoporečnost.

Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po objavi razpisa. Svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj pošljejo na naslov: Metalna Maribor, n. sol. o., TOZD Tovarna lahkih konstrukcij KRMELJ, z navedbo: „za razpisno komisijo“.

Kandidati bodo o odločitvi delavskega sveta pisмено obveščeni v 30 dneh po poteku razpisa.

Na podlagi sklepa sveta samoupravne enote za upravljanje in gospodarjenje s stanovanjskim skladom v družbeni lastnini z dne 23. 2. 1978 in zakona o stanovanjskih hišah (Uradni list SRS št. 13/74, 3. in 45. člena)

RAZPISUJE
Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško
JAVNI NATEČAJ
ZA PRODAJO STANOVANJA
V BRESTANICI ŠT. 12

Izključna cena znaša 87.673,00 din.
Natečaja se lahko udeležijo vse fizične osebe.
Prednost za nakup imajo:
a) nosilec stanovanjske pravice
b) lastnik dela zgradbe, v kateri se stanovanje nahaja.

- POGOJI**
1. Zlicirano ceno za stanovanje plača najugodnejši ponudnik ob podpisu pogodbe.
 2. Vse stroške prepisa plača ponudnik po pogodbi.
 3. Varščino v višini 8.700,00 din je nakazati na TR št. 51600-662-125003, izkazilo o plačani varščini pa mora biti priloženo ponudbi.
 4. Rok za dostavo ponudb je 15 dni po uradni objavi v Dolenjskem listu.
 5. Odpiranje ponudb bo 18 dni po objavi.
 6. Ponudbe morajo biti zapečatene ter označene z oznako „Javni natečaj“. Ponudbe pošljite na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško, CKŽ 12.
 7. Vsa pojasnila se dobe pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Krško.

OBJAVA POTREBE PO DELAVCIH
„MELAMIN“
kemična tovarna, Kočevje,
komisija za delovna razmerja

razpisuje prosta
delovna mesta in naloge:

1. MATERIALNEGA KNJIGOVODJA
za določen čas (nadomeščanje v času porodniške). Zahtevamo ekonomskega tehnikarja z enoletnimi delovnimi izkušnjami. Poskusna doba 2 meseca.
 2. ELEKTRIKARJA
za obratna vzdrževalna in elektro montažna dela (triizmensko delo). Zahtevani pogoji so: kvalificiran električar z opravljenim strokovnim izpitom za „S“ izvedbe in enoletne delovne izkušnje. Poskusno delo dva meseca. Če bo izbran kandidat, ki nima izpita za „S“ izvedbe, bomo zahtevali, da ga bo opravil.
- Kandidat pod št. 1, bo sklenil delovno razmerje za določen čas s polnim delovnim časom, kandidat pod št. 2, za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Komisija bo izbirala izmed vlog, ki bodo vsebovale vsa zahtevana dokazila in bodo prispele v splošni sektor 8 dni po objavi.

PODJETJE ZA PTT PROMET TRBOVLJE

sprejme takoj v službo več delavcev na delovna mesta dostavljavcev in pomožnih monterjev za območja pošt Trbovlje, Hrastnik, Radeče in Zagorje ob Savi.

Interesenti naj se osebno zgledajo ali pisмено prijavijo v sekretariatu podjetja za PTT promet, Trbovlje, Trg revolucije 27.

PRIPOROČAMO VAM LEPILA, KI SO:

- preprosta za uporabo
- poceni
- niso vnetljiva
- niso škodljiva zdravju

Mitol
Tovarna lepil
66210 Sežana

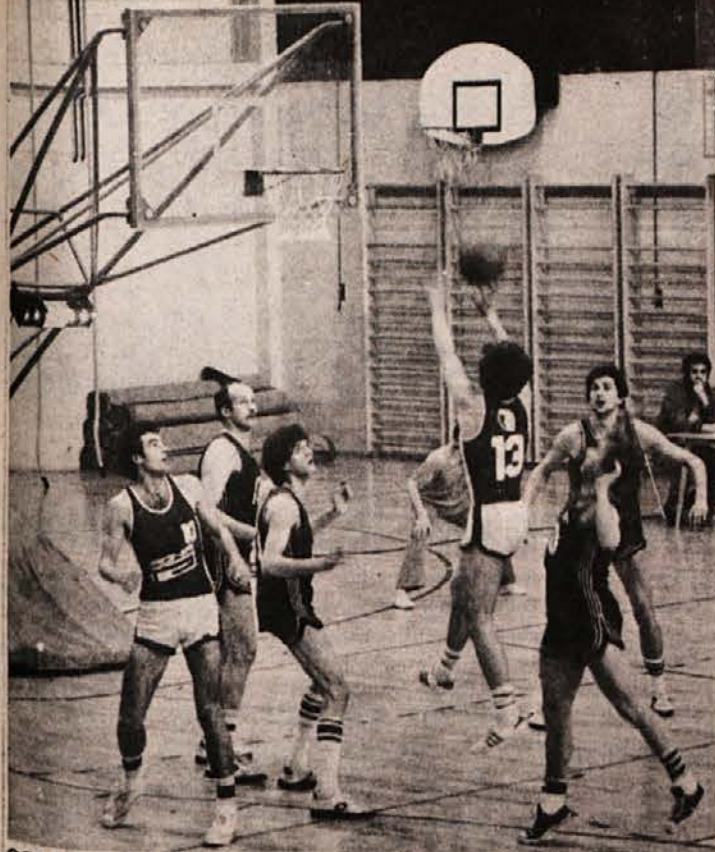
Mekol
Parquetolit
Parquetolit L
Tapisol
Keramikol
Keramit 6
Vinikol

„KOVINAR“, splošno kovinsko podjetje, Črnomelj, razpisuje

JAVNO LICITACIJO
za prodajo – obstoječih proizvodnih in pomožnih prostorov v Črnomlju, Ul. 21. oktobra 10. Licitacija bo v prostorih KOVINARJA dne 11. 4. 1978, in sicer ob 10. uri za družbeni sektor in ob 12. uri za zasebni sektor. Predhodne informacije lahko dobite po telefonu (068) 76-151.

rašica
tovarna pletenin
Ljubljana

Novomeške zvezne ligašice so izgubile tudi proti Podravki — Nova zmaga Inlesovih rokometarjev — Posavski derbi Sevnici — Novomeščani izgubili že pred srečanjem

OSLABLJENA VRSTA — Do konca prvenstva bodo novomeški košarkarji, ki igrajo v II. zvezni košarkarski ligi, igrali brez treh standardnih igralcev: Slavko Seničar je poškodovan, Švinger bolan, Peter Ivančič, (na sliki št. 10, spremlja akcijo Bega, št. 13), pa je pred kratkim košarkarsko žogo zamenjal za vojaško suknjo.

Slavonci zaustavili strelce

Novomeški košarkarji so v minulem kolu izgubili z Oriolikom iz Slavonskega Broda — V 21. kolu gostujejo v Pulju, kamor bodo odpotovali s posebnim avtobusom

V 20. kolu II. zvezne košarkarske lige — zahod so se Novomeščani pomerili z Oriolikom iz Slavonskega Broda. Okoli 400 gledalcev je lahko videlo tipično prvenstveno tekmo, v kateri so bili, predvsem v drugem polčasu, boljši gostje, ki so zasluženo zmagali. Novomeški košarkarji so igrali oslabiljeni, to pa so povprečni gostje spretno izkoristili in osvojili prvenstveni točki.

NOVO MESTO — ORIOLIK 72:81 (38:44)

Okoli 400 najbolj vnetih privržencev igre pod obročji je v soboto zvečer pričakovalo novo zmago. Navzlic temu da so domači prišli na igrišče brez treh standardnih igralcev (bolnega Švingerja, poškodovanega Slavka Seničarja in Ivanciča, ki je odšel v JLA), je v začetku kazalo, da bi domači košarkarji lahko ugnali goste. V prvem polčasu je bilo srečanje namreč ves čas izenačeno, domači so dobro igrali v obrambi in prve minute tekme so napovedovale lep boj. Tik pred koncem prvega dela so domači malo popustili in gostje so povedli s hitrimi protinapadi.

V nadaljevanju so bili Slavonci precej boljši v obrambi. Spretno so onemogočili domače 'zunanje' strelce S. Kovačevića, P. Seničarja in Plantana, zato so dobili tudi srečanje.

Novo mesto: S. Kovačević 18, Zupcevec 1, Plantan 12, Munih 17, P. Seničar 16, Z. Kovačević 4, Beg 2, Bajt 2.

ŠPORTNI KOMENTAR

Ob točki že pred tekmo

Letošnja prvenstva v odbojki, rokometu in košarki so dokazala, da posamezne republiške športne zveze oziroma vodstva tekmovalcev ne delajo koordinirano. To najbolj dokazuje tekme v Novem mestu. Medtem ko so bili gledalci na primer minulo soboto priče kopici prvenstvenih srečanj (dve odbojarski, košarkarska, rokometni), so teden pred tem vse ekipe gostovale in je v mestu vladalo športno mrtvilo. Na neusklajeno tekmovalstvo so nekatere novomeške ekipe opozarjale republiške športne zveze. Velikokrat se je namreč zgodilo, da so se posamezna srečanja v novomeški športni dvorani zavlekla, zlasti odbojarska. Zato so se ekipe, ki so igrale za njimi, večkrat bale, da svoje tekme ne bodo začele pravočasno. Če domači ne bi zagotovili začetka ob napovedani uri, bi tekmo izgubili brez boja. To so vedeli tudi rokometarji. Srečanje s Prulami

V SOBOTO S PULJANKO

V soboto zvečer igrajo v 21. kolu II. zvezne košarkarske lige — zahod

Kegljaške vesti

Prvi del zimske kegljaške lige v disciplini 8 x 200 lučajev se je končal z delitvijo prvega mesta. Vrstni red: Krka in Mercator po 10 točk, 'Selekcija', Celulozar in Rudi Kepa 6, Brežice 4 in Senovo brez točk.

Kegljavke Krke so imele na kegljišču pri Vodnjaku svoj prvi nastop v finalnem boju za naslov prvakinj SRS. Srečanje so izgubile 2266:2307. Za Krko so nastopile: Barič 397, Dalmacija 397, Tratar 381, Šoško 379, Prosenik 358 in Poljak 357.

Članice so odigrale II. kolo v okviru prvenstva Dolenjske, in sicer v disciplini 3 x 100 lučajev. Boj za najboljša mesta je zelo izenačen, vrstni red po drugem kolu pa je naslednji: Tratar 763, Poljak 756, Jurman 756, Petelinček 754 itd. Zadnje kolo bo v Krškem.

D. BRATOŽ

KRKA — PODRAVKA 7:11 (5:5)

Vrsta Podravke, ki je do sobotnega srečanja z novomeškimi igralkami zmagala že sedemkrat, v Novem mestu ni pričakovala tako močnega odpora domačink, ki igrajo v drugem delu močno oslabiljene. Mlade novinke v ligi so po prvih desetih minutah vodile 3:0, vendar so v nadaljevanju popustile in gostje so do konca prvega polčasa izenačile. V nadaljevanju so bolj izkušene Podravke igralke kaznovale vsako napako domačink in ob koncu zmagale. Z malo več športne sreče bi bil rezultat lahko tudi drugačen. Krka: Judež, Strukelj, Molan, 1, Ovinček 2, Hodnik, Brajer 2, Zagorc, Frančič, Pavlenčič, Bon, Grgič in Mršnik 2.

INUSTROMONTAŽA — INLES 21:29 (11:15)

V prvem pomladanskem kolu moške II. zvezne rokometne lige so

morali Ribničani v Kutino. Pomerili so se z najslabšo ekipo v ligi in brez težav zmagali. Trener gostujočih je dal v tej tekmi v igro tudi rezervne igralce, ki so bili kos domačim rokometarjem. Pri gostih se je izkazal J. Ilc.

Inles: Kersnič I, Ponikvar, Ilc I, Ilc II 9, Kersnič II 1, Zuk, Karpov 3, Radič 6, Ambrožič 5, Gabrijelčič 1, Putre 4, Gelze.

POSAVJE — POLANA 17:12 (7:5)

V dokaj izenačeni tekmi so bile boljše domače igralke, izkazale pa so se Levaničeva, Mlinaričeva in Štauberjeva. Po 11. kolu so Posavčanke na drugem mestu.

Posavje: Levanič, Balon 10, Rožman, Mlinarič 5, Kostanjšek 1, Štauber 1, Cetin I, Cetin II, Vogrinec, Arsov.

LJUBLJANA — KOČEVJE 16:14 (8:6)

V prvenstveni tekmi slovenske rokometne lige — zahod so bile domačinke ves čas boljše, tik pred koncem srečanja pa so dobre gostje s hitrimi protinapadi rezultat močno zmanjšale.

Kočevje: Štefanič, Mišmaš 7, Vardijan 1, Novak, Radosavljevič 1, Jerič 2, Turk 1, Benko 2, Zbačnik.

DOLENJSKA — PREDDVOR 11:16 (5:8)

Medtem ko je bilo prvenstveno srečanje v prvem delu izenačeno, so bile gostje v drugem delu, zlasti potem, ko so domače zastreljale kar tri sedemmetrovke. Pri domačih sta se izkazali Kovačičeva in Zagorčeva. Dolenjska: Judež, Foršek 1, Škoda, Zagorc 3, Bregar, Frančič, Švalj 1, Gorišek, Kastelic, Kovačič 5, M. Rešetič 1, J. Rešetič.

POSAVJE — SEVNICA 24:29 (13:15)

V posavskem derbiju slovenske rokometne lige — vzhod so zasluženo zmagali bolj izkušeni Sevnici. V tipično prvenstveni tekmi so se boljše znašli, izkoristili številne napake domačih in so z novo zmago s 13 točkami na tretjem mestu.

Posavje: Skofca, Buzančič 7, Vervega 1, Ban 1, Zagode 8, Rožman 2, Longo, Blatnik 2, Orlič 1, Prosevec 1, Tomšel.

VESEL VODI

Na kegljišču Pri vodnjaku je bilo minulo soboto in nedeljo odigrano I. kolo prvenstva Dolenjske za člane, in sicer v disciplini 3 x 200 lučajev. Nastopilo je 55 kegljavcev, vodi pa Vesel iz "Krke". Za presenečenje je poskrbel Metličan Popovič, ki je podrl 823 kegljev. Trenutni vrstni red: Vesel (Krka) 854, Bartolj (Trebnje) 843, Rustja (Železnikar) 830, Košmerel (Krka) 840 itd.

D. BRATOŽ

RUDARJI ZMAGALI

Črnomajsko športno društvo je pod pokroviteljstvom TKS pripravilo v počastitev črnomajškega občinskega praznika kegljaški turnir, na katerem je nastopilo 16 ekip. Vrstni red: 1. Rudnik 6.523 podrtih kegljev, 2. ŠDI 1 6.515, 3. Belt II 6.047, 4. GOK I 6.018, 5. Belt I 5.815, 6. JNA 5.803 itd.

L. S.

BUČAR — NOV REKORD

Ljubljanska Olimpija je pripravila konec minulega tedna atletski miting, na katerem so nastopili nekateri najboljši slovenski atleti. Na 2000 m je teklet tudi Novomeščan Tone Bučar in z 5:48,4 postavil nov rekord Dolenjske.

22. MAJ: DA ALI NE ZA JUGOSLOVANSKO ODBOJKO

Konec lanskega leta je bila izrečena jugoslovanski moški odbojarski reprezentanci huda kazen, ker se ni udeležila svetovnega pokala, ki je bil v Tokiju, je morala plačati denarno kazen, obenem pa so ji prepovedali igranje na vseh mednarodnih tekmovalnih za dobo enega leta. Predstavniki odbojarske zveze Jugoslavije so se zoper odločitev pritožili, o pritožbi pa bo razpravljal izvršni odbor FIVB, ki se bo sestal 22. maja v Sofiji. Če bo odbor podrl jugoslovansko pritožbo, bo naša reprezentanca lahko igrala na balkanskem, pa tudi na svetovnem prvenstvu, ki bo od 20. septembra do 1. oktobra v Italiji. Tako piše Primorski dnevnik.

Sevnica: Možic, Mlakar 5, Ganc 2, Barič 1, Jazbec 3, Redenshek, Svažič 4, Mrežar, Stojš 5, Novšak 9, Trbovc, Krjan.

KRKA — PRULE 28:33 (8:15)

Namesto v športni dvorani so morali Novomeščani tekmo odigrati na Loki, kjer je bilo igrišče za igro povsem neprimerno. Tako bi se gostje v primeru poraza pritožili in srečanje dobili za zeleno mizo. Zato so Novomeščani igrali pod svojimi zmoglostmi.

Krka: Kobe, Springer 1, Hudelja 2, Ristič 3, Štupar, Petančič 2, Pungarčič 17, Anderlič 1, Turk 2, Martinovič, Murgelj.

INLES — LIPA 18:21 (9:1)

V 11. kolu slovenske zahodne rokometne lige so v Ribnici gostovali igralci Lipe. Igrali so bolj disciplinirano in umirjeno in domače rokometarje zasluženo premagali.

Inles: Kljun, Lušin 4, Andoljšek 6, Urh, Vesel, Mate 3, Debeljak, Fajdiga, J. Lovšin 1, Tanko 4, T. Lovšin.

NOVO VODSTVO ZTKO

Na 3. skupščini Zveze telesnokulturnih organizacij novomeške občine (bila je prejšnji četrtek), so izvolili vodstvo organizacije. Novi predsednik je Jože Florjančič, podpredsednik Slavko Guštin in sekretar Ivan Kapš. Izvolili so tudi predsednike odborov za vrhunski šport, rekreacijo, šolski šport, ljudski odpor in družbeno samozadovoljevanje. Na skupščini so razpravljali tudi o delu ZTKO v preteklem obdobju in o problematiki ter usmeritvi razvoja telesne kulture.

Nov uspeh Novomeščank

Novomeške telovadke so v soboto nastopile na XI. odprtem prvenstvu Mariboru v športni gimnastiki, kjer se telovadke potegujejo za memorial (tragično preminulega) telovadca Ivana Salamuna. V konkurenci 60 telovadecv in telovadk so se spet proslavile Novomeščanke.

Jasna Doklova je že tretjič zapored zmagala pri članicah, Nataša Kočevar je delila drugo in tretje mesto med mladinkami, kar je lep uspeh. Soliden uspeh je dosegla tudi Vanja Požar pri članicah, saj je v zahtevni konkurenci osvojila šesto

mesto. Naše telovadke so se proslavile tudi na posameznih orodjih, tako je Doklova zmagala v parterju, na bradli in na gredi, preskok pa je delila z Ljubljankom Zupančičem. Požarjeva je bila zelo solidna v parterju, kjer je zasedla peto mesto, podoben uspeh je dosegla tudi na bradli in na gredi. Nataša Kočevarjeva je bila med mladinkami najboljša v parterju, v preskoku pa je bila druga.

Rezultati — mladinke: 1. Bežjak (Lj.) 36,20, 2. — 3. Kočevar (N. mesto) in Mihovar (Lj.) 35,50 itd.; članice: 1. J. Dokl 38,15, 6. Požar (obe N. mesto) 35,05 itd.

J. P.

Favoriti ostali praznih rok

Novomeški odbojkarji brez težav premagali vrsto Železarja — Krka v prvenstveni tekmi II. zvezne odbojarske lige podlegla mariborskemu Braniku

V 11. kolu II. zvezne odbojarske lige so Novomeščanke doma izgubile prvenstveno srečanje z mariborskim Branikom. Moška vrsta je v športni dvorani presenetljivo lahko odpravila vrsto Železarja, ki je pred dvobojem veljala za favorita. Dekleta so po porazu še vedno na petem mestu, Novomeščani pa bodo najbrž ostali na četrtem mestu, saj igrajo vse boljše. To pomeni, da lahko presenetijo tudi najboljše vrste v republiki, medtem ko s slabšimi vsaj v tej sezoni ne bi smeli izgubiti.

KRKA — BRANIK 0:3 (-8, -6, -9)

Prvenstveno srečanje med domačo Krko in mariborskim Branikom si je v telovadnici grške osnovne šole ogledalo okoli 50 ljubiteljev odbojke. Tokrat so videli povprečno igro, v kateri so bile gostje precej boljše. Bolje so igrale na mreži, bolj zbrano v polju in ob pogostih napa-

kah domačink so dokaj lahko zmagale: srečanje je bilo namreč končano v petdesetih minutah. Nekoliko zanimivejše srečanje je bilo v tretjem setu, vendar seta domače odbojkarice, ki so povrh vsega igrale oslabiljene, minulo soboto niso mogle osvojiti.

Krka: Rajer, Zevnik, Pilič, Bon, Adamčič, Urbančič, Galeša in Brarjer.

NOVO MESTO — ŽELEZAR 3:0 (11, 12, 12)

Gostje, ki so se pred tem srečanjem potegovali za naslov republiškega prvaka, so v Novem mestu pričakovali lahko igro in zmago, vendar so naleteli na razpoložene domače odbojkarje, ki so že v prvem setu dokazali, da favoritov prav nič ne spustejo. V igri so bili domači v vseh pogledih boljši in so se enkrat dokazali, da bi se lahko ob primeren treningu brez težav potegovali za prvo mesto.

Novo mesto: Goleš, Vernig, Babnik, Graberski, Primc, Cotič, Ložič, Pavlenič.

IZOLA — NOVO MESTO 3:0

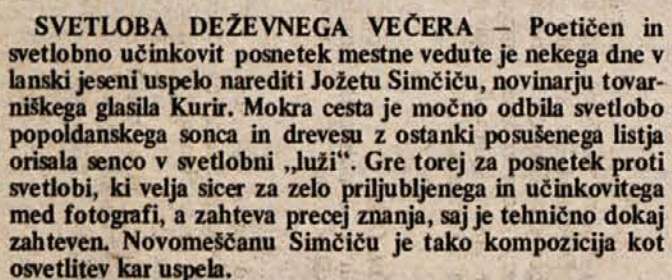
Tekmovalna komisija slovenske odbojarske lige je na zadnjem sestanku razpravljala tudi o pritožbi Izole. V 12. kolu SOL so jih namreč Novomeščani premagali. Izolčani so pregledali novomeške dokumente in ugotovili, da Dolenjci niso imeli podaljšane registracije za letošnje leto. Tako je novomeška vrsta dobljeno srečanje (bilo je 3:0) izgubila s 3:0.

ODBOJKA: DVE NOVI ZMAGI?

V prihodnjem odbojarskem kolu obe novomeški vrsti gostujeta. Ženska ekipa gre k reškemu Turnišču. Favorite tega srečanja so Novomeščanke. Če bodo zaigrale tako kot znajo, bi se morale z Reke vrniti z novo zmago, ki bi jih močno utrdila na solidnem petem mestu. Najbrž pa bi bilo hudo presenečenje kola, če bi se fantje domov vrnili poraženi; v 16. kolu slovenske odbojarske lige igrajo z Jerjavom, vrsto, ki je povzročila preglednice doma vsem ekipam z vrha, vendar bi morali Dolenjci srečanje navzlic temu dobiti.

ŠTUDENTSKE IGRE — Kočevski in ribniški študenti so konec minulega meseca pripravili tradicionalne študentske igre. Na III. igrah je nastopilo približno 150 študentov iz petih študentskih klubov: Kočevje—Ribnica, Bela krajina, Novo mesto, Trebnje in Klub dolenjskih študentov v Mariboru. Rezultati — košarka: 1. Kočevje—Ribnica; nogomet: 1. Bela krajina; rokomet: 1. Kočevje—Ribnica; odbojka, fantje: 1. Kočevje—Ribnica, šah: 1. Bela krajina; namizni tenis: 1. Novo mesto; vrv: 1. Bela krajina in odbojka — dekleta: 1. Kočevje—Ribnica. (Foto: Križ)

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe na naslov: Kmeška zadruga „KRKA“, Novo mesto, Cesta komandant Staneta 10, in sicer za prosta dela in opravila 15 dni po objavi, za prosta učna mesta pa 30 dni po objavi.

Dežurni poročajo

S POLENOM NAD GOSTE – Miličniki iz Dolenjskih Toplic so 27. marca pridržali do iztreznitve Živka Aleksia iz Češče vasi, ker je razgrajal v gostilni Srebotnjak v Straži, poleg tega pa se hotel s polenom v roki na vsak način pretepati z gosti. Bo tako pogumen tudi pred sodnikom za prekrške?

PRISHEL PEŠ, ODŠEL Z MOPEDOM – 30. marca je neznanec odpeljal Antonu Hočevanju iz Gornjih Lakovnic moped, vreden 8.000 din. Lastnik je svojega konjička pustil na parkirnem prostoru pri novomeški IMV.

PIJAN VOZIL, POTEM PA ŠE GROZIL – Novomeški miličniki so 1. aprila zvečer pridržali do iztreznitve Franca Staniša z Vrha pri Ljubnem. Staniša je tistega dne vozil osebni avtomobil od Novega mesta proti Birčni vasi, ko so ga usavili miličniki, ker so sumili, da vozi pod vplivom alkohola. Med postopkom se je z miličniki pričel prepirati, grozil pa je tudi v novomeški bolnišnici, kamor so ga odpeljali na odzvem krvi. Miličnikom ni preostajalo drugega, kot da so ga potem odpeljali na „hlajenje“ v Jerebovo.

PRED VRATI ZGODOVINSKEGA DNE – Njim na čast (semaforom) novomeški vozniki že odštevajo ure, kajti ni več daleč trenutek, ko bodo na križiščih v Ločni in Žabji vasi tudi uradno zasvetile zelene, rdeče in oranžne luči. Le še kratek test, zagotavljajo odgovorni, potem pa bo šlo zares. (Foto: Budja)

Če postane avtomešalnik taksi

S službenim vozilom se je Lojk odpeljal domov, nato pa povzročil še prometno nesrečo – Izgovor, da ni imel prenočišča, neutemeljen

Pred senatom novomeškega sodišča združenega dela je pred kratkim iskal „pravice“ Jože Lojk iz Pangrečarja pri Stopičah, ki je zaradi hujše kršitve delovnih obveznosti izgubil lastnost delavca v Pionirjevem tozdu Strojno-prometni obrat Novo mesto.

Lanskega avgusta je namreč Lojk vozil avtomešalnik in se okoli 22. ure kar z njim odpeljal domov, čeprav bi moral službeno vozilo parkirati v Novem mestu. Da je bila nevarnost še večja, je Lojk naslednje jutro, ko se je z avtomešalnikom peljal na delo, povzročil še prometno nesrečo, v kateri je bilo vozilo močno poškodovano. Lojk pravi, da je vse to res, vendar meni, da je izrečeni disciplinski ukrep prestrog, kajti po končanem delu z rednim prevoznim sredstvom zaradi pozne ure ne bi več mogel priti domov, za prenočevanje v Novem mestu pa ni imel denarja. Pravi tudi, da je vso škodo, ki je nastala pri prometni nesreči, podjetje dobilo povrnjeno od zavarovalnice in da bi do nesreče lahko prišlo tudi na službeni vožnji.

Drugačnega mnenja pa so pri Pionirju: Lojk je gotovo vedel, kakšno delo bo opravljal, in bi lahko že prej poskrbel za prenočišče ali prevoz domov. Kar pa se škode tiče: res, da jo je z odbitkom franšize zavarovalnica povrnila, vendar vozilo zaradi popravila več kot en

Uherniku zvišali kazen

V minulem letu je naš list precej podrobno pisal o nam vsem dovolj znanem uboju v Gabrju hkrati pa tudi o sodbi novomeškega okrožnega sodišča, ki je zaradi uboja prisodilo Martinu Uherniku 8 let zapor, njegovi ženi Ani pa zaradi nudenja pomoči storilcu po uboju, 2 leti. Ker pa sta se zoper izrečeno sodbo pritožila tako javni tožilec, kot zagovornik obtoženih, je o tem primeru razpravljalo vrhovno sodišče SRS.

Ker o krivdi obtoženih pač ni bilo nikakršnega dvoma, je vrhovno sodišče ustreglo pritožbi javnega tožilca in Martinu Uherniku zvišalo kazen na 10 let zapor, njegovo ženo Ano pa oprostilo. To iz preproste razloga, ker obeh zakoncev zaradi enakega kaznivga dejanja pač ni moč obsoditi.

DO SMRTI POVOZIL PEŠCA IN POBEGNIL

2. 4. ob 19. uri je prišlo do hude prometne nesreče na cesti Brežice–Krško v Šentlenartu. 52-letni Karel Kavšek je tega večera pešal po omenjeni cesti, pri hišni številki Šentlenart 26 pa ga je zadel neznan vozniški avtomobil, zbil po cestišču, tako da so hudo poškodovanega Kavška prepeljali v brežiško bolnišnico, kjer pa je za poškodbami umrl. Za neznanim voznikom avtomobila se poizveduje, vendar rezultata doslej še ni. Celjska UJV zato naproša vsakogar, ki bi karkoli vedel o nesreči ali pobeglem vozniku, naj to javi najbližji postaji milice.

ENA IZMED BAKEL – Kot obširno poročamo posebej, je bil minuli teden za dolenske gasilce še posebno naporen. Največkrat sta goreli naša malomarnost in neprevidnost, kot na temle posnetku na dvorišču obrata Cestnega podjetja Novo mesto. Ogenj, ki je nastal ob sežiganju trave, se je namreč hitro razširil na kup zloženih gum in zračnic. (Foto: Pavlin)

V enem dnevu šestkrat gorelo

Buren teden dolenskih gasilcev – Otroci kurili pod daljinovodom – Kako gori naša malomarnost – Dovolj je tudi odvržen cigaretni ogorek

Neprevidno sežiganje odpadkov, otroška igra, odvržen cigaretni ogorek, iskra parne lokomotive in malomarnost pri kurjenju trave so vzroki, ki so minuli teden zanetili kar šest požarov. Vsak od teh si „zasluži“, da ga opišemo nekoliko podrobneje.

Začelo se je 29. marca na košenicah pri Ljubnu. Kot je bilo ugotovljeno, je tega popoldne Novomešan Jože Muhič pri vinogradu sežigal odpadke. Močan veret, ki je takrat vel, pa je zanesel iskro v travo in ogenj se je hitro razširil, nevarno pa ogrožal celo bližnji gozd. Da ni prišlo do požara tudi tam, so poskrbeli urni gasilci iz Vavte vasi in občani bližnjih krajev, ki so s požrtvovalnim posredovanjem preprečili še večjo škodo.

Isti popoldan je gorelo tudi v gozdu pri Družinski vasi. Otroci so si med igro zakurili ogenj na poseki pod električnim daljinovodom (!), rdeči zublji pa so hitro zajeli suho listje in praprot. Na srečo so vaščani ogenj hitro opazili in poklicali na pomoč novomeške gasilce in požar zadušili, še preden je prišlo do česa hujšega.

Črn dim pa je tega popoldneva vzburl tudi prebivalce Bučne vasi in

PONOVNO IGRA Z VŽIGALICAMI

Res številnim požarom v minulem tednu se je pridružil še ogenj, ki je do tal uničil gospodarsko poslopje s senikom, kaščo, šrambo strojev in orodja, last Milana Ajstra iz Krške vasi 88 pri Brežicah. Do požara je prišlo 30. 3. okoli 16. ure, materialno škodo pa po neuradnih podatkih cenijo na kar 200.000,00 din. Kot je pokazala dosedanja preiskava, je do ognja (gasili so ga prostovoljni gasilci GD Brežice) prišlo zaradi otroške igre z vžigalicami.

Goljufija s „tacami“

Pogojna obsodba Andreju Sajevidu iz Ljubljane

Kot smo lani že poročali, je bil novomeškemu okrožnemu javnemu tožilstvu prijavljen 27-letni Andrej Sajevid iz Ljubljane zaradi utemeljenega suma goljufije v novomeški

tudi do 150.000 din dohodka na mesec. Sodišče je po pregledu „papirjev“ povsem soglašalo s stališči pionirjevcev in menilo, da je izrečeni ukrep (Lojk je zaradi tega izgubil službo) pravilen. Odločba pa še ni pravnomočna.

Na kratko: Sajevid je lanskega septembra prišel v „Krkin“ tozdz zelišča in prinesel s seboj 26 kilogramov medvedjih tac. Potem, ko se je predstavil za nekoga drugega, je dobil prejemnico, s katero bi moral na blagajni dvigniti denar. Sajevid pa je še isti dan popravil napisani znesek, tako da je na blagajni dvignil kar 40.000 din več, kot bi smel. Očitna goljufija, ki pa je obtoženec na obravnavni ni zanikal. Ob upoštevanju številnih olajševalnih okoliščin mu je senat prisodil devet mesecev zapor, pogojno za dobo treh let, vendar sodba še ni pravnomočna.

„Krki“. Zadevo je tokrat obravnaval senat okrožnega sodišča.

Na kratko: Sajevid je lanskega septembra prišel v „Krkin“ tozdz zelišča in prinesel s seboj 26 kilogramov medvedjih tac. Potem, ko se je predstavil za nekoga drugega, je dobil prejemnico, s katero bi moral na blagajni dvigniti denar. Sajevid pa je še isti dan popravil napisani znesek, tako da je na blagajni dvignil kar 40.000 din več, kot bi smel. Očitna goljufija, ki pa je obtoženec na obravnavni ni zanikal. Ob upoštevanju številnih olajševalnih okoliščin mu je senat prisodil devet mesecev zapor, pogojno za dobo treh let, vendar sodba še ni pravnomočna.

Veselačil z nekritimi čeki

Leto in šest mesecev zapora in zdravljenje zoper alkoholizem

Na zatožni klopi novomeškega okrožnega sodišča je pred kratkim sedel 41-letni Janez Juvan, učitelj brez zaposlitve. Obtožnica ga je bremenila „kaznivga dejanja nekritega čeka“.

Juvan je bil v času od 27. septembra 1976 pa do lanskega zadnjega avgusta zaposlen kot predmetni učitelj na podružnični OŠ Smihel pri Žužemberku in marca lani pri novomeški podružnici Ljubljanske banke odprl tekoči račun, kamor so mu iz osnovne šole nakazovali osebni dohodek. Juvan si je na banki kmalu pridobil zaupanje in tako so mu julija izdali dvajset čekovnih blanketo. To je s pridom izkoristil. Že pri kontroli 11. 8. je bilo ugotovljeno, da je z izdajo nekritih čekov prekoračil sredstva na računu za okoli 1.500 din. Dobil je opomin, da mora znesek vrniti v osmih dneh. Tega pa ni storil, pač pa je, ker je bil vdan pijachi, še vnaprej vnovčeval čeke. Tako je v sorazmerno kratkem času zapravil kar okoli 34.000 din, s čeki pa tudi plačal hotelske storitve v „Slonu“ in „Kompasu“ ter blago v trgovini ljubljanske Jugoplastike. Skupno je izdal 20 čekov brez kritja v višini natanko 34.212,10 din.

Obtoženec na obravnavi ni imel kaj prikrivati; dejanje je v celoti priznal, zraven pa povedal, da je temu botrovala nepremagljiva sla po pijachi. Juvan se je namreč že predlani in lani zdravil za alkoholizem, vendar je zdravljenje samovoljno prekinil. Senat, ki mu je predsedovala Zlata Šavelj, ga je obsodil na leto in šest mesecev zapor, zraven tega pa mu je izrekel varnostni ukrep obveznega zdravljenja proti alkoholizmu in povrnitev zneska banki. Ker je Juvan sedaj brezposelen in obstaja nevarnost, da bi se ponovno vdal v pijachi in „grehom“, mu je sodišče pripor podaljalo do pravnomočnosti sodbe.

NEVARNA IZNAJDLJIVOST

Že dolgo opažamo „iznajdljive“ voznike, ki so si med staro Ragovsko in novo obvoznico napravili ne ravno vzorno bližnjico. „Bencin je drag“, pravijo. Malokoga pa pri tem zanima, čigavo je zemljišče, po katerem tako zavzeto drvo, malo jim je tudi do varnosti ostalih voznikov. Njivsko blato, ki ga nanašajo na asfaltno površino je lahko še presneto nevarno, in kot pravijo na novomeški UJV, je tudi ogledalo naše prometne varnostne kulture.

nic, ki so seveda pričele goreti, plameni pa so ogrožali še bližnji leseni baraki; v eni izmed teh so nastanjeni tudi delavci. Gost dim in delavci so na pomoč priklicali novomeške gasilce, ki so skupaj s kolegi iz „Krke“ požar zadušili.

Malomarno odvrženi cigaretni ogorek pa je bil povzročitelj požara v gozdu med Miliči in Marindolom. Ogenj se je razširil na površini desetih hektarjev košenic in gozda, vendar je o povzročenih škodi še prezgodaj govoriti. Enako velja za požar med Belčim vrhom in Knežino, kjer je do tal pogorel hektar listavcev. Vzrok požara še ugotavljajo, sumijo pa, da je nastal zaradi kurjenja trave.

Veliko dela so imeli prejšnji teden tudi prostovoljni gasilci iz Dobravice, ki so skupaj z vaščani gasili požar v smrekovem nasadu pri Geršičih. Ogenj je zajel kar 30 hektarjev površine, na katerih so nasle mlade smreke, po prvih podatkih pa cenijo škodo na okoli 70.000 din. Na vso srečo se ogenj ni razširil še na ostala drevesa. Vzrok požaru je bila iskra parne lokomotive.

Na povsem enak način je prišlo do požara še 30. marca popoldne ob železniški progi v Rosalnicah. Na srečo je bil blizu požara Martin Brodrič, ki je takoj pričel gasiti in tako preprečil širjenje ognja. Vseeno pa je pogorelo pol ara grmovja in trave ter drog telefonske napeljave.

Za konec še poročilo delavcev UJV z mesta požara v gozdu med Črnomljem in Stransko vasjo. 31. marca je zgorelo okoli tri hektarje gozdne površine, porasle z iglavci in listavci. Največ škode je prav na pomladku. Vzrok: ogenj se je razširil iz kurišča Romov Matije in Majde Hudorovac, ki sta to popoldne v gozdu „taborila“.

ČRNI OSTANKI – V noči na ponedeljek je gorelo tudi podstrežje zdravstvenega doma Novo mesto. Več o vzrokih in posledicah drugod.

KRONIKA NESREČ

OTROK STEKEL PRED AVTO – Jože Avguštin iz Podhoste se je 28. marca peljal z osebnim avtomobilom od Dolenjskih Toplic proti Meniški vasi, ko je pri osnovni šoli dohitel 4-letno Polonco Zbanič iz Dolenjskih Toplic, ki je hodila ob desnem robu ceste. Ko jo je Avguštin dohitel, je deklica nenadoma stekla na drugo stran, kjer je stal oče. Vozilo je malo Polonco zadelo, zletela je po tleh, tako da so jo laže ranjeno prepeljali v bolnišnico.

NI PRIŠEL DO ČRPALKE – 29. marca zvečer je Brežičan Nedžo Lukič vozil osebni avtomobil proti Mačkovicu, ko mu je pri bencinski črpalki nasproti pripeljal Novomešan Anton Tomšič. Slednji je tik pred srečanjem nenadoma zavil v

Pred občani v mrzlo Savo

Če smo ob iskanju vzrokov za požare iz minulega tedna upravičeno zaskrbljeni nad pomenom in vlogo družbene samozasčite, te bojazni vendarle ne gre posploševati. Dovolj velik vzrok za to je minuli tork, ko so prav občani bili tisti, ki so pomagali prijeti pobegla kaznjenca iz KPD Dob.

31-letni Alojz Brumen, ki je bil na sedeminpolletnem prestajanju kazni zaradi številnih vplivnih tatvin, in 22-letni Drago Drekonja, obsojen zaradi enakih kaznivih dejanj na štiri leta zapor, sta pred dvema tednoma pobegnila iz zaporov na Dobu. Že tri dni po tem se je iz Kresnic pri Litiji oglasil občan in povedal, da se v bližini potikata neznanca, ki sta povsem ustrezala opisu, kot ga je dala UJV. Seveda so na omenjeno mesto takoj prihiteli miličniki, delavci UJV, pripadniki narodne zaščite in drugi občani ter teren obkolili. Begunca, ki sta se med tridnevno potikanjem že preoblekla v civilne obleke sta bila kmalu v obroču. Umikala sta se proti Savi, in ker so železniški most, edini prehod, blokirali občani, jima ni preostalo drugega (vdati se seveda ni sta hotela), kot da skočita v mrzlo reko in jo preplavata. A zaman: že v vasi Ribče, nekaj sto metrov od Kresnic, so ju miličniki, ki menijo, da sta med tridnevno prostostjo zagrešila še nekaj vlomov in kaznivih dejanj, prijeli. Temu, da bosta še ušla, kot sta po prijetju izjavila sama, je po tako uspešni in hitri akciji, malo verjeti.

Ta in še nekateri zadnji primeri vnovič potrjujejo, da je družbena samozasčita prav v boju proti storilcem kaznivih dejanj v polni meri zaživila. Kako ponosni in srečni bi bili, če bi bilo tako tudi na drugih področjih!

B. B.

OSILNICA: OGENJ PUSTOŠIL

Proti koncu minulega tedna je gorela trava vse okoli Kočevja. Taki požari so spomladi nekaj vsakdanjega. Posebne škode ni bilo.

Precej huje pa je bilo pri Osilnici ob Kolpi. Požar je zajel – kot nam je sporočil podpredsednik KS Osilnica Stanko Nikolič – 6 do 10 ha travnikov, grmičevja in gozda. Do požara je prišlo v petek popoldne, ko je 85-letna Marija Kovač iz Čačičev čistila vrt in zažgala razno šaro. Požar so ukrotili šele gasilci. Najprej so prihiteli gasilske ekipe sosednje hrvatske strani Kolpe in sicer iz Cabra, Tršča, Gerova in Plešev, nato pa gasilci iz Osilnice, gasilska ekipa posestva Snežnik, končno pa še iz najbolj oddaljenega Kočevja.

„Požar so ukrotili pravzaprav že domačini in gasilci iz Hrvatske, katerim velja posebna zahvala za pomoč“, nam je povedal podpredsednik Nikolič in dodal, da se je tako spet pokazala solidarnost prebivalcev obeh bregov Kolpe in Cabranke.

J. P.

Mimo nevarnih brzic...

Pred dobrim letom je Luka Dolenc po večletnem službovanju v Ljubljani vnovič prevzel mesto direktorja v Novoteksu, ki je imel 420 milijonov izgube. Prišel je spet v kolektiv, iz katerega je pred leti izšel. Luka Dolenc je bil 28 let star, ko je prvič postal Novoteksov direktor, in je bil takrat

Luka Dolenc: „Lani smo prodali za 3 odst. konfekcije več, kot smo je sploh naredili...“

najmlajši direktor v Sloveniji. Kolektiv ga je vdrugič z veseljem sprejel, zaupajoč mu, da bo znal uspešno voditi potapljačo se barko mimo nevarnih čeri v varnejši pristan. In to se je res zgodilo! Po letu dni je res zgodilo! Po letu dni je res zgodilo! Po letu dni je res zgodilo!

„Razširili smo asortiment proizvodnje, dali na trg bogato kolekcijo. Spremenili smo proizvodni program s tem, da smo začeli delati otroška oblačila in vrhinja oblačila za odrasle. Ob tem smo imeli kup težav in jih imamo še, ampak dejstvo je, da smo prodali za 14 odst. več tkanin kot leta 1976, konfekcije pa za 3 odstotke več, kot smo je sploh naredili. Kako? Zaloge so padle! Pri tkaninah smo zmanjšali zaloge za 30 odst., pri konfekciji za 20 odstotkov. V izvozu smo lani nazadovale, finančni rezultat ob koncu leta pa je bil zadovoljiv glede na zatečeno stanje in položaj tekstilne industrije sploh.“

— Prosimo za nekaj števil o poslovanju leta 1977 in podatke o osebnih dohodkih zaposlenih?

„Lani je znašal celotni prihodek 855 milijonov

dinarjev. Povedal sem že, da izgub ni bilo, pač pa je res za poslovni sklad ostalo samo 2 milijona dinarjev. Povprečni osebni dohodki zaposlenih so šli lani za 19 odst. navzgor (za celotno podjetje). Medtem ko je povprečni zaslužek novoteksovcia v letu 1976 znašal 3.093 dinarjev, je lani znašal 3.682 dinarjev.“

— Ali ste lani ob spremembi proizvodnega programa povečali število zaposlenih?

„Ravno narobe: številčno se je kolektiv zmanjšal za 115 ljudi, pač pa smo bolj delali.“

— Kakšne so napovedi za letošnje leto? Ze imate kupce za svoje blago?

„Proizvodni program še vedno prilagajamo potrebam trga. V metraži prodamo toliko, da so vse naše zmogljivosti oddane do srede oktobra 1978, za konfekcijo pa imamo kupce vse do septembra. Kar bomo v tem času naredili, bo šlo še „toplo“ v trgovine.“

— Mar to pomeni, da hudi težav ni več?

„Še vedno imamo težave, in to ne majhne. Jih tudi nič ne skrivamo. Ob tako nagli menjavi proizvodnega programa, toliko novih desenh in barvah — v želji ustreči kupcem — še ne moremo brez motenj dati na trg kompletno naročenih kolekcij. Količinsko lahko ustrezimo, ne pa po posameznih odtenkih barv. Nujno bo odpraviti pomanjkljivosti v tehnologiji, da bomo do leta 1981 lahko ukinili nočno delo žena. V obeh predilnicah pri nas še vedno dela v nočnem času okrog 200 žensk. Prav tako smo v težavah zato, ker sanacijski program ni predvidel dolgoročnejših rešitev za tovarno. Pri tem mislim na potrebne nove investicije.“

— Kljub vsemu: s kakšnimi občutki je kolektiv začel drugo tromesečje letošnjega leta?

„Za zdaj so rezultati kar ugodni. O izgubi se ne pogovarjamo več, ni pa pričakovati, da bi že letos ustvarili pomembne sklade. Postopoma skušamo uspeti tam, kjer prej nismo.“

R. BAČER

NAMESTO STAREGA SODOBNO — Tri stare in grde hiše na Prešernovem trgu ob tržnici namerava Šolski center za gostinstvo v kratkem preurediti v sodobne poslovne prostore in trgovine. Obetajo tudi novo, bogato založeno in sodobno prodajalno kruha.

Zadnji hip polena pod noge

Tri stare hiše na Prešernovem trgu namerava Šolski center za gostinstvo spremeniti v sodobne lokale — Inicijativa takrat, ko so drugi spali, zdaj pa je več interesentov

Od leta 1973, ko se je Instalater izselil s Prešernovega trga 16, je stavba prazna, a stara in nekoristna. Bilo je več poskusov, da bi jo preuredili za potrebe tržnice, pa nič. Resen interesent je bila leta 1976 zadruga, lani marca pa je sporočila, da odstopa od nameravane adaptacije stavbe. Kolesa so se začela vrteti v drugo smer...

Odkar se je Instalater izselil, se je za stavbo zanimal Šolski center za gostinstvo, ker ima v svoji samopostrežni restavraciji premalo prostora in skladišč, v načrtu pa ima še nadaljnji razširitveni program.

Bilo je več „tipajočih“ razgovorov s predstavniki raznih trgovskih podjetij, čas pa je tekkel in medtem se je začel urejati promet v mestu. Ravno to dejstvo je prineslo nove poglede na namembnost stavbe na Prešernovem trgu 16. Obstaja predlog, da je potrebno Sokolsko ulico usposobiti za dvosmerni promet zaradi razbremenitve Glavnega trga, to pa zahteva podiranje stavb; med njimi je tudi hiša Prešernov trg 16.

Šolski center za gostinstvo ni miroval in čakal križemrok. Medtem je odkupil stavbo na Prešernovem trgu 15 in je v dogovoru za odkup tudi stavbe številka 14 (Gromova hiša). Za celoten kompleks Gostišča na trgu in podaljška Sokolske ulice nameravajo urediti povečano restavracijo, skladišča pa bodo premestili na drugo stran ceste v klet in jo povezali z rovom pod cesto. Tako bo odpadel tudi problem dostave blaga, zaradi katere zdaj stoječi tovornjaki onemogočajo hojo na tržnico.

Pritličje stavbnega kompleksa na Prešernovem trgu 15 in 14 sta po projektih Šolskega centra namenjena prodaji kruha, zelenjave, sadja in delicat. Prav tako je v načrtu manjša specializirana okrepčevalnica. Celoten kompleks bo vsebinsko dopolnjeval tržnico, pomembno pa je, da obljublajo tudi daljši obratovalni čas: odprto bo tudi ob sobotah in nedeljah.

Medtem ko je Šolski center pripravljali načrte, se je za stavbo na Prešernovem trgu 16 (po prvotnem projektu zadruga) začela zanimati

„Dolenjka“. Poslala je na občino pismeno ponudbo, nanjo pa ni bilo odgovora. Na nedavni občinski seji je prišlo do razprave o brezplačnem prenosu stavbe Prešernov trg 16 na Šolski center (hiša bo tako porušena), takrat pa je delegacija trgovcev ostro nastopila in zahtevala odločitev sklepa.

Ce je v ozadju še kaj drugega, morda ne bomo nikoli izvedeli, čudno pa se je zdelo, naj bi rekli stop zdaj, ko je vse tik pred realizacijo. Zakaj niso trgovci, prvi poklicani za oskrbo, več pobude pokazali prej? Stavba na Prešernovem trgu 15 jim je bila najprej ponudena v odkup, pa so rekli ne. Inicijativa Šolskega centra v podporo so delegati izglasovali sklep o prenosu lastninske pravice stavbe, toda s pristavkom, da mora Šolski center poskrbeti za ustrezen nadomestni lokal prodajalni Seme.

Ob prihodnjih podobnih priložnostih kaže zadeve dobro razčistiti že prej. Ce bi zdaj ob tako skromnem napredku trgovin skušali ovirati tistega, ki kaže največ iniciative, pa bi se reklo metati polena pod noge uspešnemu in sposobnemu.

R. BAČER

Poslednjič za komunalno

Letos je v občinskem proračunu znatno več sredstev za krajevne skupnosti, ljudsko obrambo in socialno skrbstvo

Za letošnje planirano v novomeškem občinskem proračunu 83,5 milijona dinarjev prihodkov, kar je za 27,6 odst. več kot lani. O teh sredstvih računajo dobiti 29 milijona z davki iz osebnega dohodka in na dohodek, medtem ko glavino proračunskih sredstev predstavlja prometni davek, davek na premoženje in na dohodek od premoženja.

Delovanju občinske uprave, izvršnega sveta, pravosodja in drugih organov je namenjena skoro polovica celotnega proračuna, družbenopolitične organizacije in društva pa bodo dobili 3,7 milijona dinarjev ali le 10 odst. več kot v letu 1977. Med izdatki je letos znatno več sredstev namenjenih ljudski obrambi, in sicer skoro 5,7 milijona dinarjev. Poslednjič pa se v proračunu pojavlja postavka za komunalno. Letos gre za 9 milijonov dinarjev.

potrebnih v premostitvenem obdobju, dokler ne bo zažvela komunalna skupnost s svojimi sredstvi. Medtem pa je mesto vseeno potrebno vzdrževati.

Znatno več bodo letos dobile tudi krajevne skupnosti. Tem je namenjenih 2,5 milijona dinarjev, kar pomeni četrtino sredstev več kot v preteklem letu. Pomembna postavka med proračunskimi izdatki je tudi socialno skrbstvo, ki bo letos dobilo 65 odst. več denarja kot lani. Največji del teh sredstev bo šel za usklajevanje priznavalnim borcem ter za starostno zavarovanje kmetov.

NAVAL NA KREDITE

V novomeški tovarni Krka imajo 436 prošenj za sredstva iz stanovanjskega sklada. Za družbena stanovanja prosijo 158 zaposlenih, za posojilo za gradnjo ali adaptacijo zasebne hiše pa 278 članov kolektiva. S sredstvi, ki bodo v „Krki“ v ta namen na razpolago, ne bo mogoče ustreči vsem prosilcem, predlagajo pa, da bi 10 milijonov dinarjev namenili za nakup novih družbenih stanovanj, blizu 5,7 milijona dinarjev pa za kreditiranje zasebne gradnje.

SODELUJEMO PRI GRADNJI DOMA V DOL. TOPICAH

Občinska skupščina Novo mesto je v proračunu zagotovila milijon dinarjev kot sofinanciranje pri gradnji doma pionirjev v Dolenjskih Toplicah. Po sporazumu, ki ga je sprejela nedavna občinska skupščina, novomeška občina sodeluje pri gradnji in financiranju, s tem pa prevzema nase 30 odst. vseh potrebnih sredstev za gradnjo. V glavnem mora občina dati zemljišče s komunalno ureditvijo ter projektno dokumentacijo, 40 odst. potrebnih sredstev bodo zbrali pionirji vse Slovenije, 30 odst. sredstev za gradnjo pa bodo dale organizacije in društva.

KDAJ V BANJOLE

Občinski odbor ZZZ NOV Novo mesto obvešča člane ZB NOV, da bo odprti počitniški dom ZB NOV Banjole pri Pulju od 5. junija do 5. oktobra. V tem domu bodo lahko preživel 10-dnevni oddih člani ZB in njihovi svojci. Interesenti naj se prijavijo pri občinskem odboru ZZZ NOV Novo mesto do 25. aprila. Vsa podrobnejša pojasnila v zvezi z letovanjem bodo interesenti dobili pri svoji krajevni organizaciji ZB NOV ali pa na občinskem odboru ZZZ NOV Novo mesto.

„BOLEHNO“ LJUDSTVO

V preteklem letu je bilo v novomeški občini predpisanih 287.482 receptov za zdravila, kar je malce več kot leta 1976. Ta številka pa nam pove, da je vsak zavarovaneec dobil lani povprečno 4,9 recepta za zdravila. Po tem sodeč smo bolešno ljudstvo. Vsak iz svojega okolja pa ve, da je veliko takih, ki že več let niso bili pri zdravniku in sploh ne uživajo zdravil. To kaže, da nekateri drugi pojedjo toliko več tablet in popijejo toliko več kapljic te ali one zdravilne tekočine. Pri predpisovanju zdravil so se zdravniki v glavnem držali dogovorjenih okvirov, kar zadeva finančno plat. Ugotovljeno pa je, da je bilo lani izdanih več receptov, toda za manj draga zdravila.

Vsak zdrav človek bi lahko pomagal

Pri krvodajalstvu se med kolektivi navadno najbolj izkaže Novoteks, med terenskimi organizacijami je bil lani prvi Šentjerne, med šolami pa novomeška gimnazija

Letos je 25-letnica krvodajalstva, potrebe po krvi so vedno večje tudi na domačem področju, zato je občinski odbor Rdečega križa razposlal vsem sindikalnim organizacijam poziv na še večjo udeležbo v krvodajalskih akcijah.

Doslej je novomeška občina plan oddaje krvi dosegala in presejala, predvsem po zaslugi stalnih in zvestih kolektivov, ki se redno vključujejo v akcijo in posvečajo krvodajalstvu pravo pozornost. Lani je bilo v naši občini zbranih 1195 litrov krvi, za letošnje leto pa je v planu 1200 litrov krvi. Da bi to lahko dosegli, je potrebno vsak teden dobiti 80 do 90 krvodajalcev.

Prav nič težko ne bi bilo ob 20.000 zaposlenih zbrati tolikšnega števila prostovoljcev,

če ne bi skrb za to področje ponekod zanemarjali ali pa prepuščali enemu človeku, češ to je njegov konjiček.

Letošnje krvodajalske akcije bodo v jubilejnem letu potekale pod geslom „Vsak zdrav občan naj bi v življenju vsaj enkrat daroval kri!“ Na novomeški transfuzijski postaji odvezemajo kri vsak tork in četrtek.

Podatki RK za preteklo leto kažejo, da so na primer iz Novoteksa računali na 330 krvodajalcev, medtem ko jih je dalo kri 684. Plan oddaje krvi so lani presegli še v tovarni Krka, v Novolesu, Industriji obutve, Iskri Bršljin, pri Novogradu in Novomontaži, v Gozdnem obratu Podturn in Keramiki. Dokaj aktivne so krajevne organizacije RK na terenu, med katerimi je največ krvodajalcev (87) dal Šentjerne, medtem ko je novomeška gimnazija s 84 krvodajalci med šolami na prvem mestu.

DVA NOVA SODNIKA

Stanko Prijatelj mlajši iz Trebnjega in Franc Kusič iz Novega mesta sta bila na zadnji seji občinske skupščine v Novem mestu izvoljena za sodnika občinskega sodišča. Kadrovska okrepitev na novomeškem sodišču je bila nujna za nemoteno delo.

Enkrat več bo prostora

Upravna stavba občinske skupščine (bivša komanda garnizije) bo v kratkem dočakala temeljito obnovo. Nadzidali bodo eno etažo, prizidavali, tako da bo po obnovi v stavbi še enkrat več prostora ali 1550 m² večja površina. V spodnjih prostorih bodo lokali za turistične agencije in urade, ki imajo opravka s strankami, zgoraj pa bodo pisarne občinske uprave.

MAKETA OBNOVLJENE STAVBE: Taka bo videti bivša vojaška komanda in zdajšnja občinska stavba, ko jo bodo popolnoma obnovili. Dela se bodo začela nemudoma.

Dela se bodo začela v najkrajšem času, ker mora biti del stavbe prenovljen in na razpolago že oktobra, ko bo zasedanje stalne konference mest. Občina bo 6,9 milijona dinarjev prispevala iz lastnih sredstev, za 16 milijonov dinarjev pa bo najela posojila. Sklep o najetu tega kredita je bil že izglasovan na zadnji seji delegatov vseh treh občinskih zborov.

Novomeška kronika

ZALOŽENOST JE BOLJŠA — V samopostrežnih trgovinah je zadnje čase založenost v zelenjavo in sadjem očitno boljša kot prej. Tovrstno blago je zdaj dobili tudi v popoldnem času. S kruhom pa je še vedno ista pesem: popoldne ga večkrat zmanjka.

BANKA ZDAJ ZDAJ VSELJIVA — Nova bančna „palaca“ zraven stavbe občinske skupščine bo vsak čas vseljiva. Znotraj je nameščajo opremo, medtem ko vrtnarji urejajo zunaj in sadijo. Tehnični prevzem je napovedan v nekaj dneh.

KOTALKANJE NEVARNO! — V pomladnih dneh se novomeška otročad rada zabava tako, da se kotalka po ulicah. Ker za kotalkanje ni nikjer primerne prostora, se podijo kar po ulicah, kar pa je sila nevarno. Otroci so s kotalkami na nogah na cesti pri Gotni vasi na Mestnih njivah in v naselju na Ragovski. Za hišami je varno, na prometnih ulicah pa e je kotalkanje izzivanje nesreče!

SAMO DVA NOVA — Minuli teden sta v poročnišnici rodili le Nada Colarič z Mestnih njiv 12 — Srečka in Nevenka Udovč iz Segove 16 — Špelo.

ODJUČA TUDI PRI CENAH — Novomeška tržnica se je v ponedeljek, 3. aprila, lahko pohvalila z dokaj dobro ponudbo blaga. Domače kmetice so prodajale jajca

po 2,2 din, smetano v skodelicah po 20 din, radič, motovilac in regrat na merice po 5 din ter razna semena in spomladanske rože in sadike. Na stalnih stojnicah pa je bilo dobiti vsega, kar ta čas narava premore, cene pa so občutno nižje, kot so bile pred tedni. Zelena solata je veljala 26 din, solata ledenka 40 din, pomaranče 12, jabolka 12, hruške 20 din itd.

Ena gospa je rekla, da nekateri občinski uslužbenici bojda zato zamujajo na delo, ker ne pridejo pravočasno na vrsto pri ogledu medalje, ki niti po letu dni od podelitve še ni našla lastnika. Se je zgodilo, da možakarja sploh niso obvestili, kdaj in kje bo dobil v roke dokaz, da ga je predsednik republike res odlikoval.

MOST DO POLETJA — V Krški vasi Pionir nadaljuje z graditvijo mostu čez Krko. Vreme je graditeljem naklonjeno. Sicer pa jih zdaj niti velika voda ne more več ovirati: stebri so zabetonirani in vse delo poteka nad gladino Krke. (Foto: Jožica Teppey)

Davek brezbržnosti narašča

Medtem ko hlastamo za vsakim metrom asfalta, zanemarjamo prometno signalizacijo — Tudi prometna vzgoja občanov je del samozaščite

Na cestah ugaša vedno več življenj in tudi v brežiški občini narašča število nesreč s smrtnimi posledicami. Položaj je zaskrbljujoč in zahteva hitro ukrepanje. Pred vrati je turistična sezona, z njo pa vedno gostejši promet in povečana nevarnost za vsakogar, ki se znajde na cesti kot pešec, kolesar ali avtomobilist. Z namenom, da bi v brežiški občini potekal promet bolj varno, je izvršni svet občinske skupščine skupaj z upravo javne varnosti iz Celja in postajo milice v Brežicah sklical pred enim tednom posvet s predstavniki vseh organov in organizacij, ki lahko pripomorejo do drugačnih razmer v cestnem prometu.

V brežiški občini je bilo letos na cestah že šest mrtvih. Če bo šlo tako naprej, bo to leto najbolj krvavo. Veliko so krive ceste, neurejena prometna signalizacija, še več pa pomankljiva vzgoja vseh prometnih udeležencev.

Pri hlastanju za asfaltom neredko prevlada mnenje, da je boljše opustiti nekaj znakov kot pa skrajšati asfalt. Veliko je

odsekov, kjer ni nobenega pločnika za pešce, veliko neurejenih križišč, slabo označenih prehodov itd.

Ukrepanje proti kršiteljem oziroma povzročiteljem nesreč bo posledje strožje, kajti pokazalo se je, da mnoge nedisciplinirane voznike denarna kazen malo ali nič ne prizadene. Predvsem pa šepa vzgoja. Največ so je deležni še šolarji v osnovni šoli. To naj bo posledje tudi naloga delovnih kolektivov in organizacij v krajevnih skupnostih, naloge Združenja šoferjev in avtomobilistov, ki naj bi vpeljalo nove oblike za preverjanje znanja, take, ki bodo članstvo

privlačile, zato naj bi bile združene s praktičnimi prikazi odstranjevanja okvar in pomanjkljivosti na vozilih. Razen tega bi morali spodbujati tekmovalnega duha za priznanja vzornega voznika.

Tudi prevoznika podjetja naj se ne bi več izmikala svojim dolžnostim, saj smo prav na tem posvetu slišali, da gredo vozniki „Prevoznih“ tovornjakov zavestno na pot z okvarami, če iz uvoza ne dobijo nadomestnih delov ali če jim zmanjka deviz. Tovrstna podjetja so veliko premalo naredila tudi pri preprečevanju alkoholizma. Šoferji pri „Prevozu“ na primer nimajo svojega kotička, zato se zadržujejo v gostilnah, ki so samo nekaj metrov stran čez cesto.

Samo zavzeta družbena akcija bo obrodila sadove, zato mora prodreti v vsako okolje.

J. TEPPEY

Nepozabno v Pišecah

V soboto, 1. aprila, so Pišecani pozdravili v svojem kraju pionirje iz vseh osnovnih šol v brežiški občini. Ti so se zbrali na 11. občinski pionirski konferenci in poročali o pestri dejavnosti pionirskih odredov v preteklem letu.

Z velikim uspehom so se vključevali v Jugoslovanske pionirske igre pod geslom „Narava, zdravje, Lepota“. Nič koliko akcij so si zastavili in jih tudi izpeljali. O prizadevnosti posameznih odredov priča debela knjiga s pregledom njihove dejavnosti. Tako se vsako leto predstavijo Zvezi prijateljev mladine in med seboj.

Pionirskemu srečanju v Pišecah so tokrat prisostvovali: predsednik republiške konference Zveze prijateljev mladine Niko Lukež, narodna herojka Albinca Hočevar-Mali, gostje iz novomeške in krške občine in številni domačini, ki so z zanimanjem sledili poročilom in bogatemu kulturnemu programu. Konferenco sta organizirala občinska Zveza prijateljev mladine v Brežicah in osnovna šola „Maks Pleteršnik“ v Pišecah. Udeleženci konference so si ogledali tudi likovno razstavo in razstavo ročnih izdelkov, ki so jim jo pripravili v šoli.

MANJ DELEGATSKIH MEST

Novi zbor združenega dela občinske skupščine v Brežicah šteje 43 delegatskih mest, to je pet manj kot v dosedanjem mandatu. V gospodarstvu so zmanjšali delegatska mesta tistim organizacijam združenega dela, ki so imele tri mandatna mesta. Druženopolitične organizacije so namreč prišle do zaključka, da sta dve mesti dovolj in da preko njih lahko uveljavljajo svoje in skupne interese v zboru združenega dela. Za področje individualnih kmetijskih proizvajalcev je ostalo sedem okolišev in sedem delegatskih mest, vendar s to spremembo, da sta krajevni skupnosti Bizeljci in Cerklje kot najbolj oddaljeni in hkrati zaokroženi enoti dobili neposredno mesto v zboru združenega dela.

LISTINA JE PODPISANA — Posnetek je z občinske pionirske konference v Pišecah in prikazuje podpisovanje svečane listine samoupravnega sporazuma o gradnji pionirskega doma v Dolenjskih Toplicah. S podpisom so se izrekli za gradnjo predstavniki vseh odredov v brežiški občini. (Foto: Zupancič)

NOVO V BREŽICAH

NA VRSTI ZA KRI — 18. in 19. aprila se bo v brežiški občini spet mudila ekipa transfuzijskega zavoda iz Ljubljane. Organizacije Rdečega križa, sindikat in Socialistična zveza pozivajo prostovoljce, naj se tedaj odzovejo klicu za pomoč sočloveku v nesreči. Zadnje čase vse več občanov čuti to kot dolžnost, zato so krvodajalske akcije uspešnejše kot pred leti. Pa tudi več aktivistov si prizadeva, da bi bil odziv boljši, saj so med njimi sindikalni delavci v delovnih organizacijah in funkcionarji Socialistične zveze v krajevnih skupnostih.

PO ČEM BO KAJ — Ta mesec je Komunalno obrtno podjetje podražilo odvoz smeti. Gospodinjstva bodo plačevala po 60 par od kvadratnega metra uporabne stanovalne površine, drugi uporabniki pa po 80 par od kvadratnega metra. Tudi cena režijskih ur pri istem podjetju se je povečala. Za vodno instalaterske storitve zaračunavajo

po 108 dinarjev, za soboslikarsko delo po 96 dinarjev, za gradbeno in krovsko dejavnost po 100 dinarjev in za smetarske storitve po 90 dinarjev.

LOKAL IMA AGRARIA — Prostor, v katerem je bila slaščičarna (na tržnici) je občinska skupščina dodelila Agrari. Ta je pristala na pogoji, da bo prevzela vso skrb pri vzdrževanju sanitarnih prostorov, ki pripadajo brežiški tržnici. Po vsem tem je pričakovati, da s čistočo in siceršnjim vzdrževanjem ne bo težav.

NOVA PREDSTOJNICA — Komisija za volitve in imenovanja predlaga zborom občinske skupščine, naj na jutrišnji seji imenujejo za predstojnico poklicne šole za kadre v blagovnem prometu profesorico pedagogike iz Brežic Josipo Salamon. Kandidatka izpolnjuje vse razpisne pogoje; zaposlena je pri šolskem centru v Brežicah.

Prva zložba se je posrečila

Dolga, vendar uspešna pot do zaokroženih kmetijskih površin — Izdatna družbena pomoč

Razdrobljenost parcel bo v krški občini po vsej verjetnosti še vrsto let poglavitna ovira za hitrejši napredek zasebnega kmetijstva. Zaradi tega je toliko bolj spodbuden uspeh, ki so ga dosegli v Kalcah—Naklem. Pred dnevi so namreč uspešno zaključili delo, ki ga je komasacijski odbor začel januarja 1975 na pobudo kmetijske zemljiške skupnosti.

Na površini 74 hektarov, ki vključuje tudi zemljo krškega Agrokombinata in nekaj zemlje zemljiške skupnosti, je bilo 173 parcel. Povprečno so merile po 42 arov oziroma še manj, če štejemo samo tiste v zasebni lasti. S sedanjo zemljiško združbo so lastniki dobili zaokrožene površine, ki merijo po tri hektare in več.

Pot do tega cilja je bila dolga in komasacijski odbor se je pogosto sestajal. Izpeljavo združenih del je zaupal Geodetskemu zavodu Slovenije, ki naj bi jih opravil v 15 mesecih. Stvari pa so se odvijale počasneje. Nastalo zamudo pripisujejo predvsem težavam pri izračunu ponovne razdelitve

zemljišč v komasacijskem okviru. Razen tega so morali vsako izvršeno operacijo predložiti v obravnavo, zbrati morebitne ugovore, nove predloge in podobno. Preden so prišli do končne izmere in zamejitve novih in večjih parcel, je bilo treba vnesti veliko popravkov, s katerimi so v glavnem zadostili željam vseh udeležencev združbe.

Lastniki razdrobljenih parcel so dobili v enotnem kompleksu toliko zemlje, kot je znašala s točkami opredeljena vrednost prejšnjih parcel. Zemljiško zložbo v Kalcah — Naklem so dopolnili z delnim gnojenjem in preoravanjem vseh njivskih površin, ki so jim na stroške

kmetijske zemljiške skupnosti primaknili še tri hektare prej neplodnih površin.

Stroški te prve zemljiške zložbe v krški občini niso bili majhni. Prizadeti posestniki so prispevali po 192 dinarjev na hektar. Kmetijska zemljiška skupnost je dala po 3,887 dinarjev, republika pa po 1.962 dinarjev na hektar površine.

DOBRO OBISKANA PREDAVANJA

Odbor za SLO in družbeno samozaščito pri KS Krško je v februarju in marcu pripravil predavanja o reševanju in prvi pomoči ob naravnih in drugih hudih nesrečah, tudi v vojni, ter o vlogi in nalogah občanov na področju družbene samozaščite. Od 1309 krajanov se je predavanju udeležilo 1211 oz. 92,5 odst., to pa pomeni, da je med krajani za taka predavanja veliko zanimanja. Izobraževanje ljudi o potrebah in zahtevah ljudske obrambe je zagotovilo, da bodo krajani v taki ali drugačni nevarnosti sposobni uresničevati načrte obrambnih priprav.

DUŠAN VLADIČ ml.

RAKA IN KOSTANJEVICA

Letos bodo pričeli graditi osnovno šolo v Kostanjevici, za katero občani že plačujejo samoprispevek. Nadaljevali bodo tudi z graditvijo osnovne šole na Raki. Nove investicije bodo potrebne tudi v Brestanici in v Krškem, kjer se pripravljajo na celodnevno šolo za nižje razrede. Zaradi tega morajo nujno povečati šolsko kuhinjo in jedilnico. Za prehod na celodnevno šolo je na vrsti tudi Leskovec, kjer jo bodo prav tako poskušali vpeljati za učence nižjih razredov.

KOLIKŠNA POMOČ?

Podpiranci, ki jim je družbena pomoč edini vir za preživljanje, bodo letos v krški občini prejeli po 989 dinarjev. Upravičenci do pomoči kot dopolnilnega vira, pa bodo v povprečju dobivali po 494 dinarjev oziroma znese, ki jim manjka do 925 dinarjev dohodka. Za zdravstveno varstvo podpirancev bo skupnost socialnega skrbstva izplačevala po 200 dinarjev na mesec.

Ž. ŠEBEK

STO NASTOJAJOČIH

Veseli planinski večer v počastitev dvestoletnice prvega vzpona na Triglav je 28. marca privabil v delavski dom v Krškem okoli 800 obiskovalcev. Toliko se jih v veliki dvorani še ni zbralo, odkar je ta kulturni hram odprl vrata občinstvu. Sedežev je seveda zmanjkalo, zato so mnogi prisostvovali programu kar stoje. Na odru se je zvrstilo sto nastopajočih.

Program je bil izredno bogat. Vseboval je recitacije, pesmi, folklorni nastop, taborni ogenj, šaljivo tekmovanje in kviz na temo 200-letnice vzpona na Triglav. Na kvizu so sodelovale ekipe osnovnih šol iz Krškega, iz Brestanice in s Senovega.

Veseli planinski večeri postajajo v krški občini že tradicija in so vsako leto izredno dobro obiskani. PD Bohor ima prizadevne člane in veliko ljubiteljev planin, zlasti pa si prizadeva pri vzgoji mladih planincev, ki so vključeni v mladinski odsek.

VELIK KORAK NAPREJ

Mariborska Hidromontaža, eden izmed nosilcev montažnih del na gradbišču naše prve jedrske elektrarne, opravlja ta čas eno najtežjih nalog. V kupoli „kontejnera“ postavljajo na končno mesto prvi parni generator, drugega, ki tehta prav tako 320 ton, pa dvigujejo do okrogle odprtine, ki vodi v sicer že zaprto zgradbo. Temu bo sledila enaka operacija z reaktorsko posodo, težko 190 ton.

Za vse to so bila seveda potrebna dolgotrajna pripravljala dela, med njimi tudi postavitve 320-tonskega polarnega žerjava pod strop zgradbe. (Žerjav so izdelali v ljubljanskem Litostroju.) Grobo postavitve teh delov nameravajo zaključiti do konca aprila. Hidromontaža opravlja ta čas s 600 svojimi delavci in 100 podizvajalci še veliko drugih del. Za kakovost in hitrost, ki so jo pri tem dosegli, so jim izrekli priznanje tudi dobavitelji iz ameriške firme Westinghouse.

KOLESARJI NA PLANEM — V osnovnih šolah se pionirji v prometnih krožkih že pripravljajo na vsakoletna tekmovanja pod geslom „Kaj veš o prometu“. Prometna vzgoja je zastavljena zelo na široko in je pomemben del samozaščite. Želja staršev in učiteljev je, da bi bil mladi rod na cestah čim bolj varen in da bi bilo med otroki čim manj žrtev prometnih nesreč. (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

TUDI LETOS — Kostanjeviško Turistično društvo je v letošnji program ponovno vključilo tekmovanje za najlepšo urejenost zunanosti stanovanjskih hiš, njihovega okolja, vrtov. Za sodelujoče krajane bodo pripravili deset denarnih nagrad in prav toliko pismenih priznanj. Sicer pa nameravajo nadaljevati urejanje kopalnice ob Krki, kakor tudi hortikulturno urediti okolje spomenika ob vhodu v Kostanjevico.

ALI JIM BO USPELO? — Ribiška družina Brestanica—Krško si že dalj časa prizadeva, da bi dokončala poslopje, ki ga ima ob ribnikih na Mačkovcih. V nadstrop-

ju bi rada uredila nekaj turističnih sob, pa društvene prostore in sobo za ribiškega čuvaja. Ker so ribniki v času ribolovne sezone — pričela se je 1. aprila — iz leta v leto bolj obiskani, bi bilo vredno ta načrt „širše“ podpreti.

DO ROKA? — Pisali smo že, da so predstavniki občinske skupščine pred kratkim obljubili ponovno podpreti gradnjo odprtega olimpijskega bazena z denarjem. Obljubo so najbrž izpolnili, saj urejanje tega pomembnega športno-rekreacijskega objekta nadaljujejo in se trudijo, da bi ga resnično odprli do dneva mladosti.

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Že v predkongresni razpravi so sprejeli akcijske usmeritve, ne samo brali gradivo

Razprava o gradivih pred kongresom slovenskih komunistov je v trebanjski občini spodbudila obsežno družbenopolitično dejavnost. Posebnih pripomb k dokumentom ni bilo, večina osnovnih organizacij je pretehtala svoje usmeritve, kar bo še posebno pomembno za delo po kongresu.

Sekretar komiteja Janez Zajc je na občinski konferenci, ki je strnila javno razpravo o gradivih pred kongresom, ugotovil, da se organizacije ZK v občini vse bolj osredotočajo na vsebinska vprašanja. Ob tem so sprejemali posebne akcijske programe, le-ti pa so marsikje usmerjeni še vedno premalo delovno. Nasploh je bilo očitno, da so bile sprejete usmeritve osnovnih organizacij bolj dognane v osnovnih organizacijah v delovnih organizacijah kot pa v krajevnih skupnostih. Na konferenci sta bili kot taki omenjeni osnovni organizaciji v Mokronogu in Šentrupetu, kar seveda ne pomeni, da sta najslabši. Za sam Mokronog velja, da dela v

raznih kolektivih več osnovnih organizacij, komunisti pa morajo dojeti svojo vlogo tudi pri delu v krajevni skupnosti, ne le tam, kjer so zaposleni.

Janez Zajc

Opozorjeno je bilo na nekatera vprašanja kmetijstva. Že v razpravi o lanskem programu pospeševalne skupnosti je bilo ugotovljeno, da je za to pomembno delo s kmeti na voljo premalo denarja. Motijo seveda tudi nekatere sistemske neusklajenosti med republikami, kar čutijo tisti, ki so se usmerili v živinorejo in proizvodnjo mleka.

Ce je bil že v predkongresni razpravi v občini dan premaj-

hen poudarek otroškemu varstvu, je bilo opozorjeno na to na konferenci. V zadnjih letih je našlo prostor v vrtcih precej več otrok.

A. ŽELEZNIK

PREŠTETI VSI GLASOVI

Po vključitvi glasovnic vojakov so znani dokončni podatki o zadnjih volitvah. Od 11.496 volilcev jih je v trebanjski občini 12. marca glasovalo 11.037, od 11.496 vpisanih v volilne sezname. Za listo delegatov družbenopolitičnega zbora je glasovalo 9.124 volilcev, proti jih je bilo 946, neveljavnih glasovnic pa je bilo 967.

OB RAZSTAVI FOTOGRAFIJ

Člani šolskega fotografskega krožka smo si pred nedavnim v Trebnjem ogledali razstavo fotografij Zdravka Kramarja z Mirne. V programu ob otvoritvi razstave je sodeloval tudi dekliški pevski zbor iz Trebnjega, Kramarjeve fotografije pa je ocenil znani fotografski mojster Vlastja Simončič. Mojster nam je povedal, kako je on začel fotografirati, opisal nam je svoja potovanja po svetu in kje vse je razstavljal, z zanimanjem pa smo prisluhnili tudi njegovim nasvetom za delo fotografskega krožka.

MARI GRČAR
novinarski krožek
OŠ Šentrupert

POSLUH TUDI ZA DRUGE

Zemljiška skupnost je pokazala razumevanje tudi za nekatere manjše posege. Tako nameravajo pomagati pri odstranjevanju skal na rodovitnih površinah v Veliki Strmici in Kamnju. Zanimanje vlada tudi za ureditev okrog 20 hektarov površin pri Mali Luži, Škovcu in Igljenu, kar bi lahko opravili, če bi zavržali zavito strugo potoka Župnice. Za ta dela je predvidenih 20.000 dinarjev. Ponovno se bo treba lotiti potoka Zajka pri Veliki Loki. Predvojni ukrepi, ravno tako po vojni doslej niso bili zadostni, da bi ukrotili ta potok.

OBRAMBNI JEŽ OSTRI BODICE

Po vseh krajevnih skupnostih trebanjske občine so opravljena predavanja za nerazporejeno prebivalstvo. Kot vsako leto so ljudi seznanili z obrambnimi nalogami, družbeno samozashito in splošnim ljudskim odporom. Računajo, da se je predavanj udeležilo okrog 4.000 ljudi.

Nepogrešljiv

Edina tovarna v krajevni skupnosti je ponavadi najpomembnejše zaledje kadrov v kraju. To velja tudi za Elmin tozid Elektromaterial na Čatežu.

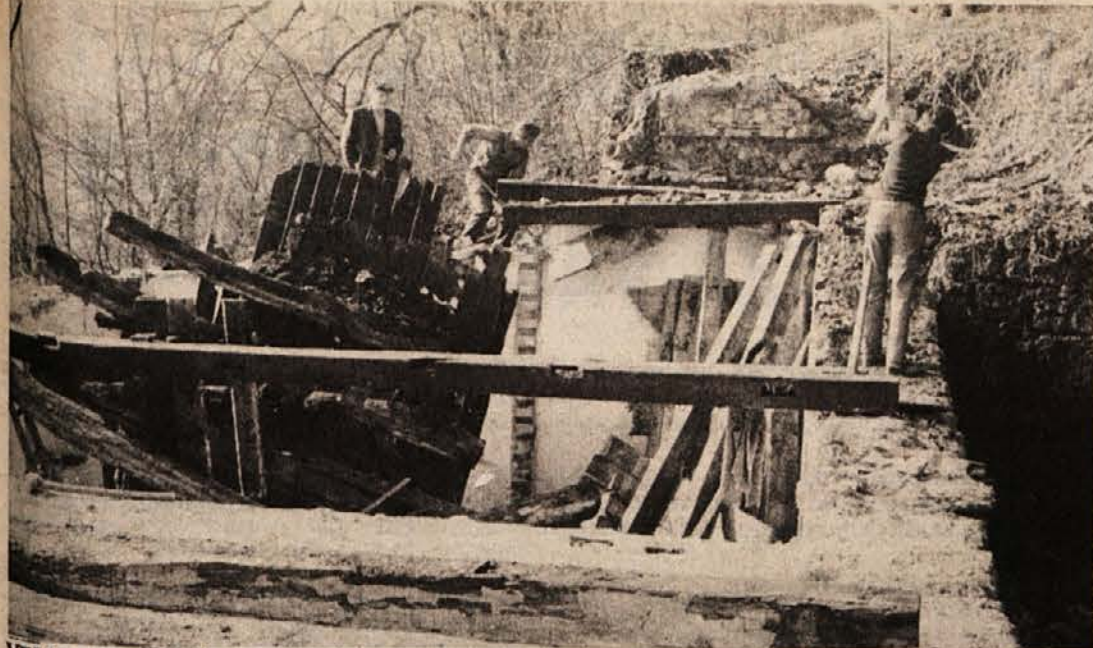
Ponavadi se vsaka akcija začne in neha pri Francu Anžlovarju (50 let). Uradno je v tovarni administrator tozda, sicer pa že vrsto let predsednik krajevene konference SZDL. Ob zadnjih volitvah je bil že drugič izvoljen kot delegat Socialistične zveze v družbenopolitični zbor občinske skupščine. V eni in isti pisarni se srečuje z vprašanji tovarne in kraja. V jedilnici so zbori občanov, v pisarni oprema, od pisalnega stroja do razmnoževalnega stroja. Razumljivo je, da je naš skupaj tako tesno povezano, saj kraj sicer ne bi doživel takega razvoja, ocenjuje to povezanost, zasluge za marsikaj pa pripisuje direktorju in predsedniku sveta KS Jožetu Bregarju.

S trpkostjo se Anžlovar spominja tudi težkih časov. Ko se je naša skupnost jela izkoptavati iz zaostalosti in medvojnega pustošenja, je bilo treba seči po takem neprijubljenu ukrepu, kot je bila obvezna oddaja. Anžlovar spada med prve komuniste v kraju. Tisti časi so bili huda osebnostna preizkušnja. Tudi zanj.

A. Ž.

A. Ž.

VELIKO DELO — Radioamaterji in mladi iz raznih krajev občine so iz nekdanje konjušnice odstranili čez 30 kubikov dotrajanega lesa in 45 kubikov kamnitega zidu. Na sliki: med delovno akcijo. (Foto: Železnik)

Celo za krpanje manjka denarja

Občinska cestna služba v precepu med potrebami in možnostmi

Sevniška občinska cestna služba je potegnila krajši konec pri financiranju. V občinskem proračunu za te namene ni več denarja, komunalne ali cestne skupnosti ni. Začasno rešitev za letos so zato našli v tretjini denarja, nabranem po samoupravnem sporazumu za negospodarske naložbe; preostali dve tretjini gresta, kot je znano, za financiranje dejavnosti krajevnih skupnosti.

Na posvetovanju o varnosti v cestnem prometu v Sevnici je vodja cestne službe Alojz Lipoglavšek navedel vrsto podatkov. Vseh občinskih cest je 114 kilometrov, na njih je kar 36

mostov. Spomladi so se na nekaterih cestah srečali z nemajhnimi težavami. Cesti Šentjanž — Brunk in Šentjanž — Kal sta bolj podobni kolovozu. Lani so po občinskih cestah razsuli 8.500 kubikov gramoza, kar velja 680.000 dinarjev. 70 tisočakov so namenili za najnujnejše prometne znake. Vseeno so jih lani lahko razpostavili 30, letos so jih naročili 103, treba pa bi jih bilo vsaj še 200. Predstavniki novomeškega Cestnega podjetja so ob navedenih številkah brž izračunali,

da je imela občinska cestna služba za kilometer ceste na voljo komaj 7.800 dinarjev, medtem ko potrebujejo sami 54.000 dinarjev. (Iz dneva v dan ugotavljajo, da je še to malo.)

Izletnikovi avtobusi se s tisoč delavci in šolarji prebijajo dan za dnem po teh cestah, marsikje nekdanjih kolovozih. Doslej na srečo ni bilo posebnih nezgod, med drugim tudi zato, ker vozniki kot domačini poznajo vsako ožino in jamo kot svojo dlan.

A. ŽELEZNIK

ZAHVALA DELEGATOM

Na zadnjem zasedanju občinske skupščine z delegati prvega mandata minuli četrtek se je predsednica občinske konference SZDL Ivanka Pavlin zahvalila vsem za prispevek v minulem štiriletnem obdobju. Naslednjega sklica se bodo že udeležili delegati izvoljeni ob zadnjih volitvah. Pred slovesom je bila poudarjena tudi skrb za izobraževanje novih delegacij, posebno tistih za samoupravne interesne skupnosti.

SLABI GOSPODARJI

V Mokronogu in okolici marsikdo zameri sevniškim ribičem zaradi slabe skrbi za ribnike. Blizu Brune vasi in Hrastovce so bili namreč trije ribniki. Pred nekako dvema letoma so spustili vodo iz spodnjega ribnika pri Bruni vasi, sedaj ga je že krepko zaraslo. Se jih bodo še kaj spomnili?

Dom radioamaterjev gradijo

Pri prostovoljnem delu ne manjka mladih iz vse občine

Sevniški radioamaterji niso večši le svoje stroke, temveč so tudi dobri gradbeniki: tako rekoč v klubu je nastal načrt za

korenito preureditev nekdanje konjušnice pri sevniškem gradu v lep dom za raznovrstno dejavnost.

Lani je znašal predračun okrog 650.000 dinarjev, letos bo treba po vsej verjetnosti pritišeti še 100.000. Svoje čase so te prostore že zasilo usposobili za to dejavnost. Ko so sedaj vso stavbo razen nekaj oboda temeljito razkopali, so pravzaprav videli, kako malo vredno je bilo vse skupaj. Morda tudi zato pri Spomeniškem varstvu niso kaj dosti pomišljali glede soglasja. Navsezadnje so fantje zarisali vse tako, da bi bilo čimbolj verno nekdanjemu zunanjemu videzu. Po novem bo namreč stavba komaj kakšnih 60 cm višja, kljub temu pa bodo imeli tudi na podstrešju lepe prostore. V preurejeni stavbi bodo imeli lep prostor za učilnico, posebni sobi za operaterje na UKV in kratkovalovnih primopredajnikih, delavnico za konstruktorje, skladišče, fotolaboratorij in med drugim tudi prostor za štiri ležišča. Ob postajah se namreč dostikrat menjavajo vso noč. Spričo dosedanje skromnosti in improvizacije bodo novi prostori pomenili veliko pridobitev. Celotna gradnja poteka ob razveseljenem sodelovanju vseh, ki so dolžni podpirati to dejavnost.

A. Ž.

VSI PIONIRJI KURIRJI

V soboto bodo v organizaciji sevniških tabornikov krenili na Lisco pionirjukurirji iz vse občine. Gre za edinstveno akcijo v spomin na ilegalno pot tovariša Tita na ta vrh pred izbruhom vojne, ko je tam potekala seja politbiroja CK ZKJ. Sobotne akcije se naj bi udeležilo nad 500 mladih kurirjev. Pripadniki teritorialne enote jim pripravljajo zasede. Osrednja slovesnost pred domom na Lisci je predvidena ob 11. uri.

Ce je treba, seže sevniška gasilska lestev tudi tako visoko kot je gasilski stolp. Do stoletnice prihodnje leto se nameravajo še bolje opremiti.

SEVNIŠKI PABERKI

SAMO ČRPANJE PODRAŽUJE? Komunalno stanovanjsko podjetje je v odgovoru na delegatsko vprašanje navedlo cene vode v nekaterih drugih krajih. V Krškem, Brezicah in Ljubljani pijejo vodo vsekakor po konkurenčnih cenah. Sama potrošena električna energija za pogon črpalk vseeno tudi v Sevnici ni glavni strošek. Za tekoče investicijsko vzdrževanje so lani dali skoraj 265 tisočakov, za takojšnje sanacije stroške skupnih služb pa kar 244.800, medtem ko je šlo na račun tokovine 194.869 dinarjev.

VENDARLE NA PRVO MESTO — Ob gradbišču novega upokojenskega doma v Sevnici so najprej postavili dve svetilki javne razsvetljave prav sredi pločnika. Ker v teh krajih le ni take burje kot kje v

Primorju, so jih že naslednji dan prestavili na rob, kamor tudi sodijo. PLANINSKA OBVESTILA — Planinsko društvo Lisca želi s svojimi akcijami prodreti med čim širši krog ljudi. Razen tega, da obvestila pošilja na vrsto naslovov, so v križišču na steni trgovine s pohištvom poleg avtobusnega reda in obvestil kina namestili še omarico za obvestila.

OTROCI V NEVARNOSTI — V Naselju heroja Maroka ne manjka otrok na cesti. Kot je bilo rečeno na posvetovanju o prometni varnosti v Sevnici, so se otroci pozimi celo ob smehu staršev s sanmi spuščali proti prometni Kvedrovi cesti. Sani in smučki so sedaj v glavnem zamenjale kotalke in kolese. Vsi skupaj se očitno premalo zavedajo velike nevarnosti, cesta pač ni igrišče.

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

RAZRITA CESTA — Delavci in stroji delovne organizacije GOK s polno paro delajo pri razširitvi ceste Semič — Vrtača. Čeprav je v začetku precej nagajalo vreme, se bodo potrudili, da bo delo opravljeno do roka, se pravi do začetka julija.

Z obveznicami do širše ceste

Krajani KS Semič so za razširitev ceste Semič — Vrtača podarili za 1,80 milijona dinarjev obveznic — Velik delež zaposlenih v Iskri in same delovne organizacije

Cesta Semič — Vrtača je zlasti za semiško Iskro pravo ozko grlo. Že dalj časa so razmišljali, da bo slej ko prej treba to cesto razširiti, saj sedanja širina 3,5 m za tako prometno cesto predstavlja pravo oviro in celo nevarnost. Razširitev te ceste je prišla tudi v letošnji program javnih del v črnomaljski občini, za kar so iz samoprispevka namenili tri milijona dinarjev. Na začetek del pa bi bilo treba počakati do jeseni.

Da bi čim prej prišli do široke in vame ceste, so v semiški Iskri pred časom začeli akcijo za podaritev obveznic za ceste, da bi tako lahko najeli posojilo pri banki in začeli dela. Pobuda za podaritev obveznic je pri delavcih Iskre naletela na odobravanje in je zajela celotno krajevno skupnost.

Krajani in zaposleni v Iskri so skupaj podarili za več kot 1,80 milijona dinarjev obveznic; sami iskraši so prispevali za 1,34 milijona din obveznic. Pozivu, naj darujejo obveznice, se je odzvalo več kot 1.200 zaposlenih. Zanimivo in posnemanja vredno je, da so denar prispevali tudi tisti delavci, ki so se v Iskri zaposlili potem, ko so delovni ljudje in občani po vsej Sloveniji že vpisali posojilo za ceste in je bila akcija že končana. Pobuda, da bodo tudi oni prispevali svoj delež, je prišla od samih teh delavcev; skupaj jih je 309, njihov delež pa znaša 340 tisočakov.

Sredi prejšnjega meseca je delovna organizacija GOK iz Črnomlja začela delati na tej cesti. Dela naj bi bila zaključena do začetka julija; cesta je dolga 1.400 m, široka bo 6 m, v eno stran pa bodo zgradili tudi

pločnik, poleg tega bodo postavili še cestno razsvetljavo. Na nekaterih odsekih je delo steklo na novi trasi, marsikje bodo morali prestaviti električno napeljavo, vodovodne

IZGUBLJENA LJUBEZEN

Pred dvajsetimi leti, natančno 30. in 31. marca, so si prebivalci Črnomlja prvič ogledali film, posnet v cinemascopski tehniki. To je bil ameriški film *Sedem let ljubezni*. Za to predstavo je bilo izredno veliko zanimanje in mnogi niso prišli do vstopnic. Kaj bi dal danes direktor zavoda za kulturno-prosvetno dejavnost Kamilo Weiss za tistih lepih „sedem let ljubezni“...

PRELOKA NA RADIU

V torek, 11. aprila, bo na prvem programu ljubljanskega radia v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi na sporedu oddaja, posneta na Preloki. To bo že tretja oddaja iz Bele krajine, medtem pa je Silvo Mihelčič ml. že posnel material na Sinjem vrhu, v Stari Lipi in na Ziljah. Med ljudmi, zlasti starejšimi, je za snemanje teh oddaj veliko zanimanje, saj jih je v Stari Lipi prišlo okoli 60.

Največ za podzemeljsko šolo

Letošnji program negospodarskih in komunalnih investicij skoraj za še enkrat večji od lanskega — Razna dela v vseh krajevnih skupnostih

Čeprav nekaterih postavk iz lanskega programa negospodarskih in komunalnih investicij v metliški občini niso uresničili, so po vrednosti programa realizirali v celoti oziroma ga celo malo presegli. Še posebej velja poudariti, da so zelo dobro uspele vse tiste akcije, ki so tekle neposredno preko krajevnih skupnosti, zlasti pri posodobitvi vaških cest in poti.

Skupna vrednost lani opravljenih del je okoli 25 milijonov dinarjev, pri tem pa je velik del sredstev in dela občanov, ki so tako na najboljši način pokazali, koliko so pripravljeni narediti za svoj napredek in s tem za napredek celotne občine.

Tudi letošnji program negospodarskih in komunalnih investicij je zastavljen zelo smelo; predvidevajo, da bo vrednost letos opravljenih del skoraj še enkrat večja kot lani, točneje

47 milijonov dinarjev. V program je prišla vsaka od trinajstih krajevnih skupnosti. Največji znesek, 18 milijonov din, je namenjen za prepotrebno šolo v Pozdemlju. To bo Marlesova montažna šola z desetimi učilnicami, telovadnico, kuhinjo in ostalimi prostori; šolo naj bi začeli graditi še letos, pogovarjajo se, da bi Marles dal 50 odst. kredita.

Druga po vrednosti največja investicija v letošnjem letu je 4,5 milijona din za adaptacijo sedanega doma TVD Partizan v Metliki, ki bo služil kot kulturni dom.

Večina krajevnih skupnosti nima dolgoročnih načrtov in prav zato se dogaja, da hočejo vse potrebe stlačiti v enoletne plane, za kar pa večkrat ni materialne podlage. Tako v letošnjem planu niso mogli ustreči vsem željam in so v program prišla samo najpomembnejša in najbolj nujna dela, pri katerih bodo sodelovali tudi občani s svojim delom in denarjem, kolikor bodo

Edina trgovina

Draščiči premorejo samo skromno prodajalno

Draščiči so eden večjih krajev v metliški občini, kljub temu pa cela krajevna skupnost nima niti ene same prave trgovine.

„Pred vojno je bilo v Draščičih več trgovin, po vojni pa je promet začel upadati, trgovine so imele izgubo in zapirale svoja vrata; kraj je tako ostal brez trgovine,“ je povedal 70-letni Anton Bučar, ki ima v svoji hiši zaslonno prodajalno za najnujnejše potrebečinami. To je v občini druga „zasebna“ prodajalna; večja, bolj založena in sodobnejša je na Božakovem.

Ceprav naj bi bila taka prodajalna le zaslonna rešitev, se Bučar z njo ukvarja že skoraj trideset let. „Pri meni ni veliko prometa. Trgovino imajo v sosednji Vivodini, največ pa naši ljudje kupujejo v Metliki. Večina jih je tam zaposlena, z Metliko nas povezuje lepa asfaltna cesta, pri vaski hiši imajo avto, tako da ni težko tudi za kakšno malenkost skočiti v Metliko. Jaz nabavljam bolj po naročilu, saj nimam niti primernih prostorov za skladišče. Največ prodam kisle vode, piva, na zalogi imam še kvas, pičo za piščance, cigarete, vžigalice, prodajam tudi vino in druge malenkosti,“ je našteval Bučar in potožil, da so ga inšpektorji včasih pogosto kaznovali, ker je na željo in prošnje ljudi prodajal tudi take stvari, za katere ni imel dovoljenja.

Njegova prodajalna deluje v sklopu Merkatorja. „Nabavljam sam, plačam pa sem od prometa. Ostane mi nekaj odstotkov, to je nekakšna marža. „Samo od prodajalne ne bi mogel živeti; nekaj imam zemlje,

nekaj malega dobim partizansčine, vse skupaj pa je ravno toliko, da se da živeti.“

A. B.

ZA LEPO OKOLJE — Tudi Metlika se je vključila v slovensko tekmovalstvo za najlepše urejeni kraj. Hortikulturno društvo iz Metlike je pozvalo vse delovne organizacije, krajevne skupnosti in zasebnike, naj čim lepše uredijo svoje okolje. Med prvimi se je temu pozivu odzvala „Beti“, od koder je tudi ta posnetek.

Sprehod po Metliki

GOSTILNIČAR NIKOLA BADOVINAC ima kozarce in pepelnike s svojim znakom. Nemalo teh steklenih predmetov odide za gosti skozi gostilniška vrata, kajti ljudje pod pretezo zbirateljske strasti kradejo kot srake. Neugotovljenim numizmatikom Badovinac ne daje pismenih zahval za to, ker tlačijo pepelnike in kozarce v žep ali torbice.

gostišče na gričku spet odprto. So v mestu kulturne prireditve redkeje od psov z očali, ljudje težko čakajo nočnih koncertov premočenih grl. Boljše kaj kot mislijo in potihoma preklinjajo vsi, ki ne vedo, kdaj bi morali biti postelji.

V DELOVNIH ORGANIZACIJAH SE VEŠTO pripravljajo na volitve v samoupravne organizacije. Družbenopolitične evidencirajo nove delegate in med njimi najboljše za predsedstvo in namestnike. Na sestankih živahno, saj delavcem ni vseeno, kdo bo dve leti v organih, kjer se odločajo o pomembnih rečeh.

MOŽJE IZ PRODAJE V „BETI“ bodo v naslednjih štirinajstih dneh obiskali kupce v Dalmaciji in Bosni, kjer jih bodo seznanili z jesensko-zimsko kolekcijo 78/79. Pridružili se jim bodo še trgovski zastopniki in ni hudič, da posel bo opravljen, kot se spodobi. To je, ne nazadnje, tudi cilj potovanja.

ČRNMALJSKI DROBIR

BERAČENJE — Gostje in osebe v grajski restavraciji nejevoljno gledajo priletnega možakarja, ki se je navadil, da tu prosjači za cigarete in denar, ki ga seveda takoj požene po grlu. Tisti, ki ga bolj poznajo, vedo, da ima možak pokojnino in da mu res ne bi bilo treba beračiti. Kaj se ve, morda pa pokojnino vsak mesec spravi v nogavico ali pa si kje ob morju gradi vikend...

ČRNMALJSKI DISKO — Uradno sicer v Črnomlju ni disko kluba, kljub temu pa so bučne glasbe čez glavo sili nekateri prebivalci iz Ulice 21. oktobra. Čez zimo je bilo dokajšnje zatišje, sedaj pa se je spet začelo. Nekdo ima verjetno premočan ojačevalec, in da ne bi bil vseh dosežkov sodobne „električarske“ glasbe deležen samo on, nesebično odpira okna svojega stanovanja in predirljivi kovinski zvoki se zlivajo na popoldanskega počitka in miru željne sosedse.

DOKONČNO PRESELJENI — Prejšnji teden so se družbenopolitične organizacije, Rdeči križ, Književodski center in morda še

kdo dokončno preselili v adaptirane prostore bivšega zdravstvenega doma. Prvi dan je v novih prostorih vladala še dokajšnja zmeda in se še novi „stanovalci“, kaj šele obiskovalci, niso znašli. Ko je minila prva zmeda, pa je delo spet v redu steklo in vsi so zadovoljni, saj so možnosti za delo v novih prostorih veliko boljše.

ŽUPANOVA MICKA V POLJANSČINI — Dramska skupina pri mladinskem aktivu v Starem trgu pripravila uprizoritev znane in priljubljene Linhartove komedije Županova Micka. Odločili so se, da bodo igro izvedli v domačem narečju, zato so morali tekst najprej „prevesti“ v poljanski dialekt.

ZENSKA ROKA V PEKARNI — Črnomaljska pekarna je dobila novo vodstvo. Ker je prejšnji direktor inž. Jože Urh prevzel dolžnost predsednika občinskega izvršnega sveta, so za novo direktorico sprejeli inž. Ružo Vulič, dosedanja medobčinsko inšpektorico. Morda bo pa sedaj kruh še bolj rahel, ko ga bodo „mesile nežne ženske roke“...

Razstava dobrih jedi

Sestanki pred ustanovno skupščino Društva belokranjskih vinogradnikov — Tudi kulinarčna razstava

Za pripravo na ustanovno skupščino Društva vinogradnikov Bele krajine, ki bo 27. aprila v Semiču, bodo ob koncu tega tedna (v soboto ob 20. uri v združenem domu na Stražnem vrhu, v nedeljo ob 9.30 uri pa v semiškem prosvetnem domu in v metliški občinski sejni sobi) sestanki, na katerih se bodo vinogradniki seznanili s statutom društva, s pripravami na razstavo belokranjskih vin, izvolili pa bodo tudi delegate za ustanovno skupščino.

Udeleženci sestanka bodo zvedeli še, da bo ob razstavi vin tudi razstava izdelkov belokranjske ljudske obrti in kmetijskih strojev, pripravljajo pa tudi kulinarčno razstavo. Pod pokroviteljstvom

Viatorja bo slednja v hotelu Smuk, k pripravljavanju značilnih belokranjskih jedi pa se ženske lahko pripravijo prireditvenemu odboru razstave do 15. aprila. Po ocenjevanju posebne komisije bodo najboljši kuharice prejela nagrade in diplome.

Strokovnjaki svetujejo belokranjskim vinogradnikom, da je zdaj čas za škropljenje trte proti pršici, jajčastim rilčkarjem, popijašu in oidiju. Za škropljenje lahko uporabljajo 1-odst. oleodiazinon, 0,8 odst. cosan, 0,1 odst. ultracid, 0,2 odst. basudin, 20 gramov antracola na 100 litrov vode ali 300 do 400 gramov bakrenega antracola na 100 litrov vode.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

Letonja odstopil od kandidature

Novo Vovk, diplomirani inženir agronomije, spet kandidat za predsednika Obs Kočevje

Prvotni kandidat za predsednika občinske skupščine Kočevje Stane Letonja je podal izjavo, da odstopa od kandidature za to mesto. Na drugi seji 2. občinske kandidacijske konference, ki je bila minuli petek, so njegov odstop sprejeli in za novega kandidata določili dosedanjega predsednika občinske skupščine Sava Vovka. V razpravi je bilo ponovno poudarjeno, naj predsednik občinske skupščine opravlja svojo dolžnost poklicno, medtem ko je doslej ob svojem rednem delu.

Delegatom je bilo obrazloženo, da je inž. Stane Letonja umaknil svojo kandidacijo z utemeljitvijo, da kolektiv INKOP želi, naj bi bil še naprej njegov direktor, da mu sprejem odgovorne dolžnosti onemogoča zdravstveno stanje in da je bil med vojno nekaj mesecev v nemški vojski, zaradi česar bi mu lahko kdo kaj očitil. Nadalje je bilo v pojasnilu poudarjeno, da je bilo vse to znano že prej, da je bil Stane Letonja res mladoletnik mobiliziran v nemško vojsko, iz katere pa je po nekaj mesecih oziroma ob prvi

priložnosti pobegnil. Nikoli ni tudi sodeloval v kakšnih vojaških operacijah. Po vojni je prizadevno delal za napredek naše skupnosti. V kočevski občini je opravljal in še prizadevno opravlja vrsto odgovornih dolžnosti, zaradi česar je bil sprejet tudi v ZK. Delovni ljudje in občani so mu zaupali in mu še zaupajo, prav tako pa tudi politične organizacije.

Prvoborec in član občinskega komiteja ZK Rajko Jenko je v razpravi poudaril: „Tovariša Staneta Letonja smo poznali in ga še poznamo kot odkritega in poštenega človeka. Svoje preteklosti ni nikoli tajil in tako smo o njem vedeli vse, še preden je bil sprejet v ZK in preden smo ga kandidirali za predsednika. Naše zaupanje mu velja tudi sedaj.“ Podobno so ocenili tovariša Letonja še drugi udeleženci razprave.

PROGRAM POBRATENIH

Za letošnji praznik KS Kočevje, ki bo sicer šele 4. maja, je že znan program osrednje proslave, ki zagotovo ne bo bistveno spremenjen. Kulturni program bodo izvedli gostje iz KS Trnovo in Novem Zagrebu, s katero se je KS Kočevje lani poročila. Svečanosti se bodo udeležili tudi predstavniki pobratenih KS Prokuplje in Škofja Loka ter občine Dolina pri Trstu. Na svečanosti bodo podelili letošnja priznanja KS. Na večer pred praznikom bo promenadni koncert domače delavske godbe, na sporedu pa je tudi več kulturnih prireditev.

SEMINARJI ZK

Te dni je bil končan že drugi letošnji seminar za kandidate za prejem v ZK. Tudi tega je enako kot prvega uspešno končalo 23 udeležencev. V ponedeljek se je začel tečaj za novospreglete člane ZK, ki ga obiskuje blizu 30 udeležencev. Na take tečaje so vabljeni člani ZK s približno dvoletnim partijskim stažem. Pred kratkim je bil končan tudi seminar za poverjenike marksistične literature in referente za idejnopolitično delo, ki ga je obiskovalo 40 udeležencev.

USTANOVILI PZ

Te dni so v Kočevju ustanovili občinsko Počitniško zvezo (PZ), zdaj pa ustanavljajo še družine te zveze. PZ organizira za člane izlete, letovanja, zimovanja in celo počitniško prakso v tujini, razen tega pa jim posoja turistično in športno opremo. V PZ se lahko vključijo pionirji, mladinci in odrasli. Člani imajo pri organiziranih skupinskih prevozih popust in ugodnosti pri letovanju.

Drobne iz Kočevja

PTICE SE VRAČAJO – Ptice selivke se v velikih jatah vračajo z juga. Vse noči jih slimo v zraku. Često se spusti jata tudi na zemljo, da se odpočije in najde nekaj hrane. Stalni pari divjih rac so se tudi že vrnili na Rižno.

TRIMA NI – V Kočevju še nimamo trimske steze. V krajih vse naokoli so mladinske delovne akcije, kdo pa bo poprijel organizacijo za

– Po čem sklepaš, da je v Kočevju veliko opic?
– Ker je po tleh veliko bananovih olupkov.

KOČEVJSKE NOVICE

Št. 14 (1495) – 6. aprila 1978

V razpravi pa je bilo slišati tudi nekatere druge kritične misli. Tako je več razpravljalcev poudarilo, da v Kočevju vedno iščemo kandidate v preveč ozkem krogu ljudi in da je treba ta „začarani krog“ prebiti. Znana družbenopolitična delavka Rezka Ožura je poudarila, da je pri izbiri kandidatov za vodilna mesta čutili včasih neko prikrto zakulisno igrjo oz. kuhinjo in da bi bilo treba tistih nekaj zakulisnih igralcev najti in jih politično obsoditi.

J. PRIMC

30 let lutkarstva

Z današnjo predstavo lutkovne igrice „Račka“, s katero bo ob 16. uri v Šeškovem domu v Kočevju nastopilo lutkovno gledališče Kočevje, bodo zaključene svečanosti ob 30-letnici lutkovne dejavnosti na Kočevskem.

Prireditve so se začele že minuli ponedeljek s svečano otvoritvijo, nato pa so se do danes zvrstile na odru Šeškovega doma štiri lutkovne igrice, ki sta jih prikazala razen jubilarita, lutkovnega gledališča DKUD Kočevje še lutkovna skupina Pionirskega doma iz Ljubljane in lutkovna skupina KUD osnovne šole Kočevje.

Pri organizaciji prireditev ob jubileju je razen jubilarita sodelovala tudi Zveza kulturnih organizacij Kočevje. Pokroviteljica prireditev je bila krajevna skupnost Kočevje.

SERVIS „GORENJE“ ŽE DELA

Pred kratkim je le začel delati servis „Gorenje“ v Kočevju, ki popravlja vse stroje in aparate te tovarne. Občani naročajo lahko usluge po telefonu ali pa osebno v servisu, nakar jim pridejo popraviljati na dom. Trenutno potече od naročila do popravila okoli teden dni, pričakujejo pa, da bodo čakalno dobo že v kratkem skrajšali na 5 dni ali celo manj.

Še nekaj vasem pitno vodo

Tudi druga etapa medobčinskega vodovoda bo letos na vrsti

Hydrovod Kočevje–Ribnica bo tudi letos na območju občine Kočevje sodeloval pri obnavljanju starih in urejanju starega vodovoda. Ugotovili so, da bo sedanje zajetje vode zadoščalo še najmanj za dve leti, kasneje pa bo treba zajeti še en izvir.

V Strugah je vodovod popolnoma dokončan, žal pa pušča vodni zbiralnik. Ko bo napaka popravljena, bo otvoritev. Zdaj dobivajo Stružanci vodo po ceveh kar brez zbiralnika.

Na območju Drage in Trave bo letos delala pri ureditvi vodovoda predvsem mladinska delovna brigada. Vodovod letos ne bo dokončan.

Za območje Banjeloke in Novih sel so naročeni načrti, ki bodo gotovi že letos. Dela se

bodo začela prihodnje leto, čeprav bi občani radi, da bi se že letos. Kaže, da ne bo mogoče ustreči željam prebivalcev nekaterih okoliških vasi (Briga, Vimolj, Kostel), da bi tudi dobile vodo iz istega vodovoda.

Za kočevsko občino pa je pomembno tudi, da bo Hydrovod začel letos drugo etapo izgradnje medobčinskega vodovoda, se pravi od podstenskega studenca do Sodražice.

J. P.

Iz KS Kočevje

OBNOVA CESTE – V ponedeljek, 3. aprila, se je začela obnova ceste od križišča pri Unionu do križišča na Roški cesti v Kočevju, ki bo trajala skoraj do občinskega praznika. V prvi etapi bodo obnovili cesto od Uniona do križišča za Tekstilano, v drugi pa do konca. Zaradi teh del je promet speljan po obvozi.

ZA NOVA NASELJA – Do 1. maja bodo urejene ceste v makadamski izvedbi v novih zazidalnih območjih mesta (Mestni log itd.). Tesarska ulica, kjer je zgrajenih več novih blokov, pa bo dobila ta mesec asfalt.

DODATEK K SEMAFORU – Voznikom, ki zavijajo v desno na kočevskem semaforiziranem križišču, ne bo treba več čakati na zeleno luč. Te dni bodo montirali k semaforu dodatno svetlobno napravo, ki bo omogočila hitrejšo praznitev križišča.

JAVNA RAZPRAVA BO – Idejni načrt za obnovo Ljubljanske ceste in ureditev križišč na tej cesti bo kmalu narejen in bo dan v javno razpravo v maju.

OBRAMBNE PRIPRAVE – KS bo sprejela obrambne načrte do sredine maja. Na prvi seji pa bo izvršni svet KS razpravljati tudi o financiranju ljudske obrambe in izobraževanja nerazporejenega prebivalstva.

VELIKO KANDIDATOV – Žirija za podeljevanje priznanj KS bo imela težko in odgovorno delo, saj je predlaganih za priznanja že nad 100 kandidatov. Ob letošnjem prazniku KS, 4. maja, bodo priznanja podelili šele četrtri, kar je tudi en izmed vzrokov, da še niso dobili priznanja vsi zaslužni občani in da je kandidatov zato občutno več, kot dovoljuje pravilnik o podelitvi priznanj.

ZA DLAKO BOLJŠI – Na nedavnem kviz tekmovanju med mladinskim parom iz Ribnice in Dolenje vasi sta zmagala Ribničana le s točko razlike. Uspeh Dolenje vasi je še toliko večji, ker je bilo prvotno predvideno, da bo namesto njenih na tekmovanju nastopil par iz Loškega potoka. (Foto: J. Primc)

Samoprispevek za naše zdravje

Ogromno narejenega s sedanjim samoprispevkom – Obračun petih let

V občini Ribnica se že pripravljajo, da bi na predlog občanov po izteku sedanjega samoprispevka razpisali novega. Tako zbrani denar bi uporabili delno za gradnjo novega zdravstvenega doma v Ribnici, ki bi bil s specialističnimi službami na razpolago vsem občanom, in delno za reševanje komunalnih in drugih zadev po posameznih krajevnih skupnostih.

Politične organizacije in občinska skupščina pa so sklenile, da je treba pred začetkom akcije za novi samoprispevek občane seznanimi, koliko denarja je bilo zbrano s sedanjim in kako je bil porabljen.

Prvo leto, od 1. julija 1973 do 1. julija 1974, je bilo zbranih 1.748.755 din. Ta denar je dotekal na posebni račun pri občinski skupščini. Razporejen je bil tako: na območje KS Dolenja vas 1.192.495 din (1.000.000 din za DC-16, 133.666 din vračilo posojila TIS za DC-16, 39.228 din za ureditev kotlovnice v DC-16 in 19.601 din za nadzorna dela pri DC-16); na območju KS Ribnica 340.929 din (140.929 din za TVD Partizan Ribnica in 200.000 din

prenos sredstev na območje Ribnica); na območje KS Sodražica 209.473 din (86.873 din za prizidek pri šoli, 2.600 din za nadzorna dela pri šoli in 120.000 din prenos sredstev KS); za stroške SDK pa je bilo porabljenih 5.858 din.

Od 1. julija 1974 do 31. decembra lani je bilo zbranih pri SDK skupno 12.793.827 din. Ta denar je SDK nakazovala naravnost območjem, in sicer po dogovorjenem ključu, ki temelji na številu stalnega prebivalstva. Tako je območje Ribnice dobilo 6.061.921 din ali 47,39 odst. zbranega samoprispevka, Sodražice 2.973.344 din (23,23 odst.), Dolenje vasi 1.839.367 din (14,38 odst.) in Loškega potoka 1.919.195 din (15 odst.).

Po podatkih krajevnih skupnosti je bil ta denar porabljen tako:

RIBNICA: za telovadnico 1.320.000 din, za ceste 2.472.659 din, za vrtec 1.185.000 din, za mrliške vežice 114.572 din, za javno razsvetljavo 280.551 din, za načrte zdravstvenega doma 50.000 din in za kanalizacijo (Sušje, Nemška vas) 639.139 din;

SODRAŽICA: za ceste 1.127.480 din, za vodovod 490.000 din, za kanalizacijo 405.000 din, za trgovsko hišo 200.000 din, za vrtec 40.000 din, ostalo pa jim je še 710.864 din;

LOŠKI POTOK: za ceste 829.432 din, za vodovod 403.358 din, za sofinanciranje stavbe PTT 364.000 din, za stroške SDK 2.573 din;

DOLENJA VAS: za ceste 1.502.860 din, za opremo DC-16 114.000 din, za vodovod Grčarice 90.000 din in za vrnitev posojila Beograjski banki 116.098 din.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

PRIZNANJE KIPARJU – Med dobitniki plakete „Jelenov žleb“ je bil tudi kipar Saša Mančič, ki je do pred kratkim služil vojaški rok v Ribnici. Na podelitev priznanja ob občinskem prazniku je prišel iz Novega Sada. Bil je prijetno presenečen. Kipar Mančič je med služenjem vojaškega roka v Ribnici ustvaril za domačine tri kipe: narodnih herojev Mirka Bračiča in Majde Silc ter pesnika Franceta Zbaniška.

RAZČOARANJE ZARADI PRETVORNIKA – Vsi, ki so pričakovali, da bo za občinski praznik začel delati pretvornik za II. program pri ortneškem gradu, so bili razočarani. Napovedane otvoritve ni bilo. Zvedeli smo, da so bile aparature in strokovnjaki RTV Ljubljane pripravljeni, da dokončajo še zadnjo montažo. Zataknilo pa se je, ker do pretvornika ni speljala primerna cesta. Šele ko bo Komunalna uredila oziroma popravila cesto, bodo lahko pripeljali aparature in odprli pretvornik.

SPET NOV ROK – Dograditev in otvoritev plavalnega bazena smo že nekajkrat napovedali (ker smo dobili takšne podatke), vendar

GREMO V KINO

V kinu doma JLA v Ribnici bodo ta teden vrteli naslednje filme: danes, 6. aprila, „Atentat“, 8. in 9. aprila, „Enooki šerif in dama“, 12. in 13. aprila, „Vrnitev Pink panterja“, Matineja 8. in 9. aprila: „Uživaj življenje, Jerry“.

RAZSTAVA O BOJIH – Nedavno razstavo o bojih Cankarjeve in Gubčeve brigade na območju občine Ribnica, ki je bila v domu JLA, si je ogledalo tudi nad 1500 mladih, med njimi največ šolarjev. (Foto: Primc)

Samoprispevek na osnovi referenduma 20. maja 1973 bodo pobirali in po istem ključu delili še do 30. junija letos. Ne le podatki, ampak tudi videz naselij in vse občine jasno priča, da so občani s tako zbranim denarjem ogromno naredili in rešili mnoge žgoče probleme. Vsega nujnega pa še niso mogli urediti, zato menijo, da bi z uvedbo novega samoprispevka, ki bi bil praktično le podaljšanje doseganega, lahko rešili komunalne probleme, ki so še ostali, in uredili pogoje za boljše delo zdravstvene službe, saj se zavedajo, da je zdravje najdragocenejše.

J. PRIMC

Krvodajalci, na plan!

V Ribnici bo letos krvodajalska akcija 3. in 4. maja, v Sodražici pa 5. maja. Sindikalne organizacije in organizacije RK bodo zbirale prijave vseh, ki žele darovati kri, do 15. aprila. Potem bodo napravili točni razpored, kdaj bo kdo daroval kri, da ne bo pri odvzemu krvi nepotrebnega dolgega čakanja. Lani so imeli v Ribnici na razpolago le en odvzemni dan, kar je bilo glede na veliko število prijavljenih krvodajalcev premalo.

Vsako leto je med krvodajalci več mladih. Tudi letos pričakujejo, da bo njihovo število še večje, saj so organizacije združenega dela krvodajalstvu naklonjene.

Ob zaključku krvodajalskih akcij bodo tudi letos podeljevali značke in plakete za večkratno darovanje krvi.

bazen še zdaj ni dograjen. Tudi napovedana otvoritev za občinski praznik je splavala po vodi. Napovedan je že novi datum otvoritve, 25. maj, ki pa ga, če upoštevamo dosedanje izkušnje, ni treba preveč resno jemati.

TUDI LETOS SEJEM – Ribniški turistični delavci pripravljajo tudi letos sejem suhe robe in lončarstva, ki bo že tretji po vrsti. Sejem bo 10. septembra. Turistično društvo pripravlja tudi uresničitev okoli 10 let stare zamisli o ureditvi „parka ribniških kulturnikov“ v prostorih gradu.

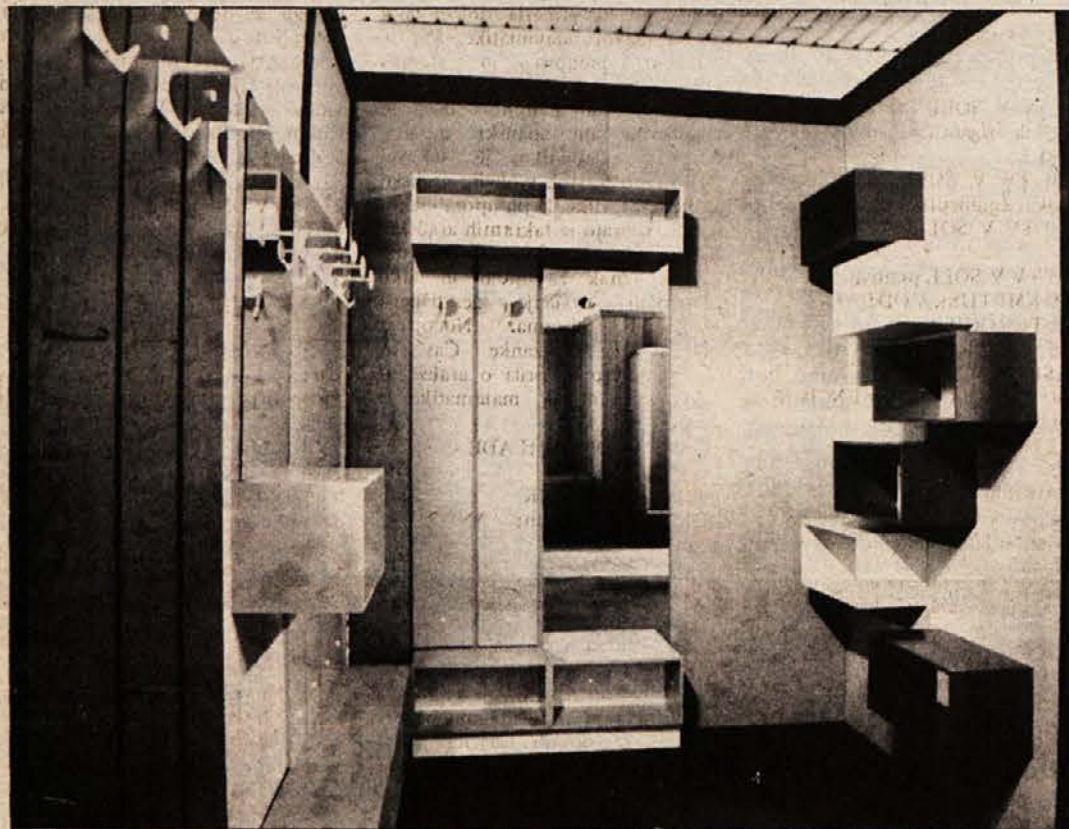
REKREACIJSKA VADBA – V Sodražici so uvedli rekreacijo za odrasle, ki je vsak torek v domu TVD Partizana. Udeleženci in udeleženke imajo enotno opremo, ki jo je kupil Partizan.

– Zakaj zavlačujemo z dograditvijo bazena?
– Da nam ne bi bilo treba organizirati kakšnega bazenskega posveta.

REŠETO

NOVO NA TRŽIŠČU!

Predstavljamo vam nove predsobne elemente iz programa PIKO.

— **GARDEROBNA STENA** dimenzije 1500 x 230 mm
cena 156,50 din

— **BOKS**, dimenzije 500 x 250 x 250 mm.
cena 167,30 din.

Več teh elementov lahko poljubno sestavljate po svojem okusu in po potrebi v knjižne omarice, nosilne police za telefon in za ostale potrebe v hodnikih, predsobah in otroških sobah. Iz teh elementov lahko „zgradite“ tudi predelno steno, ki je uporabna in dostopna z obeh strani kot knjižna omara, regal in podobno.

— **OGLEDALO** vam je na voljo v dveh dimenzijah: 1500 x 500 in 750 x 500.

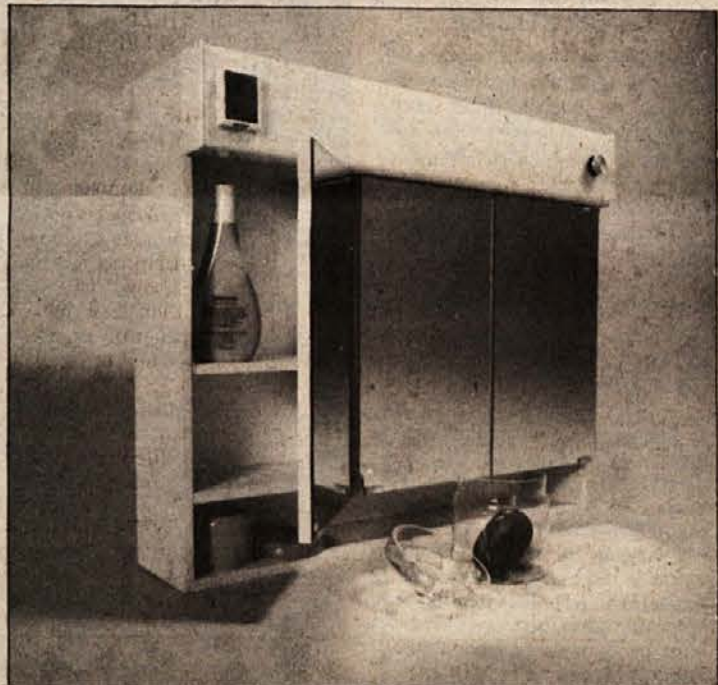
Predsobni program PIKO je izdelan iz plastificirane iverice, trenutno pa je na voljo kupcem v petih barvah: krem, oker, čokoladno rjava, rumena in rdeča. Montaža teh elementov je zelo enostavna in ne potrebuje strokovne pomoči, na posebno kupčevo željo pa vam elemente lahko sestavi in montira tudi naš strokovnjak.

OGLEDALNE OMARICE

Obenem vam predstavljamo ogledalne omarice iz novega programa kopališke opreme „KOLPA“, ki imajo vrsto dobrih lastnosti in prednosti. Izdelane so iz kvalitetne plastificirane iverice. Omarice imajo vgrajeno fluoro-scentno luč, ki je popolnoma zavarovana pred vplivi vlage, imajo tudi varnostno vtičnico z vgrajeno varovalko.

Ogledalne omarice izdelujemo v treh dimenzijah (700 x 600 x 150, 1050 x 600 x 150 in 1400 x 600 x 150 mm).

Ti trije osnovni tipi so izdelani v desetih različnih variantah, pri katerih smo upoštevali potrebe in različne okuse potrošnikov.

Vse našete proizvode si lahko ogledate in kupite v naši prodajalni v Straži, informacije pa lahko dobite tudi po telefonu 84-530.

PRODAJALNA JE ODPRTA VSAK DAN OD 6,30 – 17,30 IN OB SOBOTAH OD 8,00 DO 12,00.

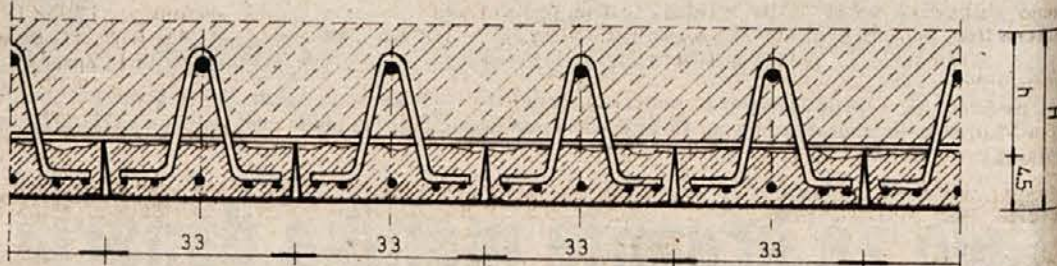
novoles

GRADITELJI, IGM „SAVA“ KRŠKO ZA VAS

Poleg vseh vrst načrtov vam nudimo tudi materiale za gradnjo; sejane in prane gramozne frakcije, betonske zidake dimenzij 30/20/40, 25/20/40, 20/20/40 in 7/20/40, pesek za malto in omete, betonske robnike, tlakovane plošče, razne betonske elemente po posebnih naročilih.

Po posebno ugodni ceni vam nudimo stropne opažne betonske plohe z vgrajeno armaturo, ki vam omogočajo hitro, ekonomično in ceneno gradnjo. Montaža je ročna, enostavna, lahka. Dolžine za vse velikosti prostorov, širina 33 cm.

PREČNI PREREZ SKOZI STROP

Za vse informacije se obrnite na IGM „SAVA“ – KRŠKO
Gasilska ulica 4
ali
telefonsko na (068) 71-035 ali 71-733

IGM „SAVA“ KRŠKO

Odbor za medsebojna razmerja

vabi k sodelovanju

GRADBENEGA INŽENIRJA ALI GRADBENEGA TEHNIKA

za opravljanje tehnično-komercialnih nalog in priprave del.

Pogoji:

3 oziroma 5 let prakse.

Poskusno delo traja 3 mesece. Kandidati morajo imeti opravljeno vojaščino.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: IGM „SAVA“ KRŠKO, Gasilska 4. Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

OPOZORILO

Kurjenje v bližini gozda JE NEVARNO in zato PREPOVEDANO!

Požiganje trave in grmovja je najpogostejši vzrok za nastanek gozdnih požarov.

Če požar nastane, ga je dolžan gasiti vsak občan. Če ga ne more pogasiti sam, mora čimprej poklicati na pomoč sovaščane!

O požaru obvestite najbližjo postajo Ljudske milice in gasilsko društvo!

VARUJMO GOZDOVE PRED POŽARI!

VOZNIKI!

POSKRBITE ZA
SVOJO VARNOST
IN ZA VARNOST
VAŠEGA VOZILA!

Če se vam pokvari
avto in z njim obstanete
na cesti, so

VARNOSTNE

UTRIPALKE

najzanesljivejšo opozorilo
za ostale udeležence
v prometu.

Varnostne utripalke
vam bo strokovno
vgradil

Lojze Pavlič
AVTOELEKTRIKA

VEL. BUČNA VAS 39
Novo mesto.

Delavnica je odprta
vsak dan od 15. ure
in v soboto od 8. ure
dalje.

TECTYL CENTER

Vozniki!

ZAŠČITITE SVOJE
VOZILO PRED KORO-
ZIJO ZUNANJI IN
NOTRANJI PREMAZ

„VALVOLINE TECTYLOM“
VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIKA
POD TRŠKO GORO 90,
TELEFON 068-22-372
GARANCIJA
ZA OPRAVLJENO
DELO

TECTYL CENTER

Svet delovne skupnosti uprave
SKUPŠČINE OBČINE ČRNOMELJ

razpisuje prosta delovna mesta

1. Referenta za odmero davka od OD iz kmetijske dejavnosti

Pogoj: srednja ekonomska, upravno-administrativna, ali kmetijska šola; 1 leto delovnih izkušenj, prednost s tečajem za strojnega knjigovodjo

2. Referenta za vojaško mobilizacijske zadeve

Pogoj: srednja šola, in končana šola za rezervne vojaške starešine, ter moralno politična neoporečnost;

3. Geometra

Pogoj: srednja šola

4. Administratorica na oddelku

Pogoj: administrativna šola.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev je poslati naslovu v roku 15 dni po objavi.

IZREDNA PRILOŽNOST!

LICITACIJA

KMETOVALCI!

PONUJA SE VAM IZREDNA PRILOŽNOST

JUGOTANIN SEVNICA

Sevnica, Hermanova 1

razpisuje

LICITACIJO

za prodajo kozolca z opečnato kritino v izredno dobrem stanju, ki bo v četrtek, dne 13. 4. 1978 ob 9. uri v Jugotaninu.

Izključna cena: 70.000,00 dinarjev

Interesenti morajo eno uro pred pričetkom licitacije vplačati kavicijo na blagajni delovne organizacije v višini 10 % od izključne cene.

POPRAVEK

Slovenija avto – TOZD
Servis Krško, Krško,
Bohoričeva 10, obvešča
vse prijavljene kandidate
na objavo prostih delov-
nih nalog v tej TOZD, ki
je bila objavljena v
Dolenjskem listu dne 2.
3. 1978, da bodo o izbiri
obveščeni v roku 30 dni
po zaključku
15-dnevnega roka za
prijavo, kar je bilo iz
besedila objave pomoto-
ma izpuščeno.

vsak četrtek

DOLENJSKI LIST

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 6. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

9.00 TV V ŠOLI: Bitka na Neretvi, Od Osla do severnega tečaja, Literatura - (Zg)
Prvi prispevek bo učence popeljal nazaj v marec 1943. Tedaj naj bi četrti nemška ofenziva obkolila glavno partizanske vojske in jo dokončno strla, to pa naj bi otežilo morebitni prodor anglo-ameriške vojske na Balkan. Toda partizani so z edinstveno taktiko Vrhovnega štaba našli vrzel v sovražnikovem obroču. Preboj je

bil težak tudi zaradi tisočev ranjenec in tifusarjev, toda partizani onemoglih niso pustili na cedilu, skupaj z njimi so se rešili iz obroča. Zato je velika bitka na Neretvi znana tudi kot herojska bitka za ranjence.
10.00 TV V ŠOLI: Francoščina - (Sk)
10.30 TV V ŠOLI: Risanka, Fizika - (Bg)
15.00 TV V ŠOLI, ponovitev - (Zg)
16.00 ŠOLSKA TV: Angažirani lepak, Jedrsko orožje in zaštita
17.20 POROČILA
17.25 VELIKE REKE: TEMZA
18.20 OBZORNİK
18.35 ZGODBE IZ KALEVALE
18.45 TEHTNICA ZA TOČNO TEHTANJE
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 TELEVIJAZA ZA KONEC TEDNA

20.35 V ŽIVO: KOLIKO NAS STANE SERVIS (vmes POROČILA)
Potrošnik, ki išče uslugo ali storitev servisnih dejavnosti, pogosto izgubi veliko lastnega delovnega časa zaradi iskanja in čakanja na servis. O tem, kakšne možnosti hitrega poslovanja že imajo storitvene dejavnosti, se bodo poznavalci pogovarjali v nocojšnji neposredni oddaji, ki jo bo vodil Stjepan Šaubert.

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Razgrete glave (otroška oddaja) - 18.15 Znanost - 18.45 Peščena ura - 19.30 TV dnevnik - 20.00 3-2-1... start! - 23.30 Poročila - 23.35 Kronika MES

PETEK, 7. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

9.00 TV V ŠOLI: Ruščina, Od petka do petka, Obiščite z nami - (Zg)
10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina - (Bg)
15.40 REAL: MOBILGIRGI, posnetek košarkarske tekme za naslov letošnjega klubskega prvaka Evrope
17.05 POROČILA
17.10 GOZDNE ZGODE IN NEZGODE
17.25 OSTRZEK
17.50 OBZORNİK
18.00 SLOVENSKI ROCK: ANDREJ TROBENTAR
A. Trobentar, študent slikarstva,

najbrž ne sodi med t.i. rockerje, saj igra na kitaro in poje lastne pesmi največkrat sam. Tudi smenjal, razen za tokratno oddajo, še ni, čeprav piše, sklada in poje vsebinsko, oblikovno in glasovno dokaj zanimive pesmi.
18.35 KOSTI, HRUSTANEC IN SKLEPI
V okviru oddaj Človeško telo bomo izvedeli vrsto podrobnosti tudi o človeškem skeletu.
19.05 SVETOVNI DAN ZDRAVJA
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 KAR BO, PA BO
V nocojšnji zabavnoglasbeni oddaji ljubljanske televizije bodo ob številnih pevcih nastopili tudi kitarist M. Ferlež, humorista T. Forneczi in J. Hočvar-Rifle, dva plesni skupini in še kdo, npr. risarja S. Pregl in B. Jurc.
21.05 RAZGLEDI: DELAVSKI DOM IN VEČ KOT TO
Oddaja bo posvečena krškemu Delavskemu domu, ki mu nekateri

pravijo tudi kulturni dom. Z besedo in sliko bomo spremljali priprave in zbiranje sredstev, nato izvelečke o gradnji in o domu, kakršen je zdaj - kot velika pridobitev mesta Krško, saj imajo v njem zatočišče številne kulturne dejavnosti (filmska, gledališka, glasbena in podobno). Oddaja bo prikazala velika prizadevanja Krčanov, da so prišli do doma, ki jim je lahko v ponos.
21.45 TV DNEVNIK
22.00 SERPICO
22.45 POROČILA

17.15 Jadran: KPK (prenos vaterpolske tekme) - 18.00 Test - 18.15 Pod zastavo - 18.45 Prikloni se in začni - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Kulturna oddaja - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Liki revolucije: Vladimir Čopić - 21.50 Srečanje glasbene mladine v Grožnjanu - 22.50 Zabavata vas Steve in Lydie

SOBOTA, 8. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

8.00 POROČILA
8.05 ZGODBE IZ KALEVALE
8.15 S. Makarovič: KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI
8.30 TEHTNICA ZA TOČNO TEHTANJE
9.00 PISANI SVET
9.35 STUDIJ NA UNIVERZI: KEMIJA
10.00 SLOVENIJA 1973-1977
11.00 G. Durieux: PAUL GAUGIN
11.55 JUGOSLOVANSKA TRIMSKA TELEVIJAZA
12.25 IN 15.20 POROČILA
15.35 OSJEK: DINAMO, prenos nogometne tekme
17.45 OBZORNİK
18.00 BELA GRIVA, RDEČI BALON, filma

Francski film Bela griva ali Divji konj sta A. Lamorisse in E. Sechan posnela 1953. leta. Gre za mojstrsko filmsko pripoved o življenju v naravi. Dogajanje je postavljeno v divjo, a lepo pokrajino Camargue v delti Rhone na jugu Francije. Tamkajšnje močvirje ni gostoljubno za ljudi, zato so širjave prepuščene domala divjim konjem, pčicam in žuželkam. Tako prvinsko naravno okolje je že težko najti. Film Rdeči balon so francoski filmarji posneli štiri leta za Belo grivo. To je nemo pri kazovanju hrepčenja dečka, ki v rdečem balonu vidi prispodobno svobode, moči, neomejenih možnosti vsega - in si zato balona neznansko želi.
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 A. Newman: ŠOPEK Z BODEČO ŽICO
Dogajanje v angleški nadaljevalki se je šele začelo zapletati. Razpleti tudi nocoj še ne bodo nakazani. Na posnetku: mlajši par glavnih igralcev.

20.55 ZABAVA VAS JULIO IGLESIAS
22.00 TV DNEVNIK
22.15 MUPPET SHOW
22.45 625
23.25 POROČILA
17.30 Poročila - 17.35 TV koledar - 17.45 Simpozij o prirodi, zdravju in lepoti - 18.45 Gledališče v hiši - 19.30 TV dnevnik - 20.00 R. Wagner: Mojstri pevci (1. del opere) - 21.15 TV esej - 21.45 24 ur - 21.55 Dokumentarna oddaja - 22.35 Športna sobota

NEDELJA, 9. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

8.15 POROČILA
8.20 SLOVENJEGRAŠKI OKTET
8.50 625
9.30 M. Kerstner: GRUNTOVČANI
10.30 HELGE, film
Norveški film z gornjim naslovom bo obravnaval vprašanje: Kdaj je v družini dobrodošel zvesti štirinogec? Otroci so prepričani, da ne sme in ne more biti nikoli nobenih ovir, starši pa trdijo nasprotno. Kuža ne potrebuje le primeren prostor, hrano in sprehode, ampak se je treba z njim nenehno ukvarjati, zanj skrbeti. To ni igračka, pač pa živo bitje, kateremu je potrebno vsak dan posvetiti precej časa.
11.10 PUF IN MUF, risanka
11.30 LJUDJE IN ZEMLJA
Tokratna oddaja bo podala izvelečke iz razprav tistih delegatov,

ki so na VIII. kongresu ZK Slovenije govorili o vprašanjih kmetijstva. Strnjeno bodo predstavljeni vsi kongresni sklepi, ki se nanašajo na razvoj kmetijstva in vasi. Če bo dopuščal čas, bodo v okviru oddaje prikazani tudi krajši filmski prispevki o ljudeh in zemlji.

12.30 POROČILA
15.30 SVET, V KATEREM ŽIVIMO
16.00 VAS ŠLAGER SEZONE
17.10 POROČILA
17.15 OKROGLI SVET
17.30 ŠPORTNA POROČILA
17.40 PYGMALION, film
Angleški režiser A. Asquith je zaslovel kot tvorec filmskih priredb Wildovih in Shawovih gledaliških komedij. Film po Shawovem Pygmalionu je posnel 1938. Kot v gledališču tudi na kinematografskem platnu pride do izraza Shawova duhovitost, ki temelji na dialogih, začrtanih z vrsto domisljic

in šal. Bolj kot Asquithova priredba te komedije, ki se norčuje iz angleškega knjižnega jezika, je znan novejši film My Fair Lady. V filmu, ki ga bomo gledali tokrat, igrajo glavne vloge L. Howard, W. Hiller, W. Lawson in M. Lohr.
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 D. Jovanović: HIŠNA POMOCNICA
Kratka vsebina druge zgodbe iz nanizanke Konec tedna je takale: Ob koncu tedna je običajno več časa za hišna opravila. Zgodi se, da hišna pomočnica med pospravljanjem omedli. Ob tem dogodku se razkrije žalostna usoda mlade ženske. Njen mož je v zaporu, ona pa gara, da lahko preživlja otroke. Igrajo: D. Počakaj, M. Zupančič, D. Ulaga, L. Ban, M. Okorn, S. Glavin, S. Sever in drugi.
21.00 KRETA
21.30 TV DNEVNIK
21.45 RISANKA
21.55 ŠPORTNI PREGLED
22.40 POROČILA
8.55 Poročila - 9.00 Oddaje za JLA - 12.00 Poročila - 15.00 Nedeljsko popoldne - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Dokumentarna oddaja - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Celovečerni film

PONEDELJEK, 10. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

9.05 TV V ŠOLI: Pravopis, Razvoj človeških organov, Fizika v športu - (Zg)
10.00 TV V ŠOLI: Materinščina, Risanka, Zemljepis - (Bg)
11.10 TV V ŠOLI: Za najmlajše - (Sa)
15.05 TV V ŠOLI, ponovitev - (Zg)
16.10 KMETIJSKA ODGAJA
17.10 POROČILA
17.15 SEDEM STOPNIC DO GLASBE
17.30 BRITANSKA ENCIKLOPEDIJA
17.55 OBZORNİK
18.05 KAJ JE DELOVNO RAZMERJE
Tokratna oddaja iz nanizanke „Da bomo lažje odločali“ bo razkri-

TOREK, 11. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

8.30 TV V ŠOLI: Angleščina, Na polju in dvorišču, Matematika, TV vrtec, Pokrajina in prostor - (Zg)
10.00 TV V ŠOLI: Moša Pijade, Risanka, Glasbeni pouk - (Bg)
14.30 TV V ŠOLI, ponovitev - (Zg)
16.05 ŠOLSKI TV: Od Osla do tečajnika, Zažigalna sredstva in zaštita
Prvi prispevek bo predstavil Norveško, deželo, polno gora, fjordov, gozdov, pašnikov, jezer in še veliko drugega. Zvedeli bomo, da je ta skandinavski dežela poleti odeta s soncem n cvetjem, čas belih

SREDA, 12. IV.

trgovska hiša
maximarket
Ljubljana

8.35 TV V ŠOLI: Dnevnik 10, Naftne poti, Od Subotice do Novega Sada, TV gledališče - (Zg)
10.05 TV V ŠOLI: Kocka, kocka, Risanka, Film - (Bg)
17.20 POROČILA
17.25 S. Makarovič: KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI
Otroci bodo tokrat videli, kakšne težave tajejo čapljio Doris in žerjava. Slednjega je ujela omara, v katero je spravljala stvari. Obema bosta kajpak pomagala kosovirja - in kot ponavadi se bo vse srečno končalo.

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 7. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 11.03 Znano in priljubljeno. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti (L. Kastelic: Pomen satovja, voščin in voska v čebelarstvu). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Glasbena pravljica. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.45 Naš gost. 18.05 L. van Beethoven: Simfonija št. 3 v Es-duru, op. 55, imenovana Eroica. 19.45 Minute z ansamblom Dobri znanci. 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo. 0.05 - 4.30 Nočni program.

SOBOTA 8. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tehnik. 9.35 Mladina poje. 11.03 Mi smo mi. 11.20 Po republikah in pokrajinah. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. T. Vidrih: Prijemi za povečanje rodovitnosti travinja). 12.40 Veseli domači napravi. 14.05 Gremo v kino. 15.45 S knjižnega trga. 18.05 Pesem nas druži. 18.30 Glasbena abeceda. 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Kampača. 20.00 Zavrtite, uganite in se pogovorite. 21.00 Za prijetno razvedriljo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Poplarnih dvajset. 0.05 - 4.30 Nočni program.

NEDELJA, 9. IV.

7.15 Zdravo, tovariši vojak! 8.07 Radijska igra za otroke (M. Marinc: Otorinolaringologit). 8.41 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši! 10.30 Humoreska tega

vala ozadje suhoparnega zakonskega določila o delovnih razmerjih. Sodelovali bodo delavci železarne Ravne.
18.20 SREDNJEVEŠKA MATEMATIKA
Zdi se, ko da bi prihod krščanstva v Evropo za stoletja dolgo zavrl zagon razvoja matematike. Ker so cerkveni predpisi in dogme pogosto duhovno mrtvilo, so antično matematično tradicijo nadaljevali muslimanski misleci. Razvoj matematike je doživel razcvet po 6. stol. v okviru arabske kulture. Številke, ki jih uporabljamo danes, izvirajo iz takratnih arabskih znakov. Arabci pa so prevzeli tudi indijski znak za ničlo in tako omogočili uvajanje desetiškega številskega sistema. Nocojšnja oddaja iz nanizanke Čas in računanje bo govorila o arabskem vplivu na razvoj matematike v Evropi.
18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 M. Havran: ANDREJA, drama

noči pa je za nas nekaj čudežnega. In tamkaj živijo delovni in redoljubni ljudje. Drugi prispevek nas bo poučil, da so pred dolgi stoletji oblegovanci skušali utrjena mesta zažgati, ogenj pa je bil glavno orožje proti lesenim ladjam že v antiki. Danes se zgrozimo, ko slišimo, kakšne strahotne posledice pušča za sabo t.i. napalm.
17.25 POROČILA
17.30 CRNA DAMA
18.00 OBZORNİK
18.10 MALI SVET
18.45 ZDAJ ZAORI, PESEM O SVOBODI
Aprila 1944 so na Planini pri Semeču okrevajoči ranjenci in invalidi sestavili invalidski partizanski pevski zbor, ki je pel v enotah, na položajih, med ranjenci v bolnišnicah in na mitingih. Že med vojno je nastopil med našimi in

17.45 POTOVANJE V DEŽELO LUTK
18.05 OBZORNİK
18.15 NA SEDMI STEZI
18.50 TAKO V DUŠI LEP TRENU-TEK ZBEŽI
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: LINA BRAKE
Film z gornjim naslovom je prvenec zahodnonemškega režiserja in scenarista Bernharda Sinkla. Posnel ga je pred štirimi leti in zanj dobil številna priznanja. Gre za pripoved o starki Lini, ki se mora proti svoji volji preseliti v dom za ostarele. Starka se v novem okolju ne zna jde. Da bi jo razvedrili, ji sostanovalci predlagajo nekaj možnosti, kako naj se maščuje banki, ki se je polastila njene hiše. Bo Lina uspela? V osnovi je film

tedna. 11.00 Pogovor s poslušalci. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Zabavna radijska igra. 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturno (Dnevnik M. Baškircvev). 23.15 Plesna glasba za vas. 0.05 - 4.30 Nočni program. za vas. 0.05 - 4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 10. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ringaraja. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Vedre melodije. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. M. Jazbec: Uporaba herbicidov v kraških vinogradih). 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 Amaterski zbori pred mikrofonom. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Kulturna kronika. 18.05 Izročila tisočletij (Revolucionarne in uporniške ljudske pesmi). 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Bumika. 20.00 Kulturni globus. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturno (B. Gracer: Sončni studenec). 23.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 11. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih šol. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. D. Cizej: Gospodarnost vlaganj v kakovostne travne silaze in sena). 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.45 Svet tehnike. 18.05 Obiski naših solistov. 19.45 Minute z ansamblom Atija Sossa. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.15 Zvočne

Slovensko televizijsko dramo z gornjim naslovom je režirala M. Gogaiova po scenariju M. Havrana. Gre za pripoved o mladih, ki se znajdejo pred resnejšimi življenjskimi preizkušnjami in jih bolj ali manj uspešno premagujejo. Srečali se bomo z dejstvi, kot so zaljubljenost, nepredvidena nosečnost, pomanjkanje čuta odgovornosti in podobno. V glavnih vlogah nastopajo M. Vararyova, J. Kukura, I. Rapaičeva, O. Šalagova in drugi.
21.15 KULTURNE DIAGONALE
21.55 TV DNEVNIK
22.10 MOZAIK KRATKEGA FILMA: DŽAFRA

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Velika predstava na dnu morja - 18.00 Dositejeve basni - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.40 Zanimivosti narave - 18.45 Mladi za mlade - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Športna oddaja - 20.30 Izkušnje - 21.00 24 ur - 21.10 Celovečerni film

zavezniki ranjenci v Italiji, zbor je pel po Dalmaciji, na dan osvoboditve pa v Ljubljani. Nato je kakovostno rasel in prenašal revolucionarne tradicije s partizansko pesmijo na mladi rod.
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 MI MED SEBOJ
20.55 M. Dombrowska: NOČI IN DNEVI
21.45 IZ KONCERTNIH DVORAN
22.15 TV DNEVNIK

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV kole dar - 17.45 Test - 18.00 Poročila in proslava ob 30-letnici Novega Beograda - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Aktualna oddaja - 21.15 Znanost - 22.45 Zgodbe za lahko noč

komedija, ki domiselno prikazuje, kako si stari ljudje krajšajo dolge dneve s humorjem in zvijačami, ki niso zlonamerne. Igrajo: L. Carstens, F. Rasp, H. Buetticher, E. Schramm, B. Hoffman in drugi.
21.35 SODOBNIKI: JANEZ PIRNAT
Televiziji so v siparskem ateljeju v Istri obiskali kiparja Janeza Pirnata, ki pravi, da se je kot pravi kipar našel šele ob trdem istrskem kamnu.
22.05 TV DNEVNIK

17.15 TV dnevnik - 17.35 TV koledar - 17.45 Daljnogled - 18.15 Dokumentarni film - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Športna sredo - 22.30 TV dnevnik

SREDA, 12. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapijmo pesem. 9.40 Aktualni problemi marksizma. 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. J. Šile: Dopolnitev sortimenta koruze za zrnje in za kisalo). 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Spomini in pisma. 18.05 Utrinki iz svetovne zborovske glasbe. 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Privška. 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jazz. 23.05 Literarni nokturno (N. Miličević: Pesmi). 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe. 0.05 - 4.30 Nočni program.

CETRTEK, 13. IV.

8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Jugoslovanska zborovska glasba. 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti (mag. Z. Otrin: Prevzem posekanega lesa). 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Kaj radi poslušajo. 14.40 Mehurčki. 15.45 Jezikovni pogovori (prof. F. Novak). 18.05 Z opernih odrov. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer (Lirika O. Zupančiča, 4. del). 21.40 Lepe melodije. 22.20 Kratek recital pianistke Zdenke Novakove. 23.05 Literarni nokturno (J. Skalec: Žalostinka). 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov. 0.05 - 4.30 Nočni program

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 6. aprila - Celestina
Petek, 7. aprila - Radko
Sobota, 8. aprila - Albert
Nedelja, 9. aprila - Ljubo
Ponedeljek, 10. aprila - Feliks
Torek, 1. aprila - Filip
Sreda, 12. aprila - Julij
Četrtek, 13. aprila - Ida

LUNINE MENE
7. aprila ob 16. in 15 min.: mlaj

BREŠTANICA: 8. - 9. amer. akcijski film „Roller ball“.

BREŽICE: 7. - 8. amer. barvni film „Don je mrtev“, 9. - 10. amer. barvni film „Hudičev vrt“, 11. - 12. amer. barvni film „Bič“.

KRŠKO: 8. - 9. ital. film „Karibu s severa“, 12. 4. jug. film „Strah“.

MIRNA: 8. 4. „Božanska ženska“.

MOKRONOG: 8. - 9. amer. film „Skorpion“.

NOVO MESTO: 8. - 9. franc. barvna drama „Težki dnevi podzemlja“, 10. - 13. franc. barvna drama „Stanovalec“.

RIBNICA: 8. - 9. amer. barvni film „Taksist“.

TREBNJE: 8. - 9. kavbojski film „Prekleti obračun“.

dalje, Franc Novak, Radovlja 35, 68220 Šmarješke Toplice.
AVTO SPACEK prodam. Telefon (068) 85-505.

PRODAM čistokrvne mlade nemške ovčarje, Velikonja, Krka 22 a, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM del kuhinjske opreme. Smolenja vas 68 a (v bližini Novomontaže).

PRODAM sedežno garnituro. Slavko Gradišar, Šegova 1, ali telefon 23-222.

POCENI prodam menjalnik za škodo, zastavo 750 (letnik 70) in bas kitaro. Alojz Pečjak, Regerčeva 62.

PRODAM košnje seno in otave v Čučji mlaki. Oglasite se pri Mariji Divjak, Dol. Prekopa 23, Kostanjevica.

ODDAM košnje. Angela Jakše, Češča vas 9.

PRODAM Grundig 6200 in manjši televizor z radiom. Naslov v upravi lista (1209/78).

PRODAM skoraj nov gumi voz in večjo količino jabolčnika po ugodni ceni. Ivan Grivec, Lončarjev dol 17, Sevnica.

ZARADI selitve prodam nov štedilnik (4 plin, 2 elektrika) s plinsko pečico. Telefon 76-403.

PRODAM originalno Zetorjevo kosilnico, Tone Češnovar, Vel. Poljane 14, Skočjan.

PRODAM enofazni hidrofor. Muhačev 1 a, Novo mesto.

ROLETE vseh vrst in žaluzije prodajamo in montiramo. Naročila sprejema Tončka Janžekovič, Čvetličarna, Črnomelj, telefon: 76-582.

PRODAM skoraj novo diatonično harmoniko Be, Es, As (še garancija). Plačilo samo z gotovino. Naslov v upravi lista (1222/78).

NOVO prikolico (600 kg) prodam. Informacije na telefon (061) 50-237 po 16. uri.

UGODNO prodam kombinirano omaro. Naslov v upravi lista (1290/78).

PRODAM 3000 kg suhega sena. Oddam tudi košnje za leto 1978. Informacije pri Mariji Kočijaž, Foersterjeva 8 (pri Novoteksu).

UGODNO prodam skoraj nov globok otroški voziček po ugodni ceni. Naslov: Ljubica Cukut, Kristanova 8, Novo mesto.

PRODAM otroški športni voziček. Informacije na upravi lista.

PRODAM novejšo, dobro ohranjeno kuhinjo Marles s kombiniranim štedilnikom. Dana Hstar, V Brezov log 18, Bučna Vas.

PRODAM obračalnik Maraton za kosilnico BCS ali Figaro. Jože Rostohar, Gor. Pijavsko 8, 68270 Krško.

PRODAM košnje travnika (približno 2 ha) v bližini Senovega, ter hlevski gnoj. Alojz Mirt, Lokve 25, Breštanica.

NOV kasetofon znamke Philips 365 ugodno prodam. Telefon 85-107.

PRODAM sadike za žive meje, Pokorny, Drejčeto 11.

KUPIM

SPORTNO kolo (češko ali italijansko) na prestave, dobro ohranjeno, kupim. Telefon 22-834, polodne.

KUPIMO vseljivo hišo, po možnosti dvostanovanjsko, v Novem mestu, vseljivo čimprej. Gotovina takoj. Naslov v upravi lista.

POSEST

PRODAM vseljivo 4-sobno hišo z vrtom na Vinici pri Črnomlju. Ponudbe na naslov: Julija Podgorelec, Ljubljana, Kržičeva 4.

PRODAM enonadstropno hišo v centru Črnomlja, primerno za obrtnika, vseljivo čez 30 dni. Delavnica, klet, stanovanja. Niko Boljkovac, Trg kom. Staneta 4, 61000 Ljubljana.

SADOVNJAK (661 m2) v Beli krajini z lokacijsko dokumentacijo za vikend prodam. Informacije popoldne (061) 345-756.

NOVO enonadstropno hišo z lokalom v centru Krškega prodam takoj pod ugodnimi pogoji. Vseljivo v 2 do 3 letih. Stane Lavrinšek, Krško, telefon (068) 71-278.

PRODAM hišo v Sentrupertu na Dolenjskem. Informacije na telefon 51-594 Ljubljana.

PRODAM parcelo na Ratežu št. 40. Jože Nosan, p. Brusnice.

PRODAM hišo, zgrajeno do tretje faze. Ponudbe pod „TRI KILOMETRE OD ŠMARJEŠKIH TOPLIC“.

HISO na lepi lokaciji v Črnomlju v tretji-četrti fazi, prodam. Ponudbe pod „UGODNO“.

VINOGRAD v bližini Črnomlja na lepi sončni legi ugodno prodam. Primerno za gradnjo vikenda. Klobučar, Okiškega 3, Ljubljana ali telefon (061) 44-456.

PRODAM enostanovanjsko, takoj vseljivo hišo z vrtom, kletmi, vodo in elektriko. Gotovina po osebnem dogovoru. Ogled v soboto in nedeljo popoldne. Angela Taškar, Breštanica 71.

MED VASJO Dol - Sodevci nad reko Kolpo prodam dvema prijateljskoma zazidljivo parcelo. Cena po ogledu. Ponudbe pošljite pod šifro „BAJNO LEPO“.

PRODAM hišo z vrtom v Novem mestu. Volčičeva 14.

UGODNO prodam nov vinograd z zidnico. Ugodna lega, elektrika in voda, blizu Vel. Tma. Ivan Unetič, Gorica 19, Leskovec pri Krškem ali telefon 71-989.

PRODAM gospodarsko poslopje in kozolec na dvoje oken, malo rabljen. France Flajs, Gorenjska c. 33, 61310 Ribnica na Dol.

PRODAM gradbeno parcelo v Brežicah, komunalno urejeno. Grakič, Kettejeva 12, telefon (068) 72-765 Brežice.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠČEM osebo (lahko je tudi upokojenec), ki bi bila pripravljena sprejemati naročila za steklarska dela v Mokronogu in okolici. Ostalo po dogovoru. Steklarsko Milan Vodopivec, Smolenja vas 72, 68000 Novo mesto.

KUHARICO, kvalificirano ali polkvalificirano, išče gostilna „TULIPAN“, Marija Azman, Lesce.

STANOVANJA

MAMICA s sedemletnim otrokom nujno potrebuje opremljeno sobo s kopalnico. Naslov v upravi lista (1199/78).

ODDAM opremljeno sobo mirnemu fantu. Naslov v upravi lista (1204/78).

MLAD ZAKONSKI PAR (oba inženirja) išče sobo in kuhinjo. Naslov v upravi lista ali po telefonu 22-331. int. 284 (Krka)-1260/78.

Motorna vozila

PRODAM SEAT 124 (fiat), zelo dobro ohranjen. Ogled možen v četrtek in petek od 15. do 17. ure. Romih, Ragovska 10, Novo mesto.

PRODAM škodo, letnik 1970. Vuletič, Foersterjeva 1, Novo mesto.

UGODNO prodam posamezne dele karamboliranega avtomobila Ami 6. Ogled vsak dan popoldne pri Željku Novakoviču, Regerčeva 27 a, Novo mesto.

PRODAM malo rabljen traktor TV 18. Stane Kirn, Zagrad 29, Skočjan.

PRODAM ali zamenjam zastavo 101 za 750. Ogled vsako popoldne od 14. ure dalje. Jože Blatnik, Na tratah 10, Zabja vas, Novo mesto.

PRODAM po delih 125 PZ, letnik 1974. Martin Senica, Staneta Rozmana 22, Črnomelj.

PRODAM NSU 1200 po ugodni ceni. Ogled možen po 15. uri. Jože Završek, Dol. Prekopa 33, Kostanjevica.

PRODAM fiat 126 P, letnik 76, delno na kredit. Naslov v upravi lista (1219/78).

UGODNO prodam motorno kolo Tomos 15 SL. Rabič, Majde Silc, 22, Novo mesto.

PRODAM R 4, letnik 1949, lahko tudi po delih. Potok 27, Straža.

PRODAM traktor Porše 22 KS s koso in hidravliko. Pintarič, Arnovo selo, Arlič pri Brežicah.

PRODAM dobro ohranjen avto Audi 100 LS. Informacije po telefonu Novo mesto, dopoldne 21-870, popoldne 21-603.

PRODAM FIAT 850, letnik 1971. Janez Nemanič, Križevska vas, Metlika.

PRODAM 126 P. Informacije po telefonu 22-650 po 14. uri.

FIAT 124, dobro ohranjen (prvi lastnik), registriran do marca 79, prevoženih 58.000, letnik 70-71, prodam. Črmošnjice 4 a, Stopiče.

PRODAM R 16, lepo ohranjen in obnovljen. Cena zelo ugodna. Naslov v upravi lista (1238/78).

PRODAM FIAT 125 PZ, letnik 1971. Ogled možen vsak dan na Jerebovi 3.

OSEBNI avto Ford Cortina, letnik 1966, prodam po zelo ugodni ceni. Ogled v nedeljo od 8. do 11. ure. I. Hribar, Prešernov trg 7, Novo mesto.

PO UGODNI ceni prodam dobro ohranjen R-10. Naslov v upravi lista ali po telefonu 22-696 popoldan (1249/78).

PRODAM traktor Zetor (45 KS) v zelo dobrem stanju. Ogled vsak dan popoldne. Janez Mišica, Čudno selo 1, Črnomelj.

UGODNO prodam fiat 750, letnik 1969, v dobrem stanju, registriran

RAZNO

VZAMEM v najem obrtniško delavnico v Krškem, Brežicah ali okolici. Ponudbe pošljite pod „TIHA OBRT“.

POROČNI PRSTANI! - Če želite osrečiti in razveseliti svoje dekle, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan! Dobite ga pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg Univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

Vsem zdravnikom, sestram in strežnemu osebju novomeške bolnišnice in šentjernejskega zdravstvenega doma se lepo zahvaljuje za vso pomoč, skrb in nego hvaležna pacientka J. Golobova, Vrbovce 14, Šentjernej.

LJUBEMU sinu ROMANU GOLOBU, Vrbovce 14, Šentjernej, ki služi vojaški rok v Sarajevu, za 20. rojstni dan vse najlepše in da bi se čimprej vrnil domov, iz srca želim njegova ljuba mami in ati. TONETU PUNGERČARJU iz Volčkov vasi za 24. pomlad in njegovi sestri JOŽICI iz Gruče za 18. pomlad, želijo pri delu in učenju mnogo uspeha, ata, mama ter bratje Stanko z družino, Lojze, Jože in sestra Milena z družino. Lojzetu, ki služi vojaški rok v Varaždinu pa vse dobro.

MARTIN KASTELIC, Zabja vas 39, prepovedujem pašo kokoši po mojem vinogradu in sadovnjaku

na Potov vrhu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

OPOZARJAM vsakogar, ki bi delal kakršnokoli škodo v mojem vinogradu pod Zdinjo vasio, da ga bom sodnijsko preganjala. Martin Cesar, Vel. Bučna vas 18, Novo mesto.

AVGUST in FRANČIŠKA AVBELJ, Žužemberk 85, prepovedujeta pašo kokoši in delanje kakršnekoli škode po najini njivi, par. št. 549. Če sosedje ne bodo tega upoštevali, jih bomo sodno preganjala. Preklic velja za zmeraj.

ALOJZ LIPAR, Dol. Kronovo 28, Šmarješke Toplice, opozarjam ANTONIJO NOVAK, Dol. Kronovo, Šmarješke Toplice, naj ne prodaja premičnine in nepremičnine, last pokojnega Janeza Liparja, dokler ne bo končan zapuščinski postopek. Hkrati tu opozarjam kupce pred nakupom. Če tega ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjali.

ANA BUTALA, Sela 7, Dragatuš, prepovedujem hojo kokoši in delanje kakršnekoli škode po mojem vrtu in njivah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ANA SEMENIČ, Mirna 105, prepovedujem pašo kokoši in prašičev po moji zemlji. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ALOJZ MENCIN, Raztez št. 28, Breštanica, opozarjam, da nisem plaščnik dolgov, ki bi jih naredila moja žena Marija.

JOZE GACNIK, Potov vrh 53, Novo mesto, prepovedujem pašo kokoši po mojem vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

JOŽEFA POGLAVC, Dol. Straža 30, prepovedujem pašo kokoši po mojem travniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi ljubljenega moža, očca, sina in brata

MILANA GUTMANA

Šegova 20, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo kolektivu tovarne oblačil Labod Novo mesto za nesebično in vstransko pomoč med njegovo dolgotrajno boleznijo, kakor tudi za vso pomoč, ki so nam jo nudili v tem težkem trenutku. Hvala tovarišema Petanu in Mrazu za poslovilne besede, zdravnikom nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice, ki so se trudili, da bi ga nam ohranili pri življenju. Posebna zahvala njegovim prijateljem pevcem za občuteno zapete žalostinke, godbenikom in patru frančiškancu za opravljeni obred. Iskrena hvala tovariš zdravil Krka TOZD Kozmetika za cvetje in ostalo pomoč, stanovalcem bloka Šegova 20, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremenili na njegovi zadnji poti in nam ustno ali pisмено izrekli sožalje.

Žena Marica s hčerkami, oče in drugo sorodstvo

ZAHVALA

24. marca nas je v 83. letu starosti za vedno zapustila naša draga sestra in teta

JOŽEFA UDOVČ

iz Vrha pri Sentrupertu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in sosedom za njihovo nesebično pomoč in podarjeno cvetje. Posebna hvala pevske-mu društvu ter župniku za opravljeni obred in poslovilne besede. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili na domu in jo spremenili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sestra Fani in bratje Lojze, Vinko in Tone z družinami

ZAHVALA

V ljubljani domači zemlji počiva naš dobri ata

STANKO KIRN

iz Kronovega pri Šmarjeških Toplicah

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu darovali cvetje, ga spremenili na zadnji poti in nam v teh težkih dneh nesebično stali ob strani in nam izrekli sožalje. Prisrčna hvala zdravnikom in osebju kirurškega oddelka splošne bolnice v Novem mestu za neumorno in vztrajno pomoč ter lajšanje trpljenja. Posebna zahvala delovnim skupnostim in sodelavcem Kremena za darovane vence in velikodušno pomoč, kakor tudi hotelu Šmarješke Toplice, Varnosti in organizaciji ZB Bela cerkev. Toplo se zahvaljujemo GD Bela cerkev za organizacijo pogreba ter vsem ostalim društvom za množično udeležitev na pogrebu, župniku Brečtu za opravljeni obred, tovarišu Gregorčiču in ing. Moretiju za poslovilne besede ter pevcem iz Bele cerkve. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znanecem za darovano cvetje, iskreno sočustvovanje in pomoč.

V žalosti tihe bolečine:
žena, sin in hčerka ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moža, očeta, starega očeta, sina, brata in strica

IVANA NOSETA

iz Rumanje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znanecem, ki so ga v težkih dnevih boleznij obiskovali in nam v urah slovesa nesebično pomagali. Lepa hvala vsem darovalcem cvetja, posebno OOS delovnih kolektivov, gasilcem za spremstvo, mladinskemu aktivu Rumanja vas, govornikom tov. Drobnič, ing. Tavčarju in Zupančiču za ganljive poslovilne besede. Posebna zahvala velja tudi dr. Trobišu in osebju pljučnega oddelka dr. Zoriču, med. sestri Emi, duhovščini za opravljeni obred, godbi Novolesa, pevskega zboru Gorjanci in sodelavcem kolektiva Novolesa TVP. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti.

Žalujoci: žena Angela, otroci: Jani in Angelca z družinama, Marjan in Milan, mati Marija, bratje in sestre: Stanko, Jože, Kristina, Almir in Anica z družinami ter drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Bojan Budja, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Princ, Drago Rustja, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge: Peter Simič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 198 dinarjev, polletna naročnina 99 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 400 din ali 25 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 125 din, 1 cm na določeni strani 155 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din. - Vsak mali oglas do 10 besed 45 din, vsaka nadaljnja beseda 4 din. - Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 9 od 15. 10. 1977 - Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon: (068) 23-606 - Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611. Nena-ročeni rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelomi: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

OSMRNICA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj je prenehalo biti srce mojemu prijatelju

FRANCU BRINSKELLEU

iz Brezovice pri Semiču staremu 49 let

Pokopali smo ga 25. decembra na pokopališču v Črmošnjicah na Kočevskem.

Žalujoci: teta Mina in prijatelji

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi nadvse skrbnega nenadomestljivega moža in ata

FRANCA ŽLINDRA

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam pomagali in se v velikem številu poslovali od njega, darovali cvetje in ga spremljali na zadnji poti, izrazili sožalje ali kakorkoli drugače počastili njegov spomin. Posebej se zahvaljujemo dr. Cirilu Kumlju za zdravniško pomoč, duhovniku za opravljeni obred, gasilskemu društvu Vinice - Zapotok za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Neutolajljivi: družina Žlindra

Vinice pri Sodražici, dne 5. marca 1978

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE RADOVAN

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem za nesebično pomoč. Posebna hvala dr. Baburiču za lajšanje trpljenja. Hvala župniku za lepo opravljeni obred. Najlepša hvala sodelavcem Iskre Šentjernej, sodelavcem Ljudske pravice in sodelavcem Državne založbe Slovenije. Hvala vsem, ki ste se od pokojne mame poslovali na domu in jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sin Lado, Franci z družino, hčerki Mimi in Fani z družino ter ostalo sorodstvo.

Šentjernej, Ljubljana, Koprivnik pri Kostanjevici.

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je 31. marca za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in teta

ANA PLESKOVIC

z Dol. Kamenc

Najtopleje se zahvaljujemo dobrih vaščanom za vsestransko pomoč v težkih trenutkih in zdravnikom za lajšanje bolečin. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali v času njene bolezni, jo spremlili na zadnji poti, ji darovali cvetje in vence, nam izrekli sožalje. Lepa hvala ZB Bučna vas, tovarni „Novotek“ - apretura, trgovskemu podjetju Dolenjka za podarjene vence. Hvala župniku za spremstvo, govor in lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: sin in hčerka z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, stric

JOŽE HRIBAR

iz Dol. Težke vode 22

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom ter znancem za izrečeno sožalje, za cvetje in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Koračinovim, Kastelčevim in delovnim organizacijam tovarni zdravil Krka ter Avtu Kočevje za podarjene vence. Najlepša zahvala pevskega zboru iz Stopič, godbenikom ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Še enkrat izrekamo prisrčno hvalo vsem, Tebi ljubi ata, naj bo mili dom, kjer boš večno počival.

Žalujoci: žena Ivana s sinom Vilkom, sinova Franci in Jože z družinama, hčerka Ivica z družino ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

5. aprila je minilo žalostno leto dni, odkar nas je zapustil naš dragi, dobri in nepozabni mož, oče, stari oče, brat in stric

VIKTOR ČRNIČ

iz Bednja v Beli krajini

Pomladno sonce je zopet vstalo, a ti ne čutiš več njegovih toplih žarkov, hladni grob zdaj tebe krije, v naš dom nič več tako toplo ne sije. Nikoli te ne bomo pozabili, ker preveč smo te ljubili. Zahvaljujemo se vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov pre-rani grob.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

Po dolgi in hudi bolezni nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

ALOJZ HOČEVNAR

iz Šmarjete 36

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vence. Lepa hvala tudi ZB Šmarjeta za podarjeni venec. Hvala tudi župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat prav lepa hvala.

Žalujoci: žena Lojzka, hčerki Zvonka in Slavka z družinama, sin Tone in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše drage sestre, tete, svakinje in nečakinje

ANICE STARC

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje. Hvala sosedom in vaščanom za pomoč, tovarni zdravil Krka za pomoč in številno udeležbo, sošerju Sapovega avtobusa tov. Stanetu Travniku in ostalim, ki so ji nudili pomoč. Hvala župniku za opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste imeli našo Anico radi.

Žalujoci: družina Starc in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 42. letu starosti nas je 18. marca nepričakovano mnogo mnogo prezgodaj zapustil naš ljubi mož in očka

MARTIN PAVLIN

iz Vrtače pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom, vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter denarno pomagali in nam izrekli sožalje. Posebna hvala župniku za tako lepo opravljeni obred in vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Angelca, otroci: Anica, Rezka, Martinca, Franci in Joži, sestre, brat in drugo sorodstvo

Ob stoletnici Zofke Kvedrove

22. aprila bo minilo sto let, odkar se je v Ljubljani rodila pisateljica Zofka Kvedrova. Precej mladostnih let je preživela v Loškem potoku (v Retjah), kjer je spoznala gorje, ki ga lahko povzroči pijanec (oče). Pri osemnajstih letih je utekla surovim družinskim razmeram. Službovala je v neki ljubljanski advokatski pisarni, nato pri časopisih v Trstu, popotovala po svetu, se poročila (z V. Jelovškom) in delovala kot poklicna pisateljica in novinarka. Urejala je „Domačega prijatelja“, od 1906 bivala v Zagrebu, kjer se je pred prvo svetovno vojno drugič poročila (z J. Demetrovičem), 1917 začela izdajati „Ženski svet“ (kasneje „Jugoslovanska žena“) ter se z literarnimi deli, publicističnim in novinarskim delovanjem zavzemala za ženske pravice. Umrla je 1926.

Literarno delo Zofke Kvedrove je domala v celoti prežeto z zahtevami po ženski enakopravnosti. Črtice, povesti, novele, romani ali drame so ji služile za prikazovanje značilnih potez življenja proletark, izobraženke pa meščank in kmetice, ki, željno ljubezni, ostajajo same, revne, zapostavljene sredi neprijaznih družbenih sredin, v zakonu pa so skupaj z otroki prepuščene poniževanju in trpljenju, za kar je kriva moška nadutost. V številna dela je Kvedrova vpletla lastno življenjsko usodo. „Misterij žene“, „Odseli“, „Iz naših krajev“, „Iskre“, „Njeno življenje“, „Amerikanci“ - in še bi lahko naštevali. To so naslovi knjig, s katerimi se je Kvedrova za vedno zapisala v zgodovino slovenske književnosti. V počastitev njene stoletnice bomo v nadaljevanjih objavili povest „Na kmetih“.

zofka kveder NA KMETIH

1

V nedeljo popoldne je bilo. Pri Dobniku, vaškem krčmarju, je sedelo lepo število pivcev in debelušna Dobnikovka je imela dokaj opravila. Ta je hotel imeti vina, oni klobas, drugi pa so kričali zdaj za žveplenke, zdaj za čašico slivovke.

Marica, mlada brhka domača hči, je sicer tudi pomagala materi in oče Dobnik se je

oprezno vrtel med mizami, a kaj, gospodinjci treba paziti na vse. Zdaj si je njen flegmatični soprog tam v kotu tlačil pipo, zdaj se je Marica smejala pri onemle navianem sosedovem sinu, dekla v kuhinji se je šalila s hlapcem, namesto da bi pazila na kuho - tako da je bilo treba Dobnikovi materi imeti povsod oči in ušesa.

Pa je bila res imenitna gostilna pri Dobniku. Tako dobre pijače in tako okusne jedi ni bilo dobiti nikjer drugje in ni čuda, če je Dobnik precej ponosno nosil glavo. I kaj se hoče, lahko je takim ki jim ne manjka cvenka, prazna vreča ne stoji pokonci.

Tam v kotu okoli štiriogate belo osnažene javorove mize se je zbrala družba starejših kmetov. Počasi so padale besede, a vsaka je bila tehtna.

Ze marsikako so zmodrovali o letini in o živini, o slabih časih in vremenu, ko se je pridrenjal do mize Pavlovec, slok, postaven kmet temnega obraza, v že oguljeni nedeljski suknji. Nekako osorno je odrinil starega Šimna, ki je sedel široko na k lopi in opira komolce ob mizo, ter molče zleknil svojo dolgo postavbo v dve gubi.

„Slivovke, eno osmino!“ je zakričal z raskavim glasom in jezno zarežal nad Dobnikom, ki ga je nekako neverjetno motril s svojimi malimi, zalitimi očmi.

„No, prekleto, kaj pa zijaš vame, kakor da me nisi videl še živ dan, za eno osmino sem ti menda še dober!“

„I no, i no!“ je pogovarjal krčmar ter odhitel po slivovko, zraven pa ugibal, kje neki bi se ga bil Pavlovec navlekel že tako zgodaj.

„To presneto oštrirče debelo, kako me gleda, kakor bi se bal za tisto svojo žldro,“ je godrnjal Pavlovec medtem in nejevoljno popravljal klobuk na glavi.

„Šmenta, kaj te je pa prevzelo, da si tako prebito sisten?“ se je oglašil njegov sosed Šimen počasno ter oprezno nesel kozarec vina k ustom.

„Siten! E oče, kaj vam zato, kakšen sem! Saj vam nisem nič dolžan, da bi se še vi ujedali nad menoj.“

„Kedo se ujeda, kdo? Ti sam se ujedaš najbolj! Tu prihaja semkaj k naši mizi pa robanti in rentaci, ne da bi vedel, zakaj in kako!“

„Hudika ne vedi!“

„Kaj pa ti je prav za prav, da gledaš ko sam rogati?“ so začeli povpraševati še drugi.

„Gledam! Saj lahko. Klel bi, da bi se iskre kresale!“ je rojil Pavlovec še vedno, vzel oštrirjo, ki je prinesel slivovko, osmino iz rok in v hipu izpil skoraj polovico.

„Malo prehitro si začel,“ ga je piknil Grabiša, kmet srednjih let in ne baš prijatelj Pavlovčev.

Nikoli z glavo v pesku

„Pravi novinar mora iti v življenje z vsemi štirimi. Z enakim veseljem se mora lotiti svetlih in temnih strani. Novinarja, ki piše samo hvalešne sestavke, bralci ali poslušalci ne cenijo. Podoben je noju, ki skriva glavo v pesek. Zanje posmeh celotistih, ki jih hvali“, pravi Miloš Jakopac, upokojeni novinar Dolenjskega lista, vedno nasmejan mož s pipo, ki se je pred dnevi pozdravil z Abrahamom.

„Nasmejan sem menda res vedno“, poškilil izza očal sogovornik, „ljudje radi gledajo smejoča se obličja. To je veliko bolj preprosto kot pogledati v srce“.

Miloš Jakopac je po rodu Štajerec s Sladkega vrha, med vojno ga je pot zanesla na Dolenjsko za očetom, ki je bil honorarni učitelj na Otočcu. Očeta so leta 1943 ubili domobranci, 14-letni Miloš se je prijavil v NOV, vendar so ga zavrnili, češ da je prešibak. Nadaljeval je z delom za OF, pred koncem vojne je oblekel partizansko uniformo. Dva dni pred dnevom zmage je bilo Miloš v bojih za osvoboditev Ljubljane hudo ranjen. Je 80-odstotni vojaški vojni invalid.

„Po vojni,“ hudomušno pripoveduje Jakopac, „sem bil po raznih službah. Pri podjetju za promet z lesom sem imel najvišjo izobrazbo in najnižjo plačo. Neuradno je veljalo, da se študiranih boji. Jaz pa sem nekaj hodil celo po gozdarski fakulteti. Potem so mi dodelili popisovanje lokalne industrije in obrti v Mirnopedski dolini. To je bila najlepša pomlad mojega življenja. V Trebnjem sem imel opraviti tudi z likvidacijo Žitofofonda. Likvidiral sem ga v enem mesecu in si s tem nakopal silno jezo drugih likvidatorjev, ki so bili enotnega mnenja, da se taka zadeva lahko opravi kvečjemu v enem letu. Ta služba je bila zelo udobna. Nekaj malega sem bil zaposlen tudi pri trgovskem podjetju Rog. Za slovo sem dobil nakazilo za obleko in plačal delo pri krojaču. Menda so me imeli kar radi, kljub nesrečno dolgemu jeziku.“

Leta 1958 je povabil Miloša Jakopca k sodelovanju (prav zaradi ostrega jezika) Tone Gošnik, dolgoletni

urednik Dolenjskega lista. Tretji član uredništva je bil Peter Romanič, uradovali in pisali so v poslopju, kjer je danes novomeški Rdeči križ, na eni mizi. Milošev prvi zares večji novinarski prispevek je bilo 7,5 tipkane strani dolgo poročilo s seje okrajnega ljudskega odbora. Da je predolgo, se je strinjal celo urednik.

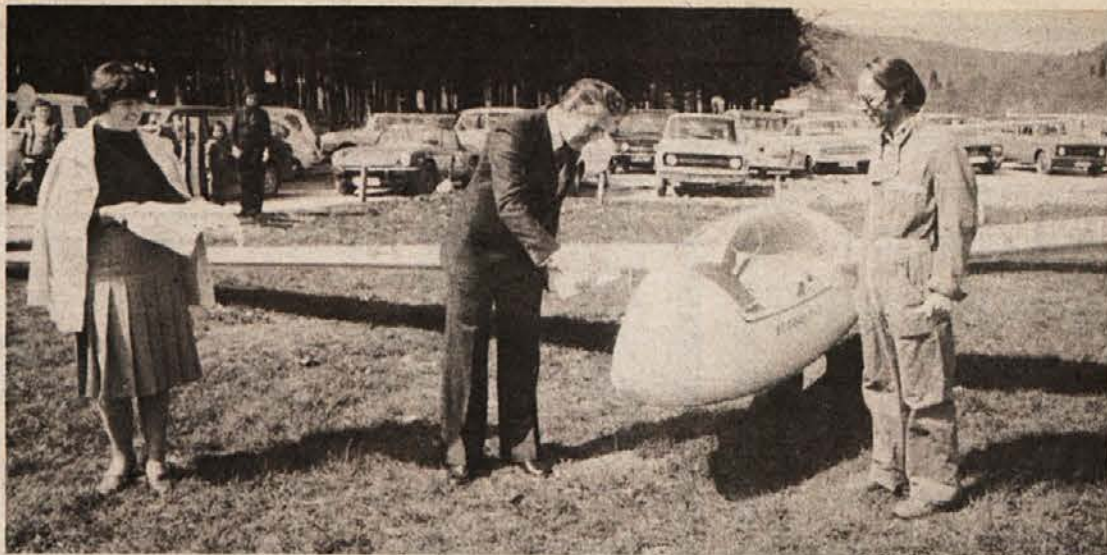
Takrat je bilo veliko reči še službenih. Miloš Jakopac, po stazu in tudi sicer najmlajši novinar, se je prevažal naokoli s kolesom (diamant!), Peter Romanič je brenčal za novicami na pravem pravcatem mopedu, glavni šef pa je tlačil pod sabo še celo nekaj več kubičkov. „Nikoli ne bom pozabil“, se spominja Miloš, „zgodovinskega trenutka, ko je Romanič odšel v drugo službo, jaz pa (nič kriv in nič dolžan) sem avtomatsko napredoval do mopeda. Nasveti za vožnjo so bili tako strokovni, da sem se potokel že prvi dan“.

Pa tudi sicer je bilo tisto obdobje navdušujoče. Uredništvo se je medtem razširilo. Največja želja Dolenjskega lista je bila, da bi si lahko kupili bliskavico. V začetku je lahko z njo fotografiral samo šef. Stiska s prostori pa je bila tolikšna, da sva Jože Primc (še danes je novinar DL) uradno lahko pisala članke samo v kavarni Metropol. Nekaj dinarjev sva dobila tudi za kavo.

No, članki so kljub težavam bili in izšli. Jakopac je rad stopil na žulj. Doma se je ponoči sprehajal kot lev po kletki. Objaviti ali ne objaviti? Veš, da jih boš dobil po grbi. Žena moleduje, opozarja, da imaš majhne otroke, sprašuje, zakaj nisi kot ostali. Ti vse to veš, veš, da jih boš dobil po nosu in vendar napišeš, ker veš, da je treba objaviti.

„Bralec je pravičen sodnik“, pravi Miloš Jakopac. „Prav nič ga ne briga, kaj bo o tebi (novinarju) mislil predsednik okraja ali direktor še nerojenega pletilstva, ki vsa službena pota opravlja z letali. Bralec noče biti noj z glavo v pesku. Že dolgo sem iz novinarstva, pa vedo povedati, da je tudi danes tako.“

MARJAN BAUER

ZGOČI KRST – Predsednik DLC Avgust Avbar pri krstu „cirrus“ ni varčeval s slivovko. Nekaj akrobacij s tem letalom je gostom in ljubiteljem pokazal Jože Golob, dovčerajšnji zaslužni upravnik DLC, današnji poklicni učitelj letenja v zagrebški letalski šoli in dosmrtni podporni član prečnega travnika. (Foto: J. Pavlin)

Široko razpeta dolenjska krila

Člani Dolenjskega letalskega centra naenkrat krstili tri nova, visokosposobna jadralna letala – Bo dolenjsko motorno zračno ladjeve ujelo korak z jadralnim?

V soboto je predsednik Dolenjskega letalskega centra Avgust Avbar na letališču v Prečni pri Novem mestu slovesno in z zares pravo slivovko krstil tri nova jadralna letala. Krščeni lepote si imenujejo „Cirrus“, „Pilatus“ in „Jantar“.

Leteči jadralni park DLC, ki združuje 500 aktivnih in skoraj prav toliko podpornih članov, se je tako povečal na devet „plemenitih konj“ v hlevu. Dolenjski letalci zdaj premorejo jadralna letala za začetnike, srednje šolo in tudi tiste pilote, ki menijo, da je treba prekrizati krila na slovenski in zvezni ravni.

Nekaj takih je med dolenjskimi letalci tudi že bilo. Z minuto molka so člani DLC in številni gostje počastili spomin na Cvetko, Bojana in Jaka, lani preminule člane, ki so utrjali z dolenjskega, slovenskega, jugoslovanskega in svetovnega neba prenekatero loroviko.

Zdi se, da pomeni sobotna priložnostna slovesnost nov zalet rasti Dolenjskega letalskega centra. Popolnoma jasno in glasno je bilo namreč povedano (tako mimogrede govore tudi rezultati), da DLC pre-

maša vlogo odrinjenega pastorka med letalskimi klubi. Danes ima Dolenjski letalski center najsodobnejša jadralna letala. Vendar tudi letalski krogi niso imuni za zavist. V začetku se je govorilo, kako bodo Novomeščani (Dolenjci) brez Jake, Cvetke in Bojana odrinjeni, kako se ne bodo znašli. V Bihacu so lani dosegli diamantne višine trije člani DLC. Dva sta bila naravnost roso mlada. Ko so preostali leteči Slovenci zvedeli, da sta bila na višini več kot 5000 metrov v jadralnem letalu tudi neki Izток Pekolj in Srečko Kotnik, so preprosto rekli, da je Bihac že od nekdaj znan po idealnih pogojih. Menda se jih je treba samo spomniti. Spomnili pa so se pobratene Bihaca ravno Novomeščani.

Slabše gre članom Dolenjskega letalskega centra na področju motornih letal. Pa ne, da ne bi imeli

pilotov. Devet jadralnih letal je treba potegniti v zrak; to lahko naredi samo motorna letala. Teh pa ni. Stari PO-2 je za v tehniški muzej, „Citabria“ je deklica za vse, „Kurir“ pa že po imenu pove, za kaj je namenjen. Je pri Dolenjskem letalskem centru mogoč nakup sodobnih motornih letal?

Za letalca je vprašanje odveč. Denar namreč je, hudo zapleten je samo uvoz motornih letal. Le-tega očitno uravnava ljudje brez letalske domišljije: dovolili so nakup krasnih in visoko sposobnih jadralnih letal, niso pa povedali, katero motorno letalo jadralnim letalom tudi uradno lahko da tistih nekaj sto metrov višine, ki ji je ime svoboda.

M. B.

V vrhu evropskih raketarjev

Sevničani na Čehoslovaškem letos četrti

Sredi minulega tedna se je vrnila iz Čehoslovaške ekipa sevniških raketarjev, ki je tam branila barve naše države na evropskem prvenstvu.

V ekipni oceni sicer niso ponovili lanskega uspeha, ko so prinesli domov prehodni pokal. Tokrat je bila konkurenca znatno močnejša, predvsem pa so njihovi vrstniki iz vzhodnih držav premogli močnejše motorje, kot so jih sevniški amaterji dobili na zahodu. V konkurenci je tokrat nastopilo 12 klubov. V tekmovalju raket tipa strimer so bili drugi, z raketoplani pa šesti. Za seboj so v skupni uvrstitvi vseeno

pustili dobre Poljake; zmaga je padla domačinom, drugi so bili Egari, tretji pa Madžari.

Vodja sevniške ekipe je bil R. Dolenšek. V ekipi so bili še: Stojil Krnc, Janez Mandelj in Jože Golšek. Za pomoč in razumevanje hvala kolektivu tozda radeške Pirmice. Gostitelji v Budmericah. Sevničanom ostali v dobrem spominu. Obiljubili so jim tudi pomoči dobavi boljših motorjev za modelne rakete. Tako oboroženi tudi letenimajo strahu pred novim državnim prvenstvom.

A. Z.

Izgubljeni „Petrof“ čaka

Novo mesto je dobilo svoj prvi koncertni klavir

Novo mesto (menda) od Hladnikovih časov ni premoglo (niti družbenega niti zasebnega) neoporečnega koncertnega klavirja. Dolgo vrsto let so v Domu kulture in tudi v Dolenjski galeriji uporabljali selilni klavir, ki ga je največkrat posodila Glasbena šola Marjana Kozine. Prevoz takega glasbila nikakor ni preprosta in neodgovorna zadeva, saj je klavir ne le težak in za transport dokaj nepraktičen, ampak tudi hitro razglajljiv. Zato so se prireditelji čisto raje odrekli točki s klavirjem, kakor da bi tvegali.

Akcija za pravi koncertni klavir, na katerem bi lahko tudi taka virtuozinja, kot je Dubrava Tomšič, do popolnosti izvajala Beethovna, se je v Novem mestu začela že pred leti. Na uspeh je bilo treba dolgo čakati, ker so bili nakupovalci ali v zadregi zaradi majhne izbire ali pa „prekratki“ za nekaj starih milijonov. Lansko jesen se jim je sreča naposled le nasmehnila in klavir znamke Petrof na odru Doma kulture že nekaj tednov potrpežljivo čaka na „aklimatizacijo“, svojo „hiško“ in uglastelja.

Preden so ta klavir pripeljali v Novo mesto, je doživel majhno avanturo: Potovanje proti Novemu mestu je začel v Beogradu, nato pa je za njim izginila vsaka sled. V nemajhnih zadregi se je znašel dobavitelj Centromerku iz Ljubljane, še

v večji pa novomeški kupci. Po skoraj dvomesečnem iskanju so dragoceno pošiljko le našli, jo s tovornjakom pripeljali v Novo mesto in iztovorili.

I. Z.

Hči do smrti pretepla očeta

Omerzelova prizadejala očetu poškodbe, zaradi katerih je čez dva dni umrl – Sodišče je obsodilo na 2 leti in 10 mesecev zapore

Počasi, kajti drugače ni šlo, a vztrajno so stvari prihajale na dan. Vse do petka, ko je senat novomeškega okrajnega sodišča, ki mu je predsedovala Zlata Šavelj, dal prav govoricam, ki so se leto in pol širile po Brestanici in okolici: da je 51-letna Magdalena Omerzel junija predlani hudo pretepla svojega 74-letnega očeta, da je dva dni zatem prav zaradi dobljenih poškodb umrl.

Vse pa bi se lahko končalo bistveno drugače, če tamkajšnji zdravnik ob pregledu mrliča ne bi postal pozoren do nekaterih modric in oteklin in zato zahteval tudi sanitarno obdukcijo, ki je dala presenetljive rezultate: pokojnik je imel počeno lobanjo, polomljenih osem reber, zraven tega pa še kup drugih poškodb. Preiskovalni sodnik, ki je seveda takoj pričel z delom, je imel od ostalih občanov kaj slišati. Podobno kot njemu so priče na obravnavi zatrjevale, da se je Peter Slivšek (Magdalenin oče) večkrat pritoževal, kako da nima kaj jesti, da ga hčerka sili k delu, čeprav sam tega ne zmore več, da je bil za zajtrk včasih tudi tepen in podobno. Zadnja dva dni pred smrtjo pa je tarna, da ga boli glava. Priča Jože Omerzel je tudi povedal, da je bil dan pred

Slivškovo smrtjo pri njem in videl, da nekaj ni v redu. Zato je Magdalena prisil za topolmer in tudi, naj očeta odpelje k zdravniku, pa ta o tem ni hotela ničesar slišati. Spet druga priča pove, da je večkrat videl, kako je Omerzelova pretepla očeta, in da mu je slednji povedal, da je bil zaradi hčerke že enkrat v bolnišnici.

Obtoženka je na obravnavi vse to vztrajno zanikala, nemalokrat pa tudi spremenila svojo zgodbo od tiste, ki jo je povedala preiskovalnemu sodniku. Prisegla je, da očeta ni ničesar storila in da je ta verjetno umrl od poškodb, ki naj bi jih dobil pri padcu po stopnicah. Ona pa da mu je ves čas pomagala in lajšala bolečine. Takšni zgodbi seveda ni bilo mogoče verjeti ne samo zaradi več kot prepričljivih izpovedi prič, marveč tudi zaradi sodnega izvedenca, ki je zatrdil, da so bile vse poškodbe smrtno nevarne in ne bi mogle nastati pri padcu po samo treh stopnicah, obtoženka pa se je tudi branila obdukcije očeta.

Senat se je tako, potem ko je bilo prebrano tudi mnenje psihiatra o stanju obtoženke, v katerem stoji, da je nekritičen alkoholik (Omerzelova je to vztrajno zanikala), da pa je bila v času, ko je storila dejanje, prištevana, odločil za kazen dveh let in desetih mesecev zapore. Sodba še ni pravomočna. Res krut je bil način, s katerim se je Omerzelova

znebila svojega očeta, vendar je sodišče pri izreku kazni upoštevalo njeno dosedanje nezakaznanost in tudi psihiatrovo mnenje.

B. B.

DO SMRTI POVOZIL PRIJATELJA

30. marca zvečer je Franc Plančan iz Velikega Podljudja na peljal avtobus „Gorjanec“ od Novoteksa proti mestu in pri postajališču pri samopostrežni trgovini Bršljuno dohitel avtobus IMV, iz katerega so potniki že izstopali. Ko je Plančan peljal mimo, je izza avtobusa stopil na cestišče 28-letni Marjan Lunder iz Cerovca, da bi ob robu prehoda za pešce prečkal cesto. Toda zadel ga je avtobus, tako da je odletel 10 metrov daleč in padel na desni rob cestišča. Hudo poškodovanega Lundera (da bo nesreča še večja, sta bila s Plančanom dobra prijatelja) so sicer odpeljali v novomeško bolnišnico, vendar je že naslednje jutro podlegel hudim poškodbam.

TG 605
SERIJA 70

NOVO

NOVO

NIZKOPROFILNA GUMA
Z JEKLENIM PASOM

SEVNIŠKI LETNI ČASI

Odkrivanje fresk v sevniškem grajskem stolpu: se Povše loti s posebnim priborom, ki si ga je

zamislil sam. Znamenitih pieterskih slik se je bil lotil met drugim tudi z zato prilagojenim mikro-

skopom; tudi tokrat ga ima s seboj. Prepričan je namreč, da morajo stare umetnine zasijati v nepotvorjeni obliki, brez dodajanja ali odvzemanja. Freske v grajskem stolpu so delane na suh omet, barve so zato slabo vpite v podlago. Odkrivanje z nožem, kot so ga žal na delih freske uporabili predhodniki, po Povšetovem mnenju ne pride v poštev. Ob še tolikšni pazljivosti se tako marsikje lušči s freske tudi barva. Odkrivanja se zato ni mogoče lotiti po kakšnem ustaljenem kopitu, vsakokrat delo samo pokaže pravo pot. Tokrat sega v glavnem po vrsti elektromagnetnih aparatov, ki ponavadi sodijo v pribor graverjev. Povše si je omislil za nastavke posebna dleta; dobiva jih po posebnem naročilu. Deset in več raznolikih beležev odstranjuje s freske z vibracijami, ne da bi se sploh dotaknil nežnih barv same freske.

Že to, kar je Povše doslej odkril očem, znova postavlja v vsej ostrini zahtevo po ureditvi gradu. Do grajskega stolpa se pride samo skozi druge sobane, zato ne morejo ostati neurejene, kot so. Mogočna podoba gradu na hribu nad mestom vzbuja zanimanje marsikoga, ki se pelje mimo po cesti ali po železnici. Še tolikšna skrb ob pičlem denarju ne more ustaviti tega, kar je zagrešil čas in kar so po vojni nevestni stanovalci še pospešili. Kot človek s pretanjenim čutom do kulturnih spomenikov se Viktor Povše ne more načuditi, da sevniški grad v preteklosti ni bil deležen večje skrbi. Že prve dni bivanja v Sevnici je obhodil tudi okolico gradu.

Grmičevje in navlaka še dandanes ne morejo povsem zakriti nekdanjih poti; sam grajski vrt bi bil lahko lepo sprehajališče (mimogrede: mesto ne premore parka!). Stevilne grajske dvorane se kar ponujajo za razstavne sobane! Tudi sodelavka narodnega muzeja iz Varšave Eva Kilišek, ki je to zimo dober mesec pomagala Povšetu, se ni mogla načuditi nemarnosti. Na dlani je, da odkrite in neodkrite freske ne bodo mogle priti do pravega učinka, če grad ne bo urejen kot celota.

ALFRED ŽELEZNIK

DOBER DAN, DOLENJCI

SEVERIN ŠALI

Bliska z očmi za tistimi očalci, zaviti v oblake cigaretnega dima, ko se razgovori „vsaj“ napol, veličastno osline prst, dva ali pet, kot da se bo ta hip lotil štetja skladavnice bankovcev. Pred njim je skodelica kave, popita. Med milijoni ga ne moreš zgrešiti. To je Severin Šali, pesnik, prevajalec, ljudskoprosvetni delavec, pri Mladinski knjigi ureja zbirki Levstikov hram in Krog, svetuje in pomaga tudi drugod. Sourednik Lirike, darilne knjige itd.

„Moje uredniško delo, opravilo po novem,“ se pošali Severin Šali, „je izbor branja za Slovence. Nisem človek, ki bi se trkal po prsih, vendar je veliko knjig, ki veljajo v svetu za pametne, pri nas izšlo po moji zaslugi. Trenutno se trudim, da bi ponovno spravili na svetlo dela tako imenovanih pozabljenih ljudskih avtorjev: Vašketove, Jakliča, Gangla. S tem bi zapolnili praznino med Prešernovo in Mohorjevo knjižnico. Morda je tudi to pametno.“

Neverjeten optimizem veje iz Severina Šalija. Pove, da vedno znova rad piše pesmi o tem, kako lepa je pomlad, kako lepo pojejo ptički in črčki, kako dobri so otroci. Vse to da je res, samo pozabili smo, kako je. Sram nas je pokazati katerokoli nežno čustvo, ciniki smo postali, nič nam ni sveto. Ost na ost.

In vendar bi imel Severin Šali preklemano veliko razlogov postati dovršen posmehljivec. V Podliscu pri Dobrniču rojenemu Suhokrajincu je s štirimi leti umrla mati, kmečka delavka Ana. Vzgojen je bil pri krušni materi Marički Cugelj. Zlata Marička. Tudi očeta je videl. Pri tisti hiši so mu dali, lepo počesanemu in praznje oblečenemu, dobro jesti, potem pa ga s hitrim nasmeškom spravili na vlak. Gimnazija v Varaždinu, vojaki v Nišu in Zaječaru. Delavec v šibeniški tiskarni, nosač vreč v splitski luki, priložnostni zidar v Karlovcu.

Spet v Ljubljani. V Jugoslovanski knjigarni začne leta 1934 kot prodajalec, kasneje je lektor, knjižni svetovalec, urednik. Med vojno tudi urednik Slovenčeve knjižnice. Rahla po-vojna nemilost.

„Nikoli se nisem opravičeval,“ bliskne s hudomušnimi očmi Severin Šali. „Po vojni je bil nekakšen sprejem, na katerem je bil tudi Boris Zihert. Kulturniki so kar zijali, ko me je povabil k mizi, vsem, ki so ga hoteli poslušati (in poslušali so ga vsi), je povedal, kako se je med vojno skrival pri meni. Pa tega ne pripovedujem zato, da bi dvigoval svoje delnice, zanimiv je konec te pripovedke. Kulturnik, ki je neuradno najbolj udrihal zoper nekega Severina, je takoj pristopil in rekel: „Severin, menda boš pa ja nekaj prevedel tudi zame. Tisti njegov jaz je bila seveda neka založba.“

Po letu 1945 je Severin Šali med tako imenovanimi svobodnimi umetniki. Prevajalec. Iz srbohrvaščine, makedonščine, ruščine, češčine, poljščine, nemščine, francoščine. Budak, Andrić, Čopić, Kovačić, Matavulj, Šenoa, Dostojevski, Gogolj, Gorki, Šolohov, Turgenjev, Gide, Cervantes itd. Zmešnjava imen, slovesa, mode. Če hočeš dobro prevajati, prevajaj veliko. Nekaj bo ostalo.

Severin Šali: „Rima mi gre, moram reči, še kar dobro od rok. In vendar sem moral več kot dvajsetkrat zapored prevajati in piliti neki sonet. In rad sem ga. Zaradi samega sebe. Prevesti ga moraš po svojih najboljših močeh. Drugače ne velja. Ni pošteno. Prevajanje je namreč poustvarjanje.“

Zanimiv je morda Severina Šalija novomeški odlomek življenja. Bil je predsednik OF Centra,

občinski mož, veliko je imel opraviti v SKUD Dušan Jereb, svetu Svoboda itd.

„Nekoč sem imel,“ se spominja Severin, „in to je takrat štel, kar 16 funkcij. Vse dolžnosti je bilo treba ravno takrat sporočiti v Ljubljano. Dopis je že odpotoval, ko sem zvedel, da sem izvoljen še za sodnika-porotnika. V Ljubljano sem poslal dodatno kartico. Ena od mojih zabeleženih dolžnosti je bila tudi funkcija občinskega moža v komisiji za zatiranje podgan.“

Nekaj prstov je imel Severin Šali tudi pri Dolenjskem listu. Bil je v navezi z urednikom Jožetom Zamljenom, ki je bil popolnoma pravilno prepričan, da živi časopis samo en dan. Teh dni pa naj bo po možnosti čim manj.

„Pravzaprav pa je bilo novomeško obdobje bogato,“ se spominja Šali, avtor pesniških zbirk Slap tišine, Srečavanje s smrtjo, Spev rodni zemlji, „nenavadno veliko je bilo navdušenja, dobre volje, pripravljenosti pomagati. Včasih je na kulturnih prireditvah igral violino celo pri-marij dr. Bajc, Markelj je dobro vodil pevce. Ljubilo se nam je, najbrž zaradi tega, ker nismo imeli nič. Spominjam se Lamuta, Trdana, Dodi-ča. Sami veliki možje, pa jih ne bo omenila niti krajevna zgodovina.“

V Novem mestu sem bil dobrodošel rimač in prozni pisec. Leta 1949 smo postavili na oder pionirske Gorjanske bajke. Spominjam se, da se je v režijo celo vpletal tudi starejši občan, ki je videl Trdino še živega, čeprav ne popolnoma zdravega, hoditi. Toliko nasvetov, kako je hodil kak pisatelj, ni slišal še živ svet. Prepričan sem, da je naš Trdina hodil najbolj trdinovsko. Tudi to je nekaj.

Bila so tudi gostovanja: Srbi so prišli k nam in mi k Srbom. Dnevnic ni bilo, pa si jih prenočil. In oni tebe. Za tistih nekaj litrov in narezek pa smo mimogrede vrgli skupaj.“

Severin Šali je dobil leta 1954 Trdinovo nagrado. Morda so zanj glasovali tudi gasilci, ki jim je pisal priložnostne himne. Od Severina Šalija je vedno kapnil verz ali ideja. Tudi za Majo Glonar. Tudi za vnučko, ki je imela v času tega pisanja natančno deset mesecev in pol. Dedki ne štejejo tednov.

Velik oblak dima, velik nos, ljubeznivo razumevaljoče pabliskavanje oči. Poslini tri do pet prstov. Severin Šali, ki še naprej trdi, da človek ne sme biti cinik. Včasih pa je zapleteno preživeti. Severin Šali pravi, da si mora človek zmeraj ohraniti pravišnje zrnice prismojenosti.

MARJAN BAUER

VOJAŠKI KOTIČEK

KALAŠNIKOV

Malokatero orožje je danes bolj znano v svetu kot sovjetski „kalašnikov“. Imenujejo ga avtomat, brzostrelka, avtomatska ali jurišna puška. Pravilna sta le zadnja dva naziva, saj je mehanizem tipičen za avtomatske puške, oblika orožja in možnosti njegove uporabe pa ga uvrščajo med jurišne puške. Do napačnega poimenovanja je prišlo verjetno zato, ker se je kalašnikov po zunanosti bistveno ločil od tedanjih avtomatskih pušk in je bil veliko bolj podoben brzostrelki PPS, katero je nadomestil v sovjetski armadi.

Naj bo tako ali drugače, začetek zgodbe o orožju, ki je danes v redni oborožitvi držav varšavskega sporazuma in številnih drugih, sega v zadnja leta druge svetovne vojne. Tedaj so Nemci na vzhodni fronti izdatno uporabljali svojo jurišno puško MP 43 (NO 3/74) in Rusi so hitro spoznali njeno krvavo učinkovitost. MP 43 je streljala naboj 7,9 mm, ki je bil skoraj za polovico šibkejši od klasičnega streliva, a je ravno zaradi tega omogočal enostavnejšo konstrukcijo in precizno streljanje v rafalih. Tudi sovjetski strokovnjaki so v najkrajšem času izdelali podoben naboj kalibra 7,62 s tulcem, dolgim 39 mm. Seveda je delo potekalo v popolni tajnosti, čeprav do konca svetovne vojne za novi naboj, imenovan po letnici izdelave M43, sploh niso izdelali nobenega orožja.

Leta 1947 pa je tankovski oficir Mihail T. Kalašnikov izdelal za naboj M 43 tudi orožje;

rodila se je slovita jurišna puška, po konstruktorju popularno imenovana „kalašnikov“. Enako kot njen naboj je bila tudi puška prva velika skrivnost, dobile so jo le posebne enote. Šele v petdesetih letih, ko so jo zaradi izredne učinkovitosti sprejeli v splošno oborožitev, so prvi podatki o njej prodrli v zahodni svet. Prva sporočila o bojnih izkušnjah pa izvirajo iz Alžirije (leta 1956), kjer so manjšo količino teh pušk dobile kot pomoč osvobodilne sile in kot plen francoski okupatorji. Zahodni strokovnjaki so bili presenečeni nad natančnostjo streljanja ter zanesljivo in robustno konstrukcijo orožja, ki mu v njihovih arzenalih tedaj ni bilo para. Kmalu so dobili puške kalašnikov v roke vojaki številnih armad ter borci mnogih osvobodilnih gibanj v Afriki in Aziji. Večinoma je bilo to orožje del sovjetske vojaške pomoči, v nekatere države so ga začeli proizvajati po licenci ali pa kar brez nje, na primer na Kitajskem. Danes je kalašnikov ena najbolj pogostih jurišnih pušk, ki kljub svoji starosti nič ne zaostaja za najnovejšimi ameriških, nemških, belgijskih in drugih proizvajalcev. Jugoslovanska nekoliko izboljšana izvedba kalašnikova se imenuje avtomatska puška M-70 in M-70 A. Črka A pomeni, da gre za model s preklonim kovinskim kopitom.

Kakšno je torej to revolucionarno orožje? V bistvu sploh ni revolucionarno, saj sloni na povsem klasičnih rešitvah, ki pa so posrečeno združene v celoto. V nasprotju z grobo in

ceneno izdelanimi orožji, ki so jih Rusi imeli v drugi svetovni vojni, je izdelava kalašnikova zelo solidna, morda celo preveč, saj je večina delov iz masivne kovine, kar daje orožju nekoliko nadpovprečno težo. Osnovni model AK 47 tehta s polnim okvirom celih 4,8 kg, izboljšani in olajšani modeli AKM pa skoraj kilogram manj.

Tehnični ustroj je tipičen za močnejša orožja – AK, ima blokirano zapiralo in avtomatiko z odvodom plinov. Plinski valj je nad cevjo, bat pa je v enem kosu z nosilcem zapirala. Teoretična hitrost streljanja AK je 600 nabojev v minuti, praktična pa seveda veliko manjša, okoli 120 nabojev, saj velikokrat streljamo tudi polavtomatsko, treba je menjati okvir, v katerem gre 30 nabojev, itd.

Tehnične lastnosti kalašnikova so enake pri vseh izvedbah, različna pa je zunanost. Najbolj se od ruskega originala razlikujeta finska in izraelska izvedba. Finski model 62 ima značilno cevasto kopito in je brez lesenih delov. Kopito, pištolni ročaj in kopiček so prevlečeni s plastično maso, kar je tudi cenejše. Sestavni deli so enostavni, povečini izdelani iz prešane pločevine namesto iz struženih in rezkanih masivnih kosov kovine. Orožje je veliko cenejše, a nič manj učinkovito. Isto velja za izraelsko puško galil, ki je tudi izvedenka kalašnikova. Madžarska in romunska izvedba imata pred magacinom navpičen ročaj.

Prisostvovati nastopu angleškega „folk“ glasbenika v Novem mestu ni ravno vsakdanja stvar. Še več: trije nastopi, ki jih je imel Wizz Jones v Sloveniji (v Mariboru, Novem mestu in v Kranju), so bili sploh prvi nastopi kakega tujega „folk“ glasbenika pri nas. Tuji glasbeniki, ki so igrali „rock“, „jazz“ ali „blues“ glasbo, so bili, posebno v zadnjih letih, kar precejkrat gostje naših koncertnih odrov. Prvega tujega „folk“ glasbenika pa smo pri nas lahko pozdravili šele nedavno.

Termin „folk“ glasba je germanskega izvora, izhaja iz angleške besede „folklore“, ki pomeni ljudsko izročilo narodnega blaga: pesmi, plese, pravljice, šege in navade, noše itd. V začetku tega stoletja se je precejšnje število etnografov, v glavnem prostovoljcev, lotilo odkrivanja starih, že skoraj pozabljenih ljudskih pesmi. Ostanimo pri pesmih, in to angleških in ameriških. Hkrati s temi raziskovanji se je pojavilo tudi precejšnje število pevcev in glasbenikov, žal pa je zelo malo skladb ohranjenih, kajti gramofonska industrija je bila tedaj še v povojih. Ob koncu petdesetih let pa se je začel nekakšen ponovni razcvet te ljudske pesmi, ki se je dokončno oprijel naziv „folk“ glasba in ima danes mednarodno znan pomen.

Woody Guthrie in Leadbelly sta bila pionirja folk glasbe, ki pa je svoj prvi svetovni sloves dobila nekje v prvi polovici prejšnjega desetletja z glasbeniki: Bob Dylan, Pete Seeger, Peter, Paul and Mary, Joan Baez v ZDA ter Donovanom, Bertom Janschem in Martinom Carthyem v Veliki Britaniji. Tudi to je treba povedati, da vsi ti in še mnogi drugi glasbeniki niso le igrali tradicionalnih skladb, marveč so, izhajajoč iz teh osnov, vse bolj pisali tudi sami pesmi. In tako smo dobili najbolj znane „himne“ folk glasbe: „Blowing In The Wind“, „Where Have All The Flowers Gone“, „A Hard Rain's A-Gonna Fall“, „If I Were A Carpenter“. Ne smemo pa zanemariti tudi številnih popularnih verzij pravih tradicionalnih skladb: „House Of The Rising Sun“, „We Shall Overcome“, „Scarborough Fair“, „Jack Orion“ itd.

Wizz Jones je danes star 39 let, z glasbo pa se je začel aktivno ukvarjati nekako pred dvajsetimi leti. Je iz Londona in tam so se tedaj začeli odpirati številni „folk klubi“, kar je pomenilo prostore z odrom, stoli za publiko, obveznim šankom, kjer so točili pivo, in tam so začeli svojo kariero skoraj vsi angleški folk glasbeniki brez izjeme. Tudi Bob Dylan, Simon in Garfunkel in še mnogi drugi Američani so se na začetku prišli učiti v London. Wizz Jones je ta dogajanja spremljal z odprtimi očmi in se posebno od ameriških glasbenikov veliko naučil.

WIZZ JONES, AMBASADOR „FOLKA“

— Kakšen je bistveni pomen folk klubov v Angliji?
Jones: „Mislim, da ima folk klub družbeno vlogo, funkcijo... Da privabi različne glasbenike v prijateljsko, domače vzdušje. Po drugi strani pa

se v njem dogaja prosvetitev ljudi, ki je lahko vzgojna, izobraževalna, politična itd.“

— Vendar ostaja glasba bistvo folk kluba. Kaj pomeni za glasbenika igrati tam?

„Za folk glasbenika pomeni folk klub ogromno. Mlad glasbenik se prav tam lahko največ nauči. Tam sreča druge glasbenike, z njimi izmenja izkušnje in marsikdo si je svoj slog, način interpretacije skladb izoblikoval prav tam. Za najboljše pomeni folk klub odskočno desko za igranje na številnih festivalih folk glasbe, za podpis pogodb z gramofonskimi družbami. Vendar se pravi folk glasbeniki vedno vračajo v folk klube, kljub temu da doživijo nekateri velik komercialni uspeh ali slavo.“

Danes je v vsej Veliki Britaniji kar precejšnje število takih folk klubov. Mnogi folk klubi pa životarijo, kajti vzdržujejo jih večinoma prostovoljci, ljubitelji te glasbe. In domače vzdušje je tisti faktor, ki najbolj privlači ljudi. Kakšna pa je glasba, ki jo tam igrate?

„Seveda igrajo različni glasbeniki različne oblike folk glasbe. Nekateri igrajo samo tradicionalno folk glasbo, stare skladbe priredijo, jim dajo nov aranžma. Drugi pišejo svoje pesmi in se spremljajo večinoma z akustičnimi kitarami. Teh je največ in tudi sam delno sodim mednje. Je pa še en dejavnik, ki je tudi precej vplival na marsikatega angleškega folk glasbenika in tudi name, to je vpliv ameriških folk glasbenikov.“

— Kaj pa blues glasba? Koliko je ta vplivala na vaš slog igranja in na sam repertoar?

„Seveda je za folk glasbenika, ki ne igra le tradicionalne glasbe, prav, da posluša tudi blues. Prav vsak res dobri kitarist se je veliko stvari naučil v blues glasbi. Tudi jaz še danes, po dvajsetih letih igranja, igram na odrih nekaj skladb starih blues glasbenikov.“

— Danes je pomen folk glasbe postal dokaj širok, glasba, ki jo zajema, je precej raznolika. V kakšni meri lahko sebe imenujete folk glasbenika?

Jones: „Sebe imenujem folk glasbenika predvsem zaradi načina sporočanja glasbe ljudem, ki je najbolj preprosto in neposredno. Če pa govorim o folk glasbi natančneje, ne bi mogel reči, da sem folk glasbenik, kajti zelo malo glasbe, ki jo igram, je prava folk glasba.“

— In kaj lahko rečete ob naših poskusih, da bi različne glasbenike dali pod skupno streho? Vam je bil kdo všeč?

„Povedati moram, da besedil nisem razumeval, to pa lahko pomeni zelo veliko. Drago (Mlinarec) je gotovo popularen, dober glasbenik je. Ibrica (Jusić) dobro in zanimivo igra kitaro in poje. Mislim, da je bilo res dobro, da ste na festival folk glasbe v Novem mestu povabili različne glasbenike. S tem privabite več ljudi, hkrati pa odpreš vrata najrazličnejšim oblikam folk glasbe. Menim, da je bilo to ljudem že sedaj všeč.“

DRAGO VOVK

Z NOTAMI V KRVI ROJENI

Ves Barbov rod je muzikaličen. To je splošno znano v Mirnopedski dolini, kjer več Barbov še danes spretno razteguje meh na diatonični harmoniki. Starejši so že pomrli, nekateri so se raztepli v svet, medtem ko je iz Barbovega gnezda izšel tudi znani harmonikar in skladatelj narodnozabavnih viž Lojze Slak.

Ludvik Barbo je danes že prileten možak. V Česnjicah pri Mirni peči ima domačijo in posestvo, ampak nikdar v življenju ni bil samo kmet. Harmonika je bila prvo, česar se spominja od najzgodnejših otroških let, in še danes je njegova najboljša prijateljica.

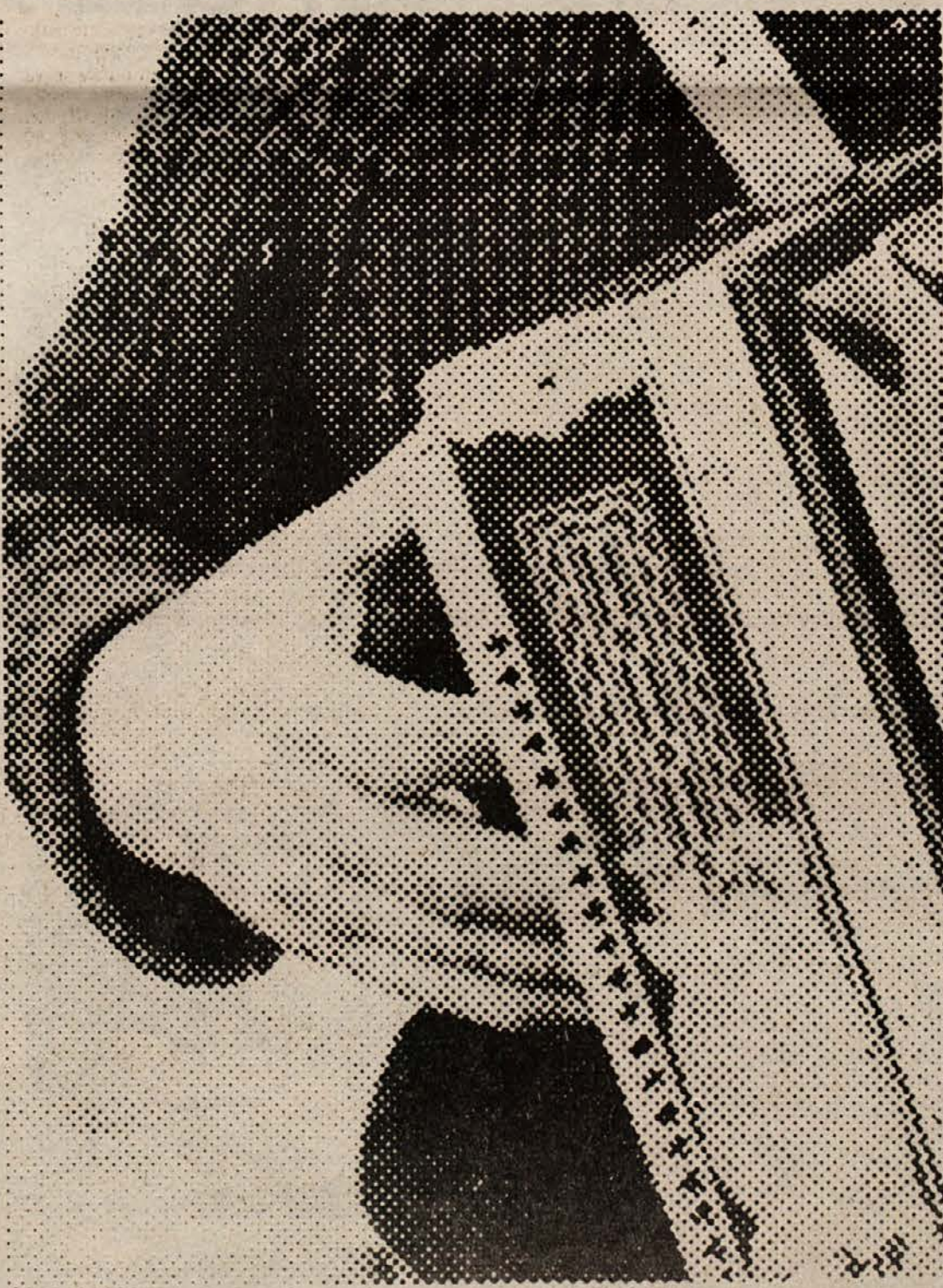
Ondan je odložil kelo in vedro z malto, se popraskal dvakrat za klobukom, malce okleval, potem pa le sedel v hišni kot in začel obujati spomine:

„Na harmoniko je igral že moj stari oče. Od njega se je naučil moj oče, od njega moj najstarejši brat, ki je dvajset let starejši od mene, od njega jaz. Prvo harmoniko sem zaslužil sam, ko sem imel komaj 8 let. Opeko sem šel podajati k Italijanom pri Račjem selu, da sem dobil denar. Prvič sem tedaj občutil slast, ki jo ta instrument nudi godcu. Pri dvanajstih letih mi je malo boljše harmoniko kupil oče, pri sedemnajstih pa sem jo spet sam. Tista me je spremljala 36 let. Nanjo je igral tudi nečak Lojze Slak, ko je prvič nastopil v radi. Šele dve leti sta minili, kar je šla harmonika od hiše. Nanjo pa še igra znanec Jože Ivagelj.“

Kaj vse je videla in doživela tista harmonika! Med drugim je bila dve leti tudi v partizanih, medtem ko sem bil jaz v internaciji...“

Ludvika Barba daje revma v desni rami in ne more več biti muzikant na ohceti, kakor je bil vsa leta poprej; Rad pa se spominja časov, preživetih s svojo prijateljico diatonarico.

„Igral sem po ohceti, po mitingih, ki so bili po vojni vsako soboto in nedeljo. Jaz sem igral, kasneje me je hčerka spremljala na bobno, ljudstvo pa je plesalo, da se je pod tresel. Glede lokalov in plesišča včasih nismo imeli za mar higijene. Ko se zdaj spominjam tistih ohceti, ko se je na „ištreku“ (tla iz apna in peska) kadilo, da je bilo strah in so bili kupi jedil sivi od prahu, se

mi ne zdi res. Pa je bilo in nihče ni niti pomislil, da to ni higijeno.

Večkrat je prišlo do tepeža med mladimi fanti in tekla je kri, večkrat pa smo se na vozeh, ki so

jih vozili vinjeni furmani, tudi prekucnili. Vse to so dogodivščine preteklosti. Danes tega ni več. Ohceti ne trajajo teden dni ali vsaj tri dni, kot so nekoč, ampak v enem večeru opravijo z veselico.“

Dobro pa se ljudski godec Barbo spominja, kako je pri neki taki priložnosti izgubil harmoniko:

„Na treh saneh smo se peljali na ohcet proti Trški gori. Prišli smo do razpotja, kjer je en konj šinil po zgornji poti, drugi po spodnji in smo se prevrnili. Ostalih dvoje sani s svati je priletelo za nami in... nastala je živa kopica konj in ljudi. Harmonika je odletela z rok in se zabila v sneg. Komaj sem jo potem našel, bila pa je tako mokra, da tisti dan nisem mogel igrati nanjo. No, zgodilo se ni nikomur nič, le starešinki je v tisti prekucnjeni konj stopil na roko in ji predrl dlan.“

Od živih Barbovih muzikantov še igra Ludvikov brat Franc v Orkljencu in njegov sin, iz sobesednikove družine pa sta muzikanta oba otroka: sin in hčerka.

„Naš Lojzek je imel deset let, ko je nastopil v oddaji „Pokaži, kaj znaš“ v Mirni peči in odnesel prvo nagrado,“ je rekel in pridal, da igra še dandanes. Hčerka se je bolj „vrgla“ na boben. Kadar prideta oba domov in se Barbi spravijo pred hišo, je ansambel, kot je treba. Vaščani se zbirajo, kakšno rečejo in vsaj za nekaj časa pozabijo vsakdanje skrbi. Iz tega rodu pa igra tudi Barbov bratranec Oskar Brulc s Težke vode.

Nikdar se ni zlahtala še sešla, da bi skupaj pokazali, kaj znajo. Sploh se niso spomnili te možnosti. Muzikalični Barbov rod pa najbrž še ne bo izumrl. Starejši upajo, da bodo tudi vnuki nadaljevali tradicijo.

RIA BAČER

Novomeški duhovi se ne morejo pomiriti z odhodom „prekupčevalcev“ z novomeške tržnice, s pekarijo na Glavnem trgu in oskrbo kruha nasploh, s slabo založenostjo prodajaln. Kupci kar množično odhajajo k sosedom, marsikateri jo potegne do Zagreba, Ljubljane in celo do Trsta. Ne vračajo se praznih rok, pa tudi ne brez spoznanja: Novo mesto je med najslabše založenimi večjimi središči, obenem pa nenehno na vrhu lestvice najdražjih jugoslovanskih mest!

Žalostno je, da Novomeščani iz dneva v dan ugotavljajo, da po preskrbi zaostajajo celo za krajevnimi središči v domači občini, da o Črnomlju, Trebnjem in Krškem niti ne govorimo. Občani se sprašujejo, zakaj pri enih trgovina napreduje, pri drugih caplja na mestu oziroma nazaduje.

Podobnih vprašanj brez odgovorov se je doslej brez števila nakopičilo tudi v novinarskih beležnicah, zato smo se v uredništvu odločili za okroglo mizo, na katero smo povabili najodgovornejše ljudi, ki imajo o tem kaj povedati, prav tako predstavnike potrošnikov.

V torek, 21. marca, na prvi pomladanski dan, so se našega pogovora v restavraciji „Pri vodnjaku“ na novomeškem Glavnem trgu udeležili: Lojze Urbanč — direktor Dolenjke; Ciril Jarnovič, direktor tozda Mercator, inž. Jože Starič in Drago Roženberger iz KZ Krka Novo mesto; Jože Unetič — direktor Novotehne; Ivo Šteblaj — tajnik medobčinskega odbora Gospodarske zbornice SRS za Dolenjsko; Ivan Hrovatič — načelnik oddelka za urbanizem in komunalne zadeve pri SOb Novo mesto; Vera Splichal — tržna inšpektorica; Marijan Simič — predsednik občinske skupščine; Franci Borsan — sekretar občinskega komiteja ZK; Dragica Galič — tajnica Kluba samoupravljalcev in predstavnica krajevnih skupnosti Gotna vas; Dragica Rome — družbenopolitična delavka in predstavnica krajevnih skupnosti Ločna; Roza Peroci — upokojenka (gospodinja) z Mestnih njiv; Joža Osolnik — Benderšek — delegatka za republiški kongres ZKS in predstavnica SGP Pionir, ter novinarja Ria Bačer in Ivan Zoran.

Izhodišče za pogovor ob tej okrogli mizi so bili uradni podatki družbenega plana razvoja novomeške občine 1976—1980: Smo občina z največ naselji, in sicer 354, prodajalne pa ima le 33 krajev. Samo po eno trgovino imajo v 21 vaseh. Po prodajnih površinah smo prav med zadnjimi v republiki, po gospodarski razvitosti in kupni moči pa med prvimi.

SE BO TRGOVINA ZNEBILA BERGEL?

KAKŠNO NADOMESTILO NA TRŽNICI?

13. marca so bili na novomeški tržnici trije bogato založeni kioski po sili zakona zaprti, izbira blaga pa se je tisti hip močno poslabšala, čeprav so poslej cene nižje. Roza Peroci se je začudila, zakaj Kmetijska zadruga prodaja vse mogoče od štedilnikov do loncev in drugega blaga široke potrošnje, ne pa kmetijskih pridelkov in zelenjave, za kar bi bila predvsem poklicana.

„Nerazumljivo se mi zdi, da korenček uvažamo celo iz Makedonije.“

Lojze Urbanč: „Mi smo ob odhodu prekupčevalcev na tržnici takoj postavili stojnico, priznam pa, da je slabše založena, čeprav bi tudi o tem lahko razpravljali. Oni so imeli čut za lepo razstavljanje blaga, naše pa je zloženo kar tako. Težave imamo s prodajalci. S težko muko smo dobili prodajalke za tržnico, saj se tega vsi branijo. Smo v taki zadregi s kadri, da bomo morali zaposliti celo ne kvalificirane trgovce. Vzajamo sicer 30 odst. več kadra, kot ga potrebujemo, ampak ne ostane v trgovini.“

Jože Starič: „Pri oskrbi z doma pridelano zelenjavo bodo toliko časa težave, dokler ne bomo imeli hladilnic, da bi blago skladiščili. Tovrstne proizvodnje v kooperaciji ni možno zasnovati v večjem obsegu, dokler ni zagotovljena predelava s hladilnico ter urejena pot do potrošnika. Vsa ostala območja v Sloveniji imajo to že urejeno.“

Joža Osolnik — Benderšek: „Sodelavci so mi naložili, da povem, kako so nezadovoljni z oskrbo na tržnici v zadnjem tednu. Prej so šle ženske po službi kupovat zelenjavo in so jo vselej dobile, zdaj pa popoldne ni nič. Tudi v samopostrežnih trgovinah je izbira tako slaba, da po 15. uri ne dobiš niti navadne solate.“

Vera Splichal: „Založenost je na tržnici zadovoljiva, v trgovinah je malo slabša. Blago je kvalitetno, ker ga Dolenjka vsak dan dobavlja iz Ljubljane, ni pa tako lepo razstavljeno, kot je bilo prej.“

Dragica Galič je pohvalila Mercatorjevo trgovino v Kandiji na Zagrebški cesti, češ da je tam izbira precej boljša kot drugje v mestu in da bi se mogli po tej samopostrežnici zgledovati tudi drugi.

Vsi trije predstavniki novomeških trgovskih hiš so nato zagotovili, da bo odslej založenost v vseh njihovih trgovinah veliko boljša. Pogovorili se bodo med seboj tudi o možnostih, da bi v poletni sezoni uvedli nedeljsko dežurstvo. Kot nekdanj, ko si lahko vsako nedeljo do 10. ure nakupil vsega, od mleka do kruha, mesa in zelenjave.

In kaj bo s tržnico? Odgovorni so rekli, da bodo skušali to v najkrajšem času urediti, tako da bi Novo mesto naposled dobilo pokrito tržnico z več praviimi lokali, med njimi tudi prodajalno kruha z bogato izbiro.

KAM SE SELI KRUH?

S kruhom je v Novem mestu čedalje več težav. Vsako popoldne ga zmanjka vsaj za nekaj časa, nepretrgane vrste potrošnikov na Glavnem trgu pa so že prava mestna sramota. Kdaj teh vrst ne bo več?

Lojze Urbanč je povedal, da prodajalna kruha v lokalu na Glavnem trgu nikakor ne ustreza in jo je potrebno premestiti. „Dolenjka“ je medtem prodala lokal Novotehni.

Se bo torej Dolenjkinja prodaja kruha preselila na tržnico?

Direktor Urbanč je poudaril, da to ne bo šlo tako lahko. Na tržnici je namreč več interesentov za lokale. Najprej je imela v načrtu zadruga preureditev nekdanje stavbe Vodovodnega in-

laterstva. Po letu dni pripravljanja načrtov je zadruga odstopila od namere, medtem pa se je kot interesent pojavila „Dolenjka“. Hkrati je Šolski center za gostinstvo dostavil odgovornim program za ta del tržnice popolnoma nov, s katerim je predvidena v vrsti novih lokalov tudi prodajalna s specialnimi kruhki. Čeprav smo si ob okrogli mizi prizadevali dobiti dokončen odgovor na vprašanje, kaj bo s pekarijo in kdaj bomo kupovali kruh v spodobnejšem lokalu, ga nismo

dobili. Vsekakor okrogla miza ne sme biti zadnji pogovor o kruhu!

Premestitev prodajalne kruha z Glavnega trga je le del dolgoročne usmeritve trgovske mreže. Glavni trg naj bi postal mestno središče (v pravem pomenu besede) s prodajalnami oblačilne stroke, medtem ko naj bi makarone, špecerijo in železje umaknili. Tako je namreč povsod po svetu, kjer žele mestno jedro ohraniti tudi v turističnem smislu.

OBROBJE NI ZANIMIVO

Nad Glavnim trgom drži roko spomeniško varstvo, zato tudi ni bilo nič od Mercatorjeve zamisli, da bi blagovnico povečali. Namesto tega bomo dobili na drugem kraju dve blagovnici. Celoten kompleks med Industrijo obutve, Novim trgom in Ulico talcev bo na novo urejen, ko bosta tam stali dve blagovnici. Eno naj bi gradila Emona, drugo pa Nama v sodelovanju z Novolom. Predvidevajo, da se bodo gradbišča kmalu odprla. Novo mesto bo zadovoljeno, ne pa njegovo obrobje in ostali kraji v občini.

Dragica Rome je povedala, da že pet let hodijo okrog vseh trgovskih podjetij, da bi v novem naselju Ločna — Mačkovec postavili vsaj preskrbovalno trgovino. Dajo na razpolago brezplačno lokacijo, vendar noče nihče zagrabiti za to ponudbo. Izgovor na pomanjkanje lokacij v tem primeru ne drži!

Ciril Jarnovič in Lojze Urbanč sta rekla, da te ponudbe niso sprejeli, ker so prepričani, da trgovina ne bi bila donosna. Zadnje besede pa tudi o tem še niso rekli. Glede začasnih preskrbovalnih kioskov po raznih koncih mesta imajo direktorji trgovskih podjetij odločno odklonilne mnenje.

V reševanje trgovske problematike in preskrbe prebivalstva se vključuje tudi medobčinski odbor Gospodarske zbornice, ki je že pripravil osnutek družbenega dogovora o organizirani proizvodnji kmetijskih pridelkov in preskrbi dolenjskega prebivalstva. Ustanovili bodo tudi posebno skupnost za organizirano preskrbo s hrano.

Ivo Šteblaj: „Odliv kupne moči z našega območja ni le to, kar potrošnik pušča drugod, to znaša po naših podatkih le 10 do 15 odst. odliva kupne moči. Vse ostalo gre na račun reprodukcijskega materiala za gospodarstvo. Tu smo najbolj neorganizirani!“

Vsemu navkljub imamo v Novem mestu marsikaj, česar pa ne znamo razstaviti. Dragica Rome je dejala, da bi morali pri IMV nujno urediti razstaveni prostor za svoje avtomobile, ker je zbiranje njihovih vozil organizirana neugledno.

„Marsikaj pa bi bilo lahko drugače tudi, če bi imeli potrošniške svete,“ je poudaril Franci Borsan. Ustanovitev le teh je bila napovedana za leto 1977. Žal od predstavnikov SZDL ni bil nikogar za našo okroglo mizo, da bi o tem povedal kaj več.

LOKACIJE SO CELO PROPADALE

Medtem ko trgovci vsa leta poudarjajo, da več gradili, če bi bile na voljo lokacije, pa Marjan Simič k temu rekel: „Ni možno sprejeti očitka, da ni bilo lokacij, saj ima trgovina celoten družbeni planu prioriteto! Po letu 1970 so v kraji v Sloveniji na veliko gradili trgovine, pri nas smo dobili vsega 4 samopostrežnice. Zato se čuditi, da je tudi udeležba trgovine v našem narodnem dohodku tako majhna.“

Vsi štirje predstavniki trgovin so v eni stvari zatrjevali, da bi tudi Novo mesto že lahko imelo blagovnice, če bi bil pri banki malo večji posluh za problematiko trgovine. Navajali so, da povsod drugod dajejo bančne kredite za gradnjo trgovin pod ugodnejšimi pogoji in tudi ob manjši lastni udeležbi sredstev.

Razvoj trgovine v Novem mestu ni šel vselej začetni poti. Ivan Hrovatič: „V preteklosti smo gradili tam, kjer je kdo hotel, in gradil je tisti, ki je bil „močnejši“. Povedati moram, da ravno pri gradnji blagovnic v preteklosti ni bila krivda pomanjkanju lokacij, ampak v cinkanju investitorjev. Primer: za blagovnico je bila namenjena parcela zraven občine. Podrli smo Beletovo hišo, izkopali Kelte in prostor komunalno uredili. Le dni je bil na razpolago trgovcem, pa ni bilo resnega interesenta! Ker so bila za ureditev prostora porabljena že precejšnja sredstva, nismo mogli čakati in smo najlepši prostor oddali edinem interesentu, Ljubljanski banki.“

Pri gradnji trgovskih lokalov ali drugih družbenih investicijah prihaja do velikih stroškov zaradi tega, ker skušamo takrat urediti vse naenkrat: od telefona do kanalizacije in pariranja. Vse to obesiti enemu investitorju pa je prebudo. Zaradi tega je tudi marsikatera trgovska lokacija propadla.

V bodoče naj se preskrba preseli iz centra. Možno je urediti za prodajalne in trgovske namene celoten kompleks stavb ob Kasteletovi ulici, na Prešernovem trgu in v Sokolski. Za tega območja že obstajajo idejni projekti. Investimenti za prodajo blaga bi morali pokazati vitalnosti in sami najti možnost, ne pa čakati, da jim lokacijo sredi mesta prinesli na krožnik.

Ob okrogli mizi smo skušali osvetliti predvsem nekaj najbolj perečih vprašanj trgovine in preskrbe, zato sploh nismo mogli priti do kritičnega tem, kar potrošniki vsak dan vidijo. Da večkrat dobijo niti najosnovnejših stvari, kot so zadrge, gumbi, da so police s pletenino revne, da pri nakupu konfekcije ni ustreznih številčk. Vsekakor pa lahko štejemo ta pogovor za uspešen. Koristno bi bilo, če bi se trgovci vsaj večkrat sestajali, usklajevali načrte in se posvetovali s potrošniki. Upajmo, da se bo glede trgovine kmalu le premaknilo na bolje. Navsezadnje se morajo predvsem trgovci zavest: oni so zaradi potrošnikov, ne pa narobe!

IŠČEMO KLJUČ DO ROŠKIH GOZDOV

Roški gozdovi. Koliko predstav je skritih za tema dvema besedama! Iz njiju nehoti zaveje polpretekla zgodovina, ožive letnice, podatki o sovražnikovih ofenzivah, v spomin prihajajo pripovedi borcev, ki so preživeli vojna leta v varnem objemu divjih roških gozdov, spomnimo se na zasilne bolnišnice, ki so nudile zavetje ranjenim borcem, aktivistom, domisljimo se zgodovinskih knjig, v katerih je zapisano, da je v njihovem osrčju skoraj nemoteno utripalo srce slovenskega narodnoosvobodilnega odpora — Glavni štab NOV. Pomenijo tudi kos ohranjene, malo dotaknjene narave, torej vrednote, ki jo sodobni človek vse bolj ceni, pa tudi potrebuje. Ti gozdovi so za večino ljudi še zaklenjeni. Ključ do njihovega bogastva, ki ga lahko nudijo vsakomur, je treba še poiskati.

Rog sedaj najraje obiskujejo šolske ekscurzije, ki pa se ustavijo zgolj pri narodnoosvobodilnih spomenikih. Žal posameznikov še ne pritegne zadosti. Zato so novomeški gozdarji sklenili, da bodo pomagali najti ključ do Roga: za svoje potrebe so roške gozdove prepredli s cestami, obnovili so vrsto brunaric, označili poti... Tako so položili temeljni kamen za možno turistično dejavnost, ki bi združevala rekreacijo s spoznavanjem naše herojske zgodovine.

Vsekakor je med najbolj prizadevnimi gozdarskimi delavci, ki želijo odpreti Rog vsem ljubiteljem rekreacije, Novomeščan Alojz Serini. „Čeravno sem gozdar,“ rad pove Serini, „tudi v dnevih, ko mi ni potrebno službeno hoditi po gozdovih, rad zaidem vanje. Ker pa sem tudi navdušen rekreacijski smučar, je razumljivo, da sem roške gozdove doobra in že večkrat preiskal tudi z očmi smučarja tekača. Videl sem, da so naši gozdovi še neodkrita možnost za gojitev koristne športne discipline, posebno v času, ko se v nižinah zima umakne, v senčnatih gozdovih, globoko v miru, pa je snega še dovolj.“

Serini je na nedeljskih smučarskih izletih z družino odkrival primerne proge po nekaterih delih voznih cest, ki so v Rogu zavoljo dolgotrajnega in visokega snega zaprte za gozdarska vozila. Te steze lahko nudijo nekajkilometrskemu smučarju, poleg tega pa so tudi poti do postojank, kjer bi se smučar lahko odpočil, naužil miru in si skuhal skodelico vročega čaja. To so obnovljene logarnice.

Da pa to ni samo zamisel preveč navdušenega posameznika, smo se novinarji prepričali pred dobrimi štirinajstimi dnevi, ko smo se lepega sončnega dopoldne odpravili na ekspedicijo v pomladne roške gozdove. Dasiravno je bila dolina polna sonca in ni bilo o snegu niti sledu (beli so bili samo zvončki), je močno terensko vozilo GG Novo mesto nekajkrat moralo kapitulirati pred snegom, ki je v gozdovih držal v objemu nekatere predele. Takih snežnih razmer ni pričakoval niti gozdar sam, saj ni vzel s seboj snežnih verig. Zato smo novinarji tu in tam morali iz vozila na kratko rekreativno potiskanje džipa. Po snegu smo hodili brez težav, saj je prenesel našo obremenitev, popustil je samo pod težkim vozilom. Zares primerno za smučarsko rekreacijo, zlasti pa teke!

Obiskali smo tudi nekaj preurejenih logarnic. Očem, vajenim betonskih in opečnatih zidov, je prijala domačnost zloženih brun. Na Primožu nas je z vročo kavo pričakal gozdar Stane Jarc, ki ima precej zaslug, da te in podobnih brunaric ni obglodal zob časa.

Alojz Serini

Stane Jarc

„Pri nas zares slišimo tišino“ je povedal Jarc. Brunarice so primerne za počitek na poti, v njih si lahko zakuríš, se pozimi ogreješ, skuhaš kaj toplega in nato kreneš dalje. Zdaj so malo uporabljene, čeprav bi jih lahko posodili rekreativnim smučarjem.“

Pot nas je vodila naprej skozi zares čudovite gozdove, prepolne prabitnega miru, od ene znamenitosti do druge. Videli smo ledeno jamo, v kateri tudi poleti ne zmanjka ledu, peljali mimo najdebelejših dreves na Dolenjskem, mimo ostankov nekdanje roške železnice in lesenih žag ter številnih partizanskih spominskih obeležij. Na vsakem kilometru poti je bilo kaj videti. In če drugega ne, sledove divjih živali, dvakrat pa je ob robu ceste obstala tudi srnjad.

Še najmanj možnosti je, da v roških gozdovih srečaš ljudi. Edino srečanje z njimi je bilo na Podstenicah, kjer smo se pogovarjali s tamkaj živim gozdnim delavcem Matkom Kikičem iz Tuzle. S svojo družino živi že sedmo leto v oddaljenih roških gozdovih. Povsem slučajno pa se je v tej človeški oazi ustavil tudi sofer Milan Pribanič, ki z avtobusom vsak dan prevozi ta divji teren. Vozi namreč delavce GG na delo in nazaj. Oba sta zatrdila, da gozdovi nudijo človeku zelo veliko.

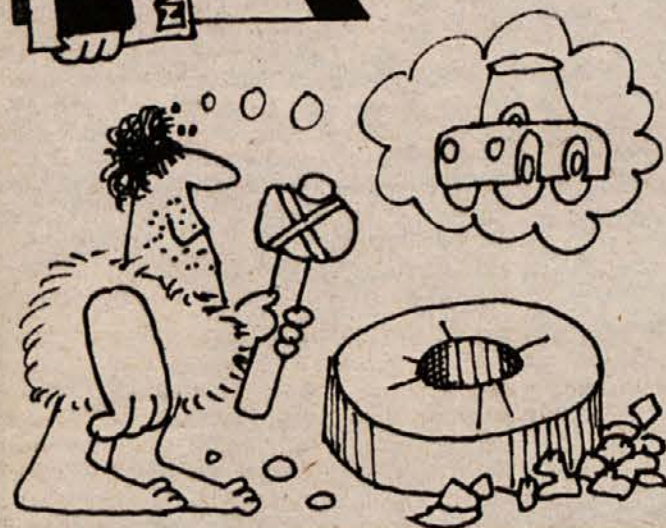
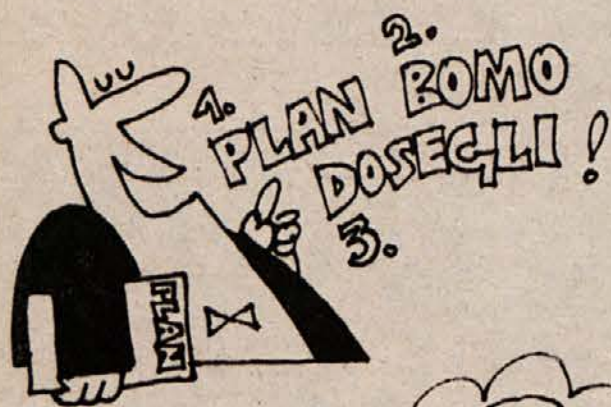
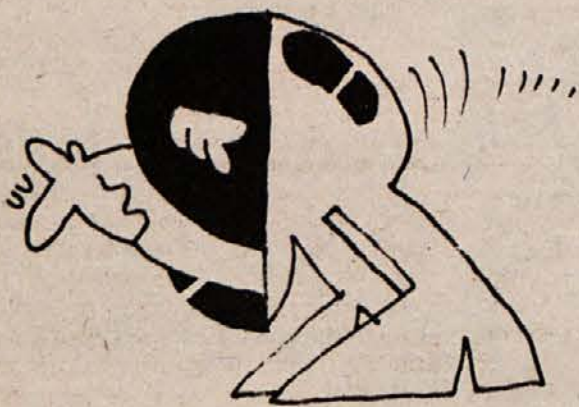
Ob koncu raziskovalne novinarske odprave smo se prepričali, da imajo roški gozdovi res veliko možnosti za rekreacijo, nedvomno tudi za organizirane in posamične smučarske teke. Snega je od novembra do maja na določenih predelih dovolj, narejene so poti do snega, gozdarji pa so poskrbeli za brunarice.

Prvi koraki k organiziranemu smučarskemu teku so že opravljeni. Serini: „Letos smo pripravili že tretji pionirski roški smučarski tek, ki je v celoti uspel. Tudi v Novem mestu se za teke na kilometrih zdravja zanima vse več občanov. Registriranih imamo že skoraj štiri-deset tekačev in tudi z njihovo pomočjo bomo nekdanje srce Slovenije odprli za množice. Boli me, ko vidim, kako je ta kosček zemlje osamljen, kako že leta sameva in je na voljo zgolj gozdarjem.“

Roški gozdovi, ti neodkriti rezervoarji kisika, vabijo. Serini, Jarc in drugi gozdarski delavci so prepričani, da jih bo vzljubilo potem, ko se bodo z njimi srečali, vse več ljudi.

MILAN MARKELJ
JANEZ PEZELJ

ropotarnica

O LASKANJU

— Ljudem se moraš laskati ali pa jih uničiti.

Machiavelli

— Kdor se pred enim priklanja, kaže drugemu hrbet.

Turški pregovor

— Žlica medu ulovi več muh kot dvajset sodov kisa.

Henrik IV.

— Dva meseca lahko živim od dobrega komplimenta.

Twain

O LAŽI

— Vsaka tretja beseda je laž.

Shakespeare

— Nikoli ne verjemi človeku, ki o vsakomer govori dobro.

Collins

— Polovica ljudi ne ve, kako druga polovica laže.

Herbert

— Laži so tako plodne, da zadostuje samo ena, pa jih je že na tisoče.

Galdoni

O CIVILIZACIJI

— Civilizacija ponižuje mnoge, da bi dvignila izbrane.

Alcott

— Če civilizacije ni v človeškem srcu, je ni nikjer.

Duhamel

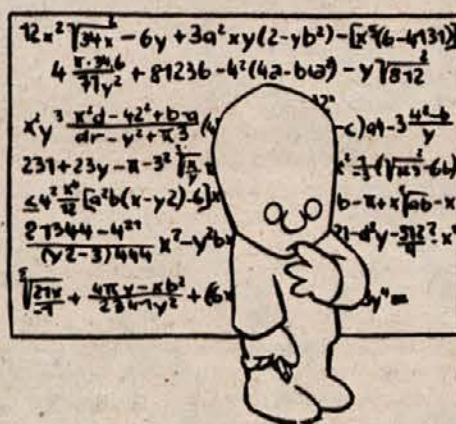
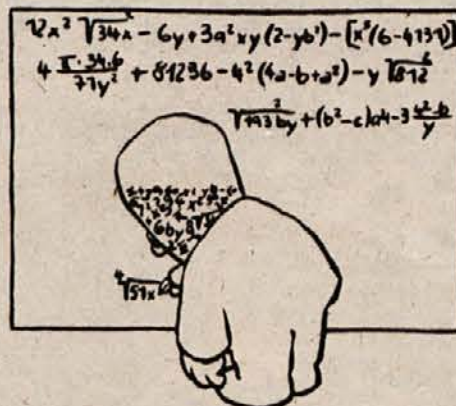
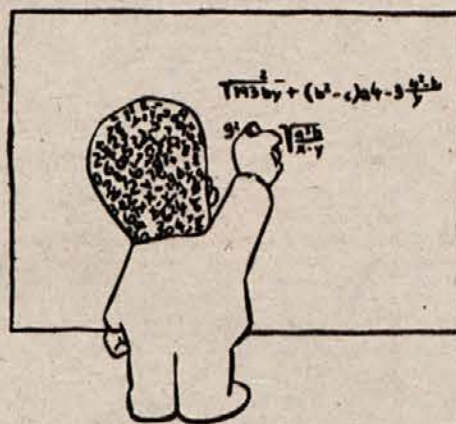
— Civilizacija je neskončno množenje nepotrebnih potreb.

Twain

— Civilizacija je premikanje, a ne stanje; je plovba, a ne luka.

Toynbee

brez besed

A. J. SMOLINSKI
SVICA

ko bomo slekle plašče

Ste morda že ugotovile, da se vam je v zimskih mesecih nabralo nekaj kilogramov preveč in da se bojite dneva, ko bo potrebno sleči plašč? To je običajen pojav pri ženskah okrog petdesetih, vse več okroglih pa je videti tudi že v mlajših letih. Dokler se ne odločite za tak ali drugačen način hujšanja, boste morale vendar na cesto, v službo, v družbo. Naj vam ne bo nerodno, saj se tudi deset odvečnih kilogramov kar uspešno prikrije. Če seveda znate!

„Čebulni“ stil oblačenja (eno vrh drugega) za močnejše postave ne pride v poštev, zlasti ne, če nam

manjka nekaj centimetrov do prave višine. Moderni stil lahko le nakažete, s tem da oblečete bluzo in krilo, ki ne mora biti ozko, povrhu pa nosite široko jopo. Rutica z vratom in odpeta jopa bosta naredila svoje.

Vselej aktualno je za ogroženo linijo neoprijeta obleka brez rokavov, h kateri nosimo razne bluze. Najbolje je, če je obleka temnejše barve, bluze pa so lahko živahne. Omislite si lahko tudi dvodelne obleke, tudi z nagubanimi krili, samo ne pozabite, da mora bluzo ali jopo, ali karkoli že nosite zgoraj, segati čez boke. Prekratek zgornji del je pri

debeluškah največkrat kriv, da izstopa, kar bi moralo biti skrito.

Paziti je potrebno pri izbiri vzorcev blaga. Vedno morajo biti vzorci manjši. Velik karo, veliko cvetje ali geometrijski liki — to je za velike in izrazito suhe. Sicer pa so tako v modi drobnocvetni vzorčki. Nikakor pa ni potrebno, da bi mlajše, četudi imajo za polovico preveliko težo, hodile samo v temnih barvah. Ni potrebno, da so temne, nikakor pa tudi ne smejo biti kričeče. Umirjeni toni so najbolj primerni, svoja leta pa lahko poudarite z ruticami, nakitom in urejenim videzom.

RIA BAČER

domaca lekarna

gornik

Rastlina je po svojem uradnem imenu bolj malo znana, več ljudi pa jo pozna kot medvedji grozdčič, medvedje uho ali jagodičico. To je nizek, vedno zelen in košat, brusnicam podoben grm. Veje tvorijo velike ruše in imajo podolgovate, kratkopecljate, gole zelene liste (zgoraj so temni, spodaj svetlejši) z mrežasto razpredenimi žilami. Cveti so rožnato obrobljeni, zbrani v viseč grozd. Iz plodnice se razvije običajno

škrlatno rdeča, bolj redko pa tudi bela jagoda.

Gornik cvete od aprila do maja. Raste po močvirjih, v gorovju in po skalah, najdemo pa ga tudi na vrtu. Od aprila do julija nabiramo liste in jih nato sušimo v senci.

Čaj iz gornika (5 gr posušanih listov na skodelico vode) priporočajo pri kroničnem vnetju mehurja, pri kamnih in pesku v mehurju. Prav tako je dober za obolele

ledvice, pri krvavem seču in za vodenico. Pri vnetju ledvic je dober čaj iz gornika in regratove korenine. Bolnik naj pije skodelico takega čaja trikrat na dan.

Gornik pa je dober za zdravljenje tudi, če mu primešamo preslico, laneno seme ali brezovo listje. Namesto čaja nekateri uporabljajo sirup, narejen iz gornikovih jagod. Kuhamo jih v medu ali s sladkorjem.

Jožica Nardin

Drobovina je veliko cenejša, tudi zdrava je, zato jo gospodinje rade uporabljajo pri kuhi. Jožica Nardin, šefinja kuhinje v bifeju v Koštalovi ulici, je povedala, kako kuha srčke v omaki, ki gredo gostom v slast.

„Potrebujemo pol kilograma svinjskega srca, 1 čebulo, olje, malo moke in začimbe ter zelenjavo: sol poper,

srčki v omaki

česen, peteršilj, majaron, lovor, paradižnikovo mezgo in ščepec rdeče paprike, razen tega še malo peteršilja in smetane. Srček narežemo na liste in ga pražimo skupaj z narezano čebulo. Čez čas dodamo ščepec moke, 1 žlico paradižnikove mezge, malo rdeče paprike. To zalijemo z vodo ali juho, nato dušimo. Potem dodamo ostale začimbe in dušimo

dalje. Ko je meso že mehko, izboljšamo okus jedi in omake z dvema ali tremi žlicami kisle smetane in malo nasekljanega petršilja.“

K srčkom se poda pire krompir, lahko pa naredite tudi kruhove cmoke ali žličnike. Če servirate zraven še solato, je kosilo tako rekoč kuhano.

R. B.

LEGENDA O MIROSLAVU PEKAREKU

Polkovnika, petindevetdesetletnega Miroslava Pekareka — Bradača, najstarejšega slovenskega partizana, ni več. Pred kratkim je umrl. Toda legenda o izredno hrabrem, predanem borcu bo ostala kot živ dokument, kot vzor v tistih hudih vojnih časih, kako se je potrebno boriti za domovino. Generalmajor Ivan Lokovšek—Jan se takole spominja prvega srečanja s Pekarekom:

„Prvič sem se srečal z njim maja 1942 na Kočevskem in sem ostal z njim v stikih do konca vojne. Že prvi vtis je bil izreden. Bil je hladnokrven človek, odlično je ocenil vsako okoliščino, bil je brez zadržkov pripravljen na akcijo. Veliko sva se pogovarjala, še posebej o vojaških stvareh. Bil je pravi vojak, taki ljudje pa so nam bili takrat še posebno potrebni. Zmerom je govoril: 'Fantje, brez discipline ni prave vojske!' S svojo skromnostjo pa je bil vsem za zgled.

Bil je tudi izjemno hraber. V največjem bojnem metežu, ko so vse naokoli padale granate in žvižgale kroglice, je običajno pokleknil na eno koleno in pomeril. Nobena njegova krogla ni zgrešila. Spominjam se napada na Suhor v Beli krajini. Italijani in belogardisti so prodirali iz Novega mesta, da bi pomagali obkoljeni posadki, nas pa je bilo v zasedi le dvanajst. Na srečo smo imeli tudi mitraljez. Takrat je Bradač tako natančno streljal, da sovražniku ni preostalo drugega, kot da se panično umakne.

Nikoli se ni pulil za čast. Imel je svojo mavzerico in jo ljubkoval kakor dekle. Njegova posebna strast je bilo zbiranje in preizkušanje orožja.

Jože Jakomin—Crni je v svojih spominih na Bradača zapisal:

„Pri napadu na Sv. Križ sem imel priložnost še enkrat opazovati Bradačevo hladnokrvnost. Je namreč strasten ljubitelj orožja in izreden strelec.

Ko izve, da je Ciril zaplenil puško francoskega tipa, gre takoj k njemu ponjo. Tako, za poizkus, ne za vedno. Brž se vrne v četo in mi pravi: 'Vidiš Crni, to morajo biti dobre puške. S tako dolgo cevjo moraš zadeti. Ne pa to italijansko krepelce! Da vidim, kako nese! Moram jo preizkusiti.' Stopi kakih pet korakov za hišo na vrt in izstrelji vse tri naboje. Vpijem, naj se ne izpostavlja brez potrebe nevarnosti in naj se vrne. Skoraj se ne zmeni za moje vpitje. Samo z roko zamahne, kot da hoče reči: 'Kaj boš ti, fante, učil mene, ki sem se boril z Buri v južni Afriki in preživel celo prvo svetovno vojno!'

Kot da je na poskusnem strelšču, preizkuša Bradač, okoli katerega švigajo svinčenke, novi tip puške. Najprej si sname in obriše očala, potem si jih spet natakne, pomeri in ustrelji. Nato opazuje, če je zadel, pa spet meri in strelja. To ponovi še tretjič. Šele ko opravi, se obrne in počasi odkoraka za hišo. Na moj očitek, zakaj se izpostavlja, odgovori: 'Veš, Crni, ni slaba, dobro zadene.'

Nekdanji komandant Tomšičeve brigade in namestnik komandanta štirinajste divizije, generalmajor Ivan Lokovšek — Jan, pravi:

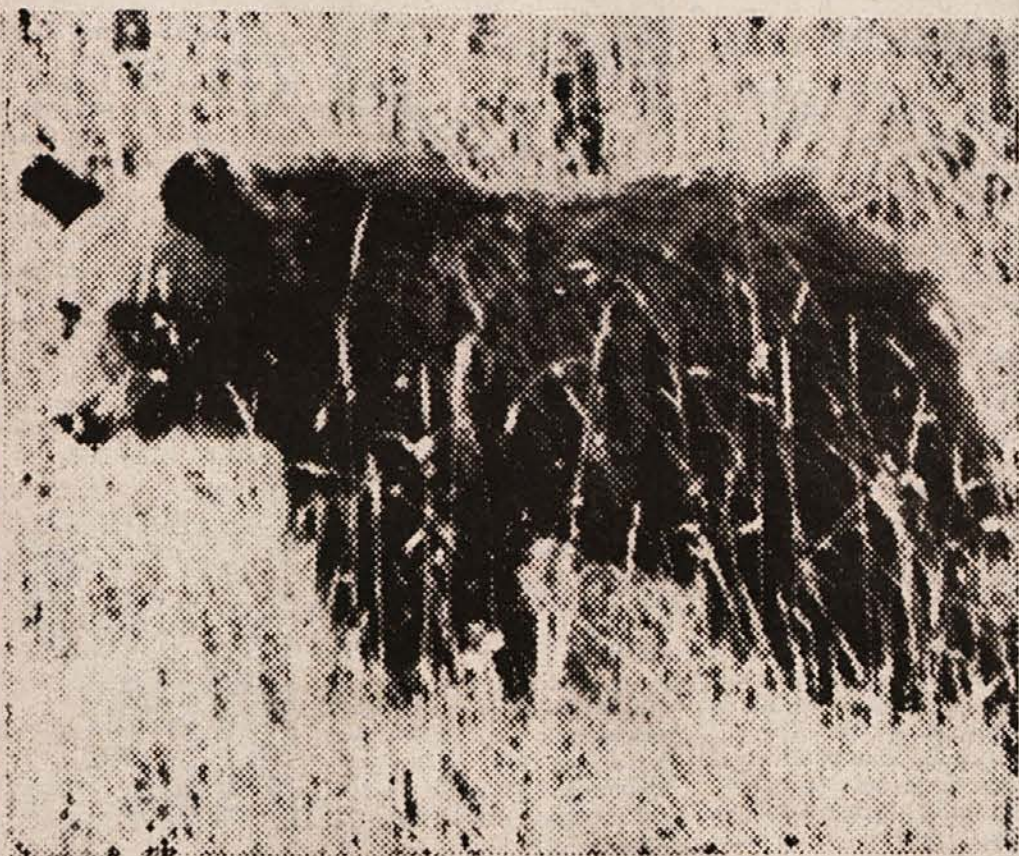
„Ljubili smo ga kakor očeta. Ko sem ležal ranjen v bolnišnici v Jelendolu, me je večkrat obiskal. Imel je odlično kondicijo in je brez utrujenosti prepešal dolge razdalje. Zmerom je kaj prinesel, če ne drugega, požirek slivovke. Stane Rozman je želel, da bi Bradač postal komandant taborišče Glavnega štaba. Toda Miroslav Pekarek je bil raje samo vojak. Pozneje je postal komandir zaščitne čete partizanske bolnišnice na Travniku na Rogu."

Doživetja starega vojaka so segala nazaj v čase, ko se je kot sedemnajstleten pobič na strani Burov boril z Angleži v južni Afriki leta 1901 in kot konjeniški oficir (ulanec) 1911 na turški strani proti Italijanom. To so bile prave izkušnje iz vojskovanja. Mimogrede pa je poleg vojaške akademije v Dunajskem Novem mestu končal še gozdarsko akademijo. Naučil se je več jezikov in je bil vse življenje strasten bralec. Njegove knjižne police so polne vojaških enciklopedij in drugih del z vojaškega področja. V prvi svetovni vojni se je boril v Karpatih, na Galipolju, na Doberdolu, kjer je dobil vrsto odlikovanj. Služil je v eskadronu poljske legije in oslepel na eno oko. Ob razpadu Avstro-Ogrske je šel med češke vojske. Toda prava domovina je le ena. Ko se je rojeval tretji raj, je prišel domov in se zaposlil kot logar v kočevskih gozdovih.

Rodil se je na gradu Poganci pri Novem mestu, kjer je bil njegov oče oskrbnik, leta 1883. Tisto leto so umrli Karl Marx, Richard Wagner, Ivan Sergejevič Turgenjev. Leto poprej sta umrla italijanski revolucionar Giuseppe Garibaldi in znanstvenik Charles Darwin, rodili pa so se kipar Ivan Meštrovič, slikar in grafik Hinko Smrekar, češki pisatelj Jaroslav Hašek, Franc Kafka... Miroslav Pekarek je neizmerno ljubil svojo Dolenjsko, kočevske gozdove in Gorjance. Ko je bil še logar, je imel najraje konja iskrega belca in sta dirjala po širnih poljanah.

NAŠI ZAKLADI

KOSMATI BRUNDAČ

Medved je najmočnejša evropska zver. Evropski medved prebiva razen v Jugoslaviji še v hribovitih delu Albanije, v Grčiji, ob jugoslovanski meji, v Bolgariji, Romuniji, Skandinaviji, severnem delu evropske Rusije in na Kavkazu. Manjši medvedji otoki so še v Pirenejih, v Alpah ob italijansko-švicarski meji in v Apeninih. Po naravoslovni plati se kosmati stric imenuje rjavi medved (*Ursus arctos* L.). Medved je naša najimenitnejša divjad; v Sloveniji živi okoli 300 medvedov, največ jih je seveda v roških gozdovih. Nam se zdi to kar samoumevno, drugi narodi pa nam medveda zavidajo, pri njih je medved samo še v besedah: „močan kot medved“, „hruške medvedu v varstvo izročiti“, „kot medved je; če ne spi, pa brunda“ itd.

Brundač pa ni zanimiv samo zaradi redkosti ter zato, ker je lovska trofej trofej. Ali veste, da ima medvedka lahko tudi po pet mladičev in da tehta mladič ob rojstvu samo okoli 300 gramov? In ta mala slepa in gola kepica zraste z leti v mrcino, ki potegne na tehtnici tudi do 300 kilogramov.

O medvedovi bistrosti so mnenja različna.

Nekateri menijo, da medved nima prav pospravljenega „podstrešja“, drugi pa, da je med najbolj bistriimi živalmi, čeprav mu tega na prvi pogled ne bi nihče prisodil. Tisti prvi pogled, pravijo poznavalci, gre na račun medvedove kratkovidnosti. Vidi namreč medved bolj slabo, zato pa odlično sliši in voha. Dejstvo pa je vsekakor, da medveda ni težko naučiti plesati, v cirkusu pa so ga videli tudi na kolesu in motociklu.

Bistrost gor ali dol, vsi pa so si enotni, da je medved nezaupljiv, previden, umirjen, radoveden in nepreračunljiv. Poudarek je predvsem na umirjen, kar pa ne velja za mladiče, ki so prešerni in razigrani. Kar pa se ljudi tiče, je medvedova glavna lastnost nepreračunljivost. Nikoli ne veš, kaj bo naredil pri srečanju. Bo pobegnil, se bo dostojanstveno umaknil, bo nejevoljno zarobantil? Posebno poglavje so medvedke z mladiči. O srečanju z njimi kroži na tisoče različnih zgodb. Napačna je vera, da medvedu lahko uideš. Medved je kljub navidezni okornosti hitrejši od najhitrejšega lahkoatleta. Slep je tudi, da medved navzdol ne more teči ali pa prav slabo. Če medveda preplašiš, nič ne izbira, ubral bo po bregu navzdol ali navzgor, kamor je pač obrnjen ali namenjen. Kadar se hoče presenečen medved hitro obrniti, tega ne stori tako kot druge živali — medved se vrže vznak, tako da se v zraku zasuče in hkrati se že požene v skok.

Med manj znanimi medvedovimi posebnostmi je še ena vredna omembe. Lastnost namreč, da se cele ure, stoječ na mestu, prestopa z noge na nogo, zložno gugajoč se z vsem telesom sem ter tja. To dela najraje v takih krajih, kjer se več zadržuje in kjer želi iz kakršnegakoli vzroka nekaj časa ostati na mestu. Menda si tako krajša čas med čakanjem.

Medvedov voh je nekaj posebnega. Nezmotljivo ga vodi v velike daljave k mrhovini, povem mu, kje so v zemlji skriti užitni gomolji, kje je osji mehur, kje visoko v votlem drevesu čebele. Medved rad hodi proti vetru. Če mu je kaj sumljivo, kraj obkroži in se prepriča o nevarnosti. Človeka

zavoha ob ugodnem vetru na več sto metrov in se mu navadno umakne, ne da bi človek sploh kaj vedel o tem. Kadar medved močno voha, mu šobe kar trepetajo in se vihajo navzven. Ko pri takem vohanju izdihne sapo k tlom, stori to s tako močjo, da suho listje kar leti izpred gobca.

Poglavitna značilnost medvedove prehrane je, da je vsejed. Je vse, kar je užitnega, pa naj bo rastlinskega ali živalskega izvora. Ljudski pregovor celo pravi, „da dokler ima medved še gnilih hrušk, se ne boji lakote“. Manj znano pa je, da lahko medved žre v vsakem položaju: leže, čepe, sede. Je tak sladokusec, da razlikuje med cepljenim in samorodnim trtjem. Raje ima cepljenega. Ime pa je medved dobil, to se menda uči že v mali šoli, po medu. Rad je med. Črnogorci mu še danes pravijo medjed. Ne brani se mravelj, posebno se veseli kebrovih let. Od mesa mu je najljubše konjsko, pasjega pa se ne dotakne, razne če umira od gladi. Tega pa današnji medvedi več ne počno, lovci so obilno poskrbeli za mrhovišča.

Ko se že seznanjamo s tem kosmatim stricem, je treba nekaj povedati tudi o njegovem spanju. Medved prespi zimo ali pa njen večji del v brlogu. V dolenjskih in notranjskih gozdovih prezimi v skalnatih naravnih votlinah ali razpokah ali pa pod naravnim skalnim previsom. Znani, najbolj pogosto zasedeni brlogi so na Kočevskem v Debelem vrhu, pri Medvedjeku, v Krokarcu, pri Mali Beli steni in v Stjpnji. V roškem hribovju so brlogi okrog Rdečega kamna, v Pečkah, v okolici Žage, nad Rajhenauom, pri Ponikvah, nad Starim Taborom. Pravijo, da medved spi tako, da ima glavo položeno na prve tace, zadnje pa spodvite pod trebuh. Videti je to zadevo seveda bolj težko.

Medved ne spi pravzaprav zimskega spanja kot polh, ki otrpne in mu pade telesna temperatura pod ničlo. Polha lahko prenaša, pa se ne bo zbudil, dokler se temperatura ne dvigne. Medveda ni moč prenašati in tudi njegovo spanje ni trdno, čuti mu ostanejo bistri, sliši vse, kar se dogaja okoli njega. Takoj je pozoren na lajež, na človekovo govorjenje ali kakšen drug hrup. Vstane pa ne rad, skuša se potajiti in ostati neopažen. V ujetništvu medvedje pozimi ne gredo spat. Samo kakšen dan predremajo in so malo manj živahni.

Proti koncu zime, največkrat februarja, se medvedu luščijo podplati. Odstopi mu debela žuljava koža, spodnja kožica pa je tanka, mehka in občutljiva. Medved si takrat kar naprej liže tace, da bi stopala čimprej utrdil. Menda ga podplati tudi srbe. Velja pa, da takrat, ko ima medved mehke podplate, kosmatinca skoraj za nobeno ceno ne boš spravil iz brloga. Če pa že gre, pušča krvave sledove.

Medved v Sloveniji ne bo izumrl. Menda so se celo tako razmnožili, da včasih kakšen zaide celo v Avstrijo. Za zdomstvo pa ni posebno navdušen, prezimit pride ponavadi kar domov, v naše kočevske gozdove, ki so zaradi svoje razsežnosti znani ohraniti enega od evropskih živalskih zakladov — rjavega medveda.